

A G H

**AKADEMIA GÓRNICZO-HUTNICZA
IM. STANISŁAWA STASZICA
W KRAKOWIE**

Wydział Inżynierii Mechanicznej i Robotyki

Informatyka w inżynierii mechanicznej

Sprawozdanie z przedmiotu Cyfrowe Przetwarzanie Sygnałów

285608, Mateusz Krupnik

Spis treści

Tabele z kodami	2
1. Wstęp	3
1. Laboratorium 1	3
2. Laboratorium 2	4
3. Laboratorium 3	6
4. Laboratorium 4	9
5. Laboratorium 5	19
6. Laboratorium 6	34
7. Laboratorium 7	54

Tabele z kodami

Tab. 1.1. Kod programu „Krupnik_Mateusz_Lab_1.m”.	3
Tab. 2.1. Kod programu „Krupnik_Mateusz_Lab_2.m”.	4
Tab. 2.2. Parametry sygnałów sinusoidalnych.	6
Tab. 3.1. Kod programu „Krupnik_Mateusz_Lab_3.m”.	6
Tab. 4.1. Kod programu „Krupnik_Mateusz_Lab_4”.	10
Tab. 4.2. Wzory sygnałów używanych w programie.	16
Tab. 5.1. Kod programu „Krupnik_Mateusz_Lab_5_1”.	20
Tab. 5.2. Kod programu "Krupnik_Mateusz_Lab_5_2.m".	29
Tab. 6.1. Kod programu „Laboratoria_nr_6_1.m”.	35
Tab. 6.2. Kod programu "Krupnik_Mateusz_Lab_6_2.m".	44
Tab. 6.3. Kod programu "Krupnik_Mateusz_Lab_6_3.m".	46
Tab. 6.4. Kod programu "Krupnik_Mateusz_Lab_6_4.m".	48
Tab. 6.5. Kod programu "Krupnik_Mateusz_Lab_6_5.m".	50
Tab. 7.1. Kod programu "Krupnik_Mateusz_Lab_7.m".	54

1. Wstęp

Sprawozdanie przedstawia programy realizowane w ramach laboratoriów. Programy służące do przetwarzania sygnałów oparte są na udostępnionych przykładach. Dodatkowo zrealizowane zostały programy z książki prof. Zielińskiego pt. „Cyfrowe przetwarzanie sygnałów. Od teorii do zastosowań”. Wszystkie programy zostały nagrane na płytę CD dołączoną do sprawozdania, kody przykładów z laboratoriów będą opisywane i przedstawiane na bieżąco, a programy oparte na przykładach z wspomnianej książki dostępne są na końcu sprawozdania. Programy wykorzystują budowę sekcji, a więc jeden plik zawiera wszystkie ćwiczenia dla danych laboratoriów, a kolejne etapy można realizować uruchamiając kolejną sekcję. Uruchomienie programu przyciskiem RUN spowoduje zrealizowanie wszystkich sekcji.

1. Laboratorium 1

W ramach tych ćwiczeń zrealizowany został program mający zaznajomić z operacjami wejścia i wyjścia, czyli zapisywania i odczytywania danych z plików. Plik realizujący ćwiczenie nazwany jest „Krupnik_Mateusz_Lab_1.m”. Kolejne ćwiczenia posiadają analogiczną numerację.

Podstawowe polecenia to funkcje:

- fopen – funkcja otwierająca plik o podanej nazwie, z podanym trybem (zapis, odczyt),
- fprintf – funkcja zapisywania danych do otwartego pliku, podać należy: format, zmienną z przestrzeni roboczej,
- fclose – funkcja zamykająca otwarte pliki,
- fscanf – funkcja odczytywania danych z pliku o zadanym formacie.

W programie generowany jest sygnał sinusoidalny, wykreślone są jego wykresy i dokonywany jest zapis do pliku. Następnie następuje otwarcie ponowne pliku i odczyt danych i ponowne wykreślenie wykresu.

Tab. 1.1. Kod programu „Krupnik_Mateusz_Lab_1.m”.

```
%% Lab 1 - operacje wejścia wyjścia - Mateusz Krupnik
% Generowanie przebiegu sinusoidalnego
clc; close all; clear all;
t=0:0.001:1;
A=0.7;
f=100;
omega=2*pi*f;
y=A*sin(omega*t);
% wykres
figure(1)
plot(t,y)
% Otwarcie pliku w trybie zapisywania
uchwyty=fopen('uchwyty.txt','w');
% Zapis kolumny czasu i przebiegu sinusoidalnego
fprintf(uchwyty,'%12.4f %12.4f\n',[t;y]);
% Zamknięcie wszystkich plików
fclose('all');
% Otwarcie pliku w trybie odczytu i wczytanie wartości do macierzy DANE
uchwyty=fopen('uchwyty.txt','r');
DANE=fscanf(uchwyty,'%g %g \n',[2 inf]);
fclose('all');
```

```
% Wykres
figure(2)
plot(DANE(1,:),DANE(2,:))
```

2. Laboratorium 2

W tym ćwiczeniu ponownie generowane są sygnały sinusoidalne, a funkcja sound powoduje ich reprezentację w postaci dźwięku. Przebiegi są zapisywane do pliku z rozszerzeniem .txt oraz .bin z różnymi formatami danych. Następnie dokonywany jest odczyt z plików i generowane są wykresy. Na samym końcu wyznaczane są podstawowe parametry jak minimum, maksimum, średnia czy energia sygnału.

Tab. 2.1. Kod programu „Krupnik_Mateusz_Lab_2.m”.

```
%% Lab 2 - operacje wejścia wyjścia i parametry sygnałów - Mateusz
Krupnik
% Wyczyszczenie ekranu i generowanie przebiegów sinusoidalnych
clc
clear all

A=0.5;
B=-0.3;
f1=700;
f2=1200;
fs=10000;
t=0:(1/fs):1;
y1=A*sin(2*pi*f1*t);
y2=B*sin(2*pi*f2*t);
y3=y1+y2;
y4=y1-y2;
sound(y1,fs); pause(t(end));
sound(y2,fs); pause(t(end));
sound(y3,fs); pause(t(end));
sound(y4,fs); pause(t(end));
% Zapis przebiegów do pliku, %12.4f - zapis wartości o dł 12 znaków, 4
% znaki precyzji, \n - nowy wiersz
uchwyt=fopen('dane1.txt','w');
fprintf(uchwyt,'%12.4f %12.4f %12.4f %12.4f\n',[t;y1;y2;y3;y4]);
% Zamknięcie pliku, i ponowne otwarcie, odczyt pliku do macierzy D
% %g - odczyt zapisu w postaci dziesiętnej lub wykładniczej, usunięcie
% zer
% z końca zapisu, %e - notacja wykładnicza, %f - dziesiętna
fclose('all');
uchwyt=fopen('dane1.txt','r');
D=fscanf(uchwyt,'%g %g %g %g %g \n',[5 inf]);
fclose('all');
% Zapis danych w postaci binarnej, a następnie ich odczytanie, inf -
odczyt
% do ostatniej kolumny
uchwyt1=fopen('dane1.bin','w');
fwrite(uchwyt1,[t;y1;y2;y3;y4],'float');
fclose('all');
uchwyt1=fopen('dane1.bin','r');
y5=fread(uchwyt1,[5 inf],'float');
fclose('all');

% Wykresy wygenerowanych przebiegów
figure(3)
```

```

subplot(2,2,1)
plot(t,y1); title('y1');
subplot(2,2,2)
plot(t,y2,'r'); title('y2');
subplot(2,2,3)
plot(t,y3,'k'); title('y3');
subplot(2,2,4)
plot(t,y4,'g'); title('y4');
sgtitle('Dane wygenerowane')

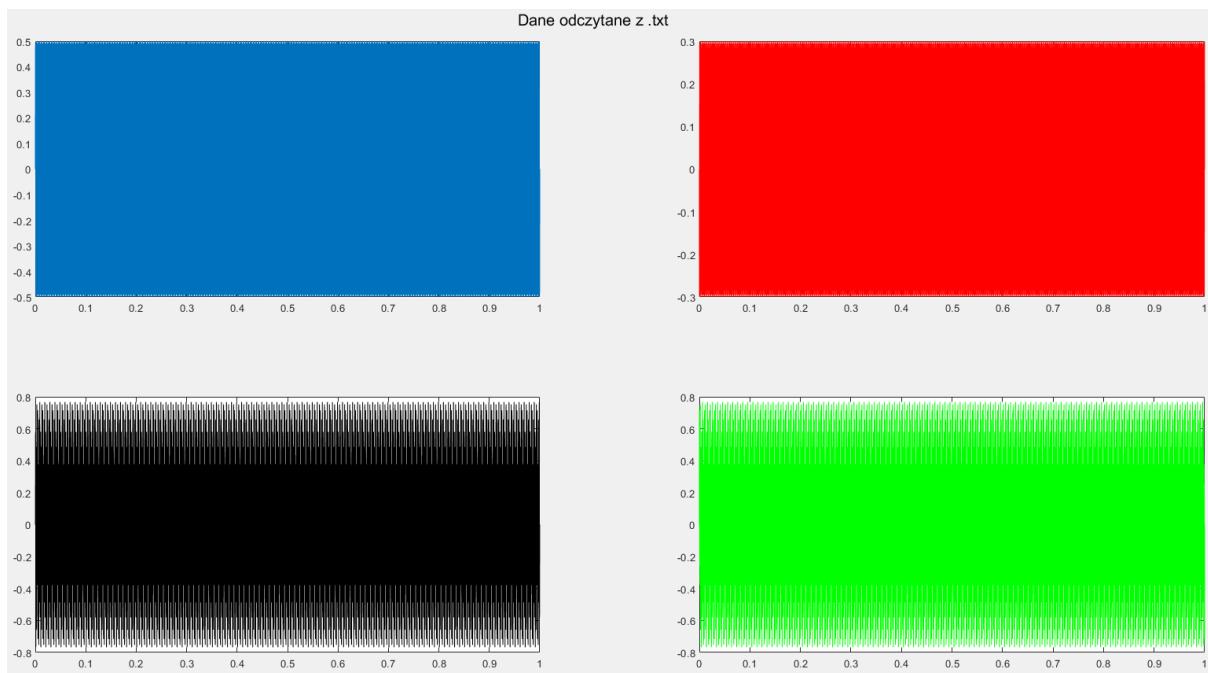
% Wykresy danych odczytanych z pliku .txt
figure(4)
subplot(2,2,1)
plot(D(1,:),D(2,:))
subplot(2,2,2)
plot(D(1,:),D(3,:),'r')
subplot(2,2,3)
plot(D(1,:),D(4,:),'k')
subplot(2,2,4)
plot(D(1,:),D(5,:),'g')
sgtitle('Dane odczytane z .txt')

% Wykresy danych odczytanych z pliku .bin - wykres y5
figure(5)
subplot(2,2,1)
plot(t,y1); title('y1');
subplot(2,2,2)
plot(t,y2,'r'); title('y2');
subplot(2,2,3)
plot(t,y3,'k'); title('y3');
subplot(2,2,4)
plot(t,y4,'g'); title('Odczytana kolumna y4 z pliku .bin');
sgtitle('Dane odczytane z .bin')

%% Wyznaczanie parametrów sygnałów za pomocą stworzonych funkcji
% Wyznaczenie wartości minimalnej i maksymalnej
% Wywoływane funkcje signal_min i signal_max odpowiadają - min() i max()
a = [min(y1) min(y2) min(y3) min(y4)]
b = [max(y1) max(y2) max(y3) max(y4)]
% Wyznaczenie wartości średniej za pomocą funkcji signal_mean - mean()
y_mean = [mean(y1) mean(y3) mean(y3) mean(y4)]
% Energia sygnalu - za pomocą funkcji signal_energy()
e = [signal_energy(y1) signal_energy(y2) ...
      signal_energy(y3) signal_energy(y4)]

function energy = signal_energy(signal, dt)
% Signal energy
% signal - signal, dt - time step
energy = 0;
if nargin > 1
    dt = dt;
else
    dt = 1;
end
for i=1:length(signal)
    energy = energy + (signal(i))^2*dt;
end
end

```


Rys. 2.1. Przykładowe przebiegi sinusoidalne po odczytaniu z pliku.

Wyznaczone parametry sygnałów przedstawione są w tabeli 3.2.

Tab. 2.2. Parametry sygnałów sinusoidalnych.

Parametr \ Sygnał	Niebieski (1)	Czerwony (2)	Czarny (3)	Zielony (4)
Minimum	-0.5000	-0.2994	-0.7675	-0.7675
Maksimum	0.5000	0.2994	0.7675	0.7675
Średnia ($\times 10^{-14}$)	-0.1417	-0.1480	-0.1480	-0.1354
Energia	1250.0	450.00	1700.0	1700.0

3. Laboratorium 3

W ramach tych ćwiczeń realizowane zostały dodatkowo operacje na plikach dźwiękowych. Wykorzystywane funkcje to m. in. audiowrite służąca do zapisu sygnału w postaci pliku dźwiękowego np. o rozszerzeniu .wav. Ponownie funkcja sound pozwala na odtworzenie dźwięku. Generowane zostały sygnały sinusoidalne, zmodulowane i tłumione. Funkcja audiowrite pozwala połączyć kanały (sygnały) w jeden plik. Poniżej przedstawione zostaną wykresy i kod programu.

Tab. 3.1. Kod programu „Krupnik_Mateusz_Lab_3.m”.

```
%% Lab 3 - praca z plikiem dźwiękowym - Mateusz Krupnik
clc; clear all; close all;
% Generowanie przebiegu, zapis i odczyt w postaci pliku wav
A=0.5;
B=-0.3;
f1=700;
fs=10000;
t=0:(1/fs):1;
y1=A*sin(2*pi*f1*t);
```

```

audiowrite('plik.wav', y1, fs);
clear all; % usuniecie danych
%% Odczyt danych
% odczyt danych z pliku wav i jego odtworzenie
[y, Fs] = audioread('plik.wav'); sound(y); pause(1);

% Odtworzenie osi czasu i generacja sygnału
t = 0:(1/Fs):1;
f1 = 700; f2 = 70;
A = 1; y1 = A*sin(2*pi*f1*t); sound(y1); pause(t(end));
alfa1 = 2; alfa2 = 6;

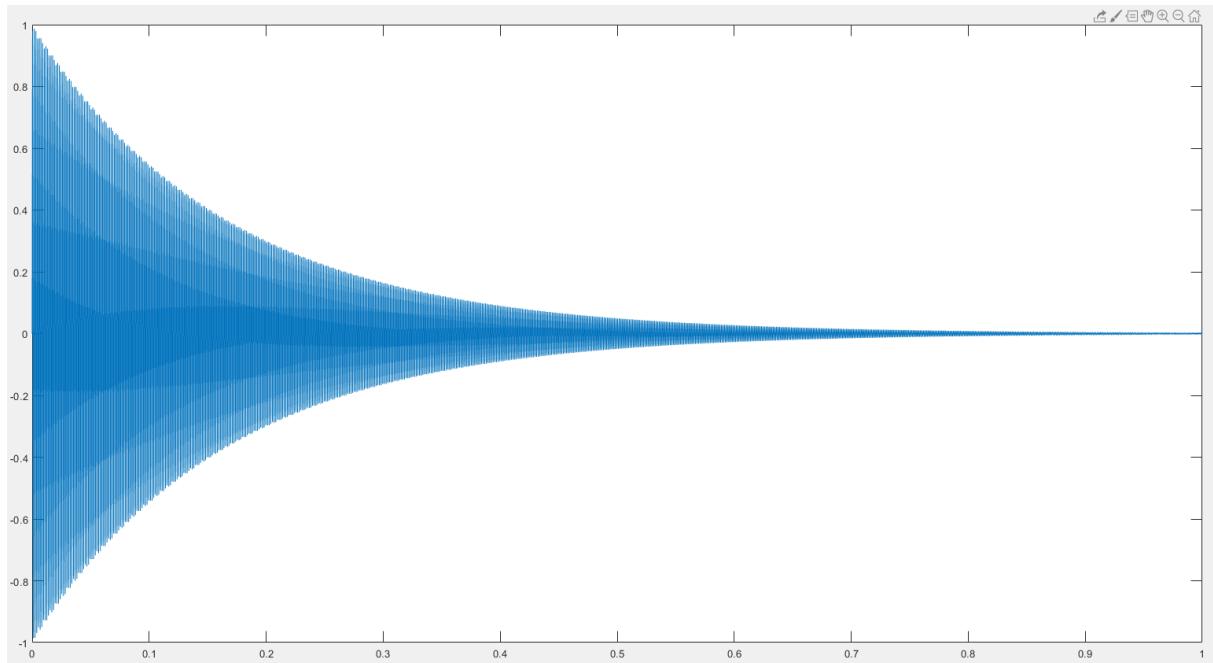
%% Tłumienie wykładnicze sygnału
% Generacja sygnału, odtworzenie dźwięku i wykres
yt=y1.*exp(-alfa2*t);
sound(yt,Fs)
figure(1)
plot(t,yt);

%% Modulacja sygnałów
% Generowanie sygnałów zmodulowanych
ym=2*A*y1.*sin(2*pi*f2*t);
ym1=sin(2*pi*10*t).*sin(2*pi*1000*t);
ym2=sin(2*pi*10*t).*sin(2*pi*1000*t).*exp(-alfa1*t);
ym3=sin(2*pi*10*t).*sin(2*pi*1000*t).*exp(-alfa2*t);
% Generowanie wykresów
figure(2)
subplot(2,2,1); plot(t, ym); title('Modulacja amplitudy');
subplot(2,2,2); plot(t, ym1); title('Modulacja amplitudy');
subplot(2,2,3); plot(t, ym2);
title('Modulacja amplitudy wraz z tłumieniem');
subplot(2,2,4); plot(t, ym3);
title('Modulacja amplitudy wraz z tłumieniem');
sgtitle('Sygnały modulowane');
% Odtworzenie sygnałów
sound(ym); pause(t(end)); sound(ym1); pause(t(end));
sound(ym2); pause(t(end)); sound(ym3);

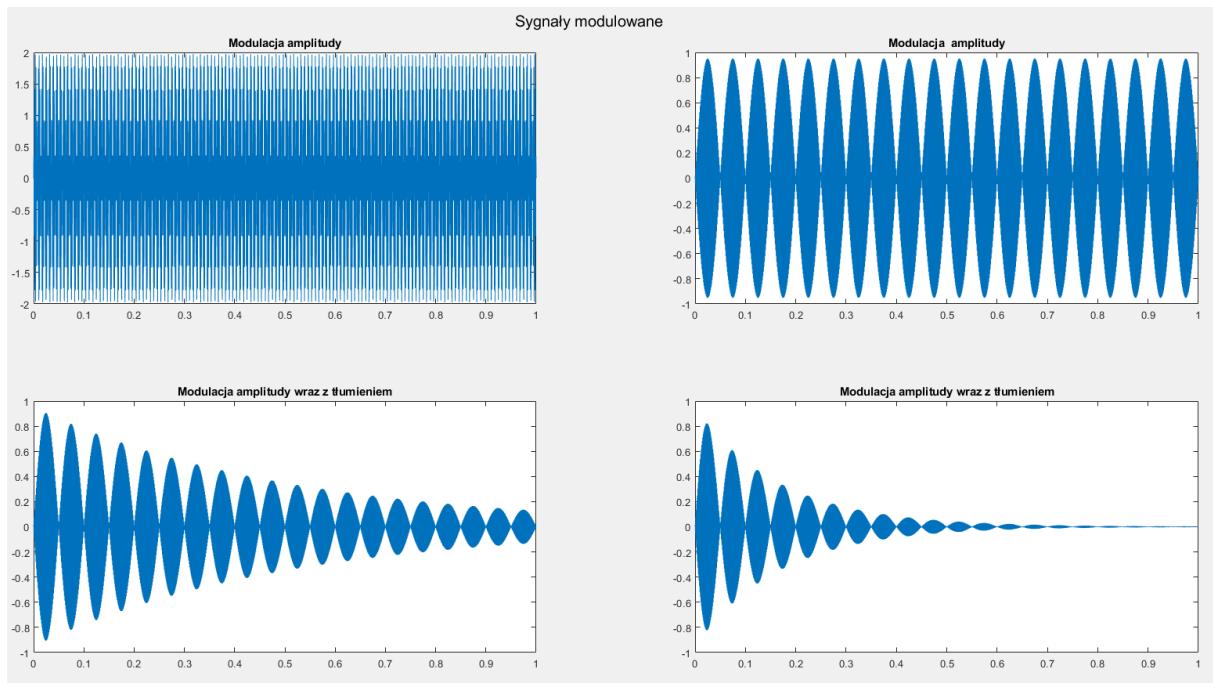
%% Połączenie sygnałów w 2 kanały i zapis pliku wav
% Połączenie przebiegów i ich zapis
Y = [ym2; ym3]';
audiowrite('plik2.wav', Y, Fs);
% Odczyt z pliku, wykresy kanałów oraz odtworzenie dźwięku
[Y1, Fs] = audioread('plik2.wav');
figure(3)
plot(Y1(:, 1)); hold on; plot(Y1(:, 2), 'r');
hold off; title('Połączone sygnały');
sound(Y1, Fs); pause(t(end));

%% Połączone sygnały: sygnał tłumiony i narastający
% Generowanie przebiegu sygnału narastającego oraz jego zapis
ym4 = y1.* (1-exp(-alfa1*t));
Y2 = [ym2; ym4]';
audiowrite('plik3.wav', Y2, Fs);
% Odczyt sygnału, wykres i odtworzenie dźwięku
[Y3, Fs] = audioread('plik3.wav');
figure(4)
plot(Y3(:, 1)); hold on; plot(Y3(:, 2), 'r.-');
hold off; title('Połączone sygnały');
sound(Y3, Fs); pause(t(end));

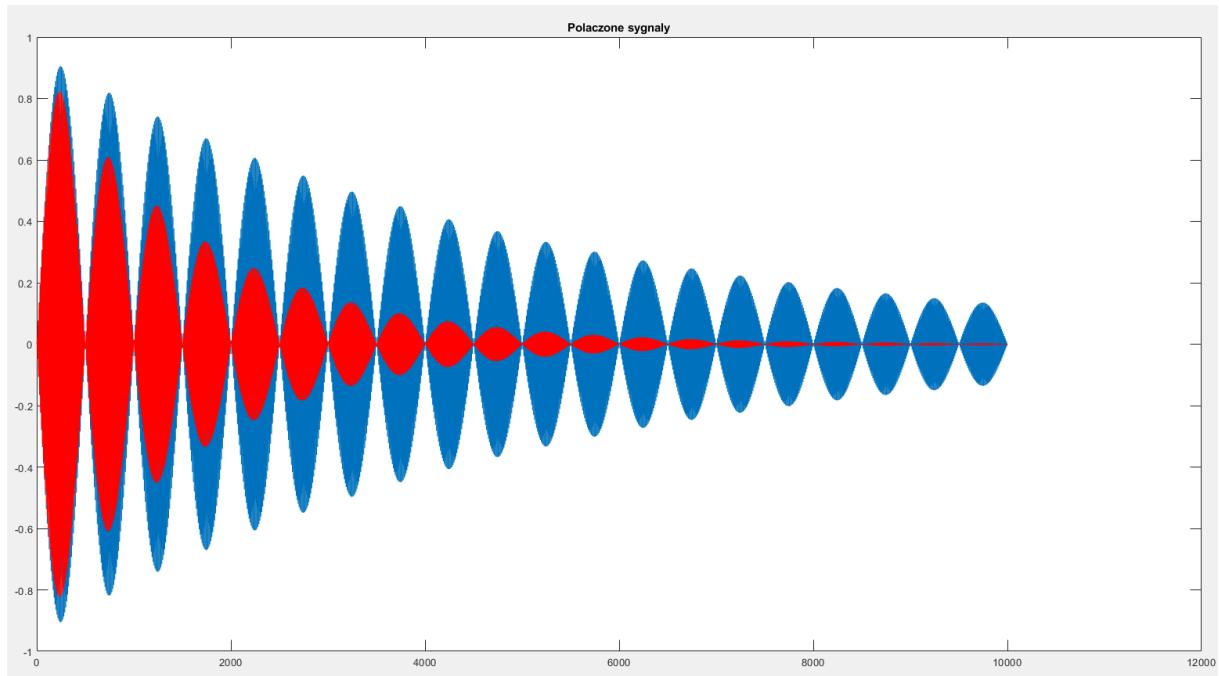
```


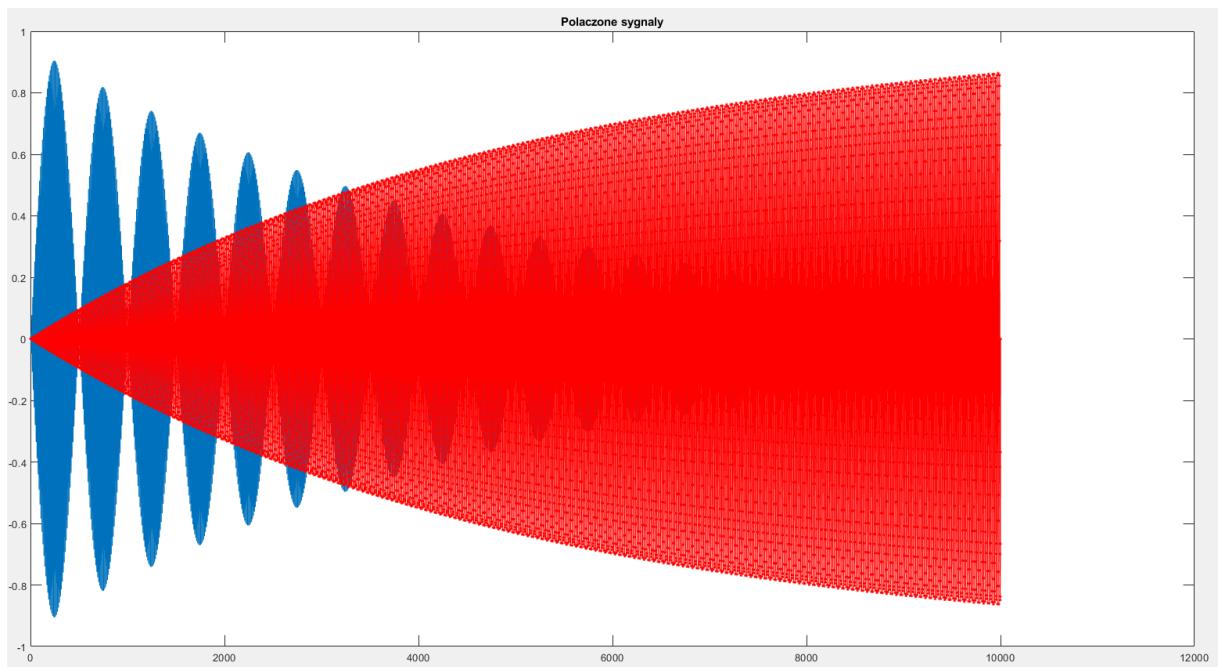
Rys. 3.1. Przykładowy przebieg sygnału sinusoidalnego z tłumieniem wykładniczym.

Rys. 3.2. Przykładowe sygnały. Sinusoidalny: zwykły, z modulacją amplitudy, z modulacją i tłumieniem, z innym tłumieniem.

Rys. 3.3. Połącznie dwóch sygnałów o różnym tłumieniu.

Rys. 3.4. Połączenie sygnału modulowanego z tłumieniem z sygnałem sinusoidalnym narastającym.

4. Laboratorium 4

W ramach tego ćwiczenia stworzone zostały generatory sygnałów podstawowych o określonych parametrach. Każdy sygnał posiada stworzoną funkcję. Lista sygnałów, funkcji i parametrów:

- Fala prostokątna dwuimienna (bipolarna) – $x=sbp(w, A, t, n)$,
- Fala prostokątna jednoimienna (unipolarna) o wypełnieniu $\frac{1}{2}$ – $x=sup_1_2(w, A, t, n)$,
- Fala jak powyżej ale o dowolnym wypełnieniu – $x=sup_wyp(f, A, t, n, tau)$,

- Fala trójkątna dwuimienna (bipolarna) – $x=tbp(w, A, t, n)$,
- Fala piłokształtna bipolarna – $x=tbpp(w, A, t, n)$,
- Fala trójkątna unipolarna – $x=tup(w, A, t, n)$,
- Fala piłokształtna unipolarna – $x=tupp(w, A, t, n)$,
- Fala sinusoidalna, wyprostowana dwupołówkowa – $x=swd(w, A, t, n)$,
- Fala sinusoidalna, wyprostowana jednopołówkowa – $x=swj(w, A, t, n)$,

Gdzie:

w – częstotliwość [rad./s], A – amplituda [-], t - wektor czasu [s], n – rząd ciągu [-], f – częstotliwość [Hz], tau – wypełnienie [-] (od 0 do 1).

Funkcje generujące zamieszczone są na końcu kodu. Każdą z funkcji można zapisać jako osobny plik, aby móc je wykorzystać w innych programach, można także usunąć znaki komentarza, aby funkcje działały wewnątrz skryptu.

Tab. 4.1. Kod programu „Krupnik_Mateusz_Lab_4”.

```
% Lab 4. Tworzenie generatorow sygnalow podstawowych
% Wywolanie nastepuje blokowo.
% Do dzialania wymagane sa deklaracje funkcji:
% sbp, sup_1_2, swd, swj, tbp, tbpp, tup, tupp
% Deklaracje sa zakomentowane na koncu pliku gdyby
% m pliki sie zgubiły.
%
% Mateusz Krupnik
clc; clear all; close all;
% Parametry
A=1; % amplituda
f=1; % czestotliwosc
fs=1000; % czest. probkowania
t=0:(1/fs):10; % wektor czasu
n=[7,30,99]; % wektor liczby probek
w=2*pi*f; % wektor czestosci

%% Sygnal prostokatny bipolarny
% Generowanie wykresu
y = sbp(w, A, t, n);

% Wykresy
figure(1)
sgtitle('Fala prostokatna bipolarna');
for i=1:length(n)
    subplot(length(n),1,i)
    plot(t, y(i,:));
    title(['Fala dla: w=' num2str(w) ...
        ' n=' num2str(n(i)) ' A=' num2str(A)]);
end

%% Sygnal prostokatny unipolarny wypełnienie 1/2
% Generowanie wykresu
y = sup_1_2(w, A, t, n);

% Wykresy
figure(2)
sgtitle('Fala prostokatna unipolarna wypolenienie 1/2');
for i=1:length(n)
```

```

    subplot(length(n),1,i)
    plot(t, y(i,:));
    title(['Fala dla: w=' num2str(w) ...
           ' n=' num2str(n(i)) ' A=' num2str(A)]);
end

%% Sygnal prostoktny unipolarny o dowolonym wypełnieniu
tau = 0.2; % okres, wypełnienie
% Generowanie wykresu
y = sup_wyp(f, A, t, n, tau);

% Wykresy
figure(3)
sgtitle(['Fala prostokątna unipolarna wypełnienie ' num2str(tau)]);
for i=1:length(n)
    subplot(length(n),1,i)
    plot(t, y(i,:));
    title(['Fala dla: w=' num2str(w) ...
           ' n=' num2str(n(i)) ' A=' num2str(A)]);
end

%% Sygnal trojkatny bipolararny
% Generowanie wykresu
y = tbp(w, A, t, n);

% Wykresy
figure(4)
sgtitle(['Fala trojkatna bipolararna']);
for i=1:length(n)
    subplot(length(n),1,i)
    plot(t, y(i,:));
    title(['Fala dla: w=' num2str(w) ...
           ' n=' num2str(n(i)) ' A=' num2str(A)]);
end

%% Sygnal trojkatny bipolararny pilokształtny
% Generowanie wykresu
y = tbpp(w, A, t, n);

% Wykresy
figure(5)
sgtitle(['Fala trojkatna bipolararna piłopkształtna']);
for i=1:length(n)
    subplot(length(n),1,i)
    plot(t, y(i,:));
    title(['Fala dla: w=' num2str(w) ...
           ' n=' num2str(n(i)) ' A=' num2str(A)]);
end

%% Sygnal trojkatny unipolarny
% Generowanie wykresu
y = tup(w, A, t, n);

% Wykresy
figure(6)
sgtitle(['Fala trojkatna unipolarna']);
for i=1:length(n)
    subplot(length(n),1,i)
    plot(t, y(i,:));

```

```

    title(['Fala dla: w=' num2str(w) ...
           ' n=' num2str(n(i)) ' A=' num2str(A)]);
end

%% Sygnał trojkątny unipolarna pilokształtna
% Generowanie wykresu
y = tupp(w, A, t, n);

% Wykresy
figure(7)
sgtitle(['Fala trojkątna unipolarna pilokształtna']);
for i=1:length(n)
    subplot(length(n),1,i)
    plot(t, y(i,:));
    title(['Fala dla: w=' num2str(w) ...
           ' n=' num2str(n(i)) ' A=' num2str(A)]);
end

%% Sygnał sinusoidalny wyprostowany dwupołówkowy
% Generowanie wykresu
y = swd(w, A, t, n);

% Wykresy
figure(8)
sgtitle(['Fala sinusoidalna wyprostowana dwupołówkowa']);
for i=1:length(n)
    subplot(length(n),1,i)
    plot(t, y(i,:));
    title(['Fala dla: w=' num2str(w) ...
           ' n=' num2str(n(i)) ' A=' num2str(A)]);
end

%% Sygnał sinusoidalny wyprostowany jednopołówkowy
% Generowanie wykresu
y = swj(w, A, t, n);

% Wykresy
figure(9)
sgtitle(['Fala sinusoidalna wyprostowana jednopołówkowa']);
for i=1:length(n)
    subplot(length(n),1,i)
    plot(t, y(i,:));
    title(['Fala dla: w=' num2str(w) ...
           ' n=' num2str(n(i)) ' A=' num2str(A)]);
end

% %%%%%% DEFINICJE FUNKCJI %%%%%%
% Definicja funkcji 1
function x = sbp(w, A, t, n)
    % Funkcja generująca fale prostokątna bipolarna
    % w - częstotliwość, A - amplituda
    % t - wektor czasu, n - rzad ciągu
    x=zeros(length(n), length(t));
    for i=1:length(n)
        for j=1:2:2*n(i)
            x(i,:) = x(i,:) + ((1/j)*sin(j*w*t));
        end
    end

```

```

    end
    x = x*4*A/pi;
end

% Definicja funkcji 2
function x = sup_1_2(w, A, t, n)
    % Funkcja generująca fale prostokątna unipolarna o wypełnieniu 1/2
    % w - częstotliwość, A - amplituda
    % t - wektor czasu, n - rzad ciągu
    x=zeros(length(n), length(t));
    for i=1:length(n)
        for j=1:4:2*n(i)
            x(i,:) = x(i,:) + ((1/j)*cos(j*w*t));
        end
        for j=3:4:2*n(i)
            x(i,:) = x(i,:) - ((1/j)*cos(j*w*t));
        end
    end
    x = x*2*A/pi + A/2;
end

% Definicja funkcji 3
function x = sup_wyp(f, A, t, n, tau)
    % Funkcja generująca fale prostokątna unipolarna o dowolnym wypełnieniu
    % f - częstotliwość, A - amplituda
    % t - wektor czasu, n - rzad ciągu
    x=zeros(length(n), length(t)); T = 1/f;
    for i=1:length(n)
        for j=1:n(i)
            x(i,:) = x(i,:) + ...
                sin(pi*j*tau/T)*cos(2*j*pi*f*t) / (pi*j*tau/T);
        end
    end
    x = A*tau/T + 2*A*tau*x/T;
end

% Definicja funkcji 4
function x = tbp(w, A, t, n)
    % Funkcja generująca fale trojkątna bipolarna
    % w - częstotliwość, A - amplituda
    % t - wektor czasu, n - rzad ciągu
    x=zeros(length(n), length(t));
    for i=1:length(n)
        for j=1:4:n(i)
            x(i,:) = x(i,:) + ((1/j^2)*sin(j*w*t));
        end
        for j=3:4:n(i)
            x(i,:) = x(i,:) - ((1/j^2)*sin(j*w*t));
        end
    end
    x = x*8*A/(pi^2);
end

% Definicja funkcji 5
function x = tbpp(w, A, t, n)
    % Funkcja generująca fale trojkątna bipolarna pilokształtna
    % w - częstotliwość, A - amplituda
    % t - wektor czasu, n - rzad ciągu
    x=zeros(length(n), length(t));
    for i=1:length(n)

```

```

for j=1:2:n(i)
    x(i,:) = x(i,:) + ((1/j)*sin(j*w*t));
end
for j=2:2:n(i)
    x(i,:) = x(i,:) - ((1/j)*sin(j*w*t));
end
end
x = x*2*A/pi;
end

% Definicja funkcji 6
function x = tup(w, A, t, n)
    % Funkcja generująca fale trojkątna unipolarna
    % w - częstotliwość, A - amplituda
    % t - wektor czasu, n - rzad ciągu
    x=zeros(length(n), length(t));
    for i=1:length(n)
        for j=0:n(i)
            x(i,:) = x(i,:) + ((1/((2*j+1)^2))*cos((2*j+1)*w*t));
        end
    end
    x = x*(-4*A)/(pi^2) + A/2;
end

% Definicja funkcji 7
function x = tupp(w, A, t, n)
    % Funkcja generująca fale trojkątna unipolarna pilokształtna
    % w - częstotliwość, A - amplituda
    % t - wektor czasu, n - rzad ciągu
    x=zeros(length(n), length(t));
    for i=1:length(n)
        for j=1:n(i)
            x(i,:) = x(i,:) - ((1/j)*sin(j*w*t));
        end
    end
    x = x*A/pi + A/2;
end

% Definicja funkcji 8
function x = swd(w, A, t, n)
    % Funkcja generująca fale sinusoidalne wyprostowana dwupołowkowa
    % w - częstotliwość, A - amplituda
    % t - wektor czasu, n - rzad ciągu
    x=zeros(length(n), length(t));
    for i=1:length(n)
        for j=1:n(i)
            x(i,:) = x(i,:) + (1/(4*j^2-1))*cos(2*j*w*t);
        end
    end
    x = x*(-4)*A/pi + 2*A/pi;
end

% Definicja funkcji 9
function x = swj(w, A, t, n)
    % Funkcja generująca fale sinusoidalne wyprostowana jednopołowkowa
    % w - częstotliwość, A - amplituda
    % t - wektor czasu, n - rzad ciągu
    x=zeros(length(n), length(t));
    for i=1:length(n)
        for j=1:n(i)

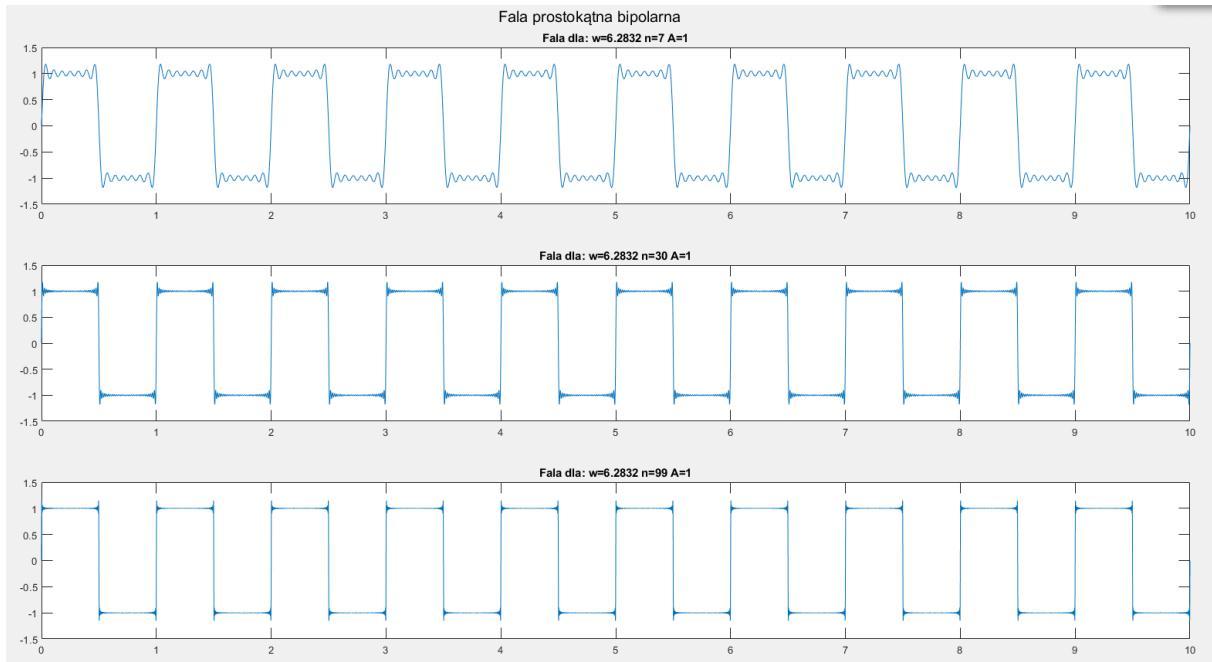
```

```

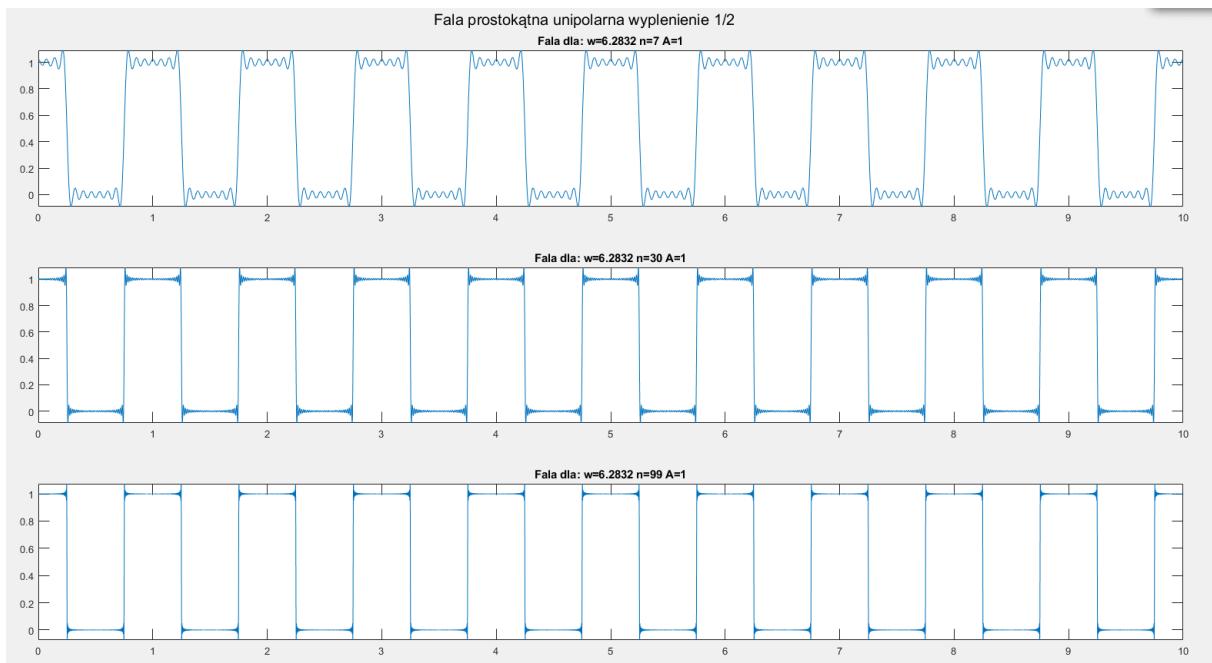
x(i,:) = x(i,:) + (1/(4*j^2-1))*cos(2*j*w*t);
end
x(i,:) = x(i,:)*A*(-2)/pi + A/pi + sin(w*t)*A/2;
end

```

W tabeli 5.2 przedstawione są wzory szeregow aproksymujących opisane funkcje. Dodatkowo przedstawione zostaną wykresy funkcji dla różnych rzędów ciągów aproksymujących.

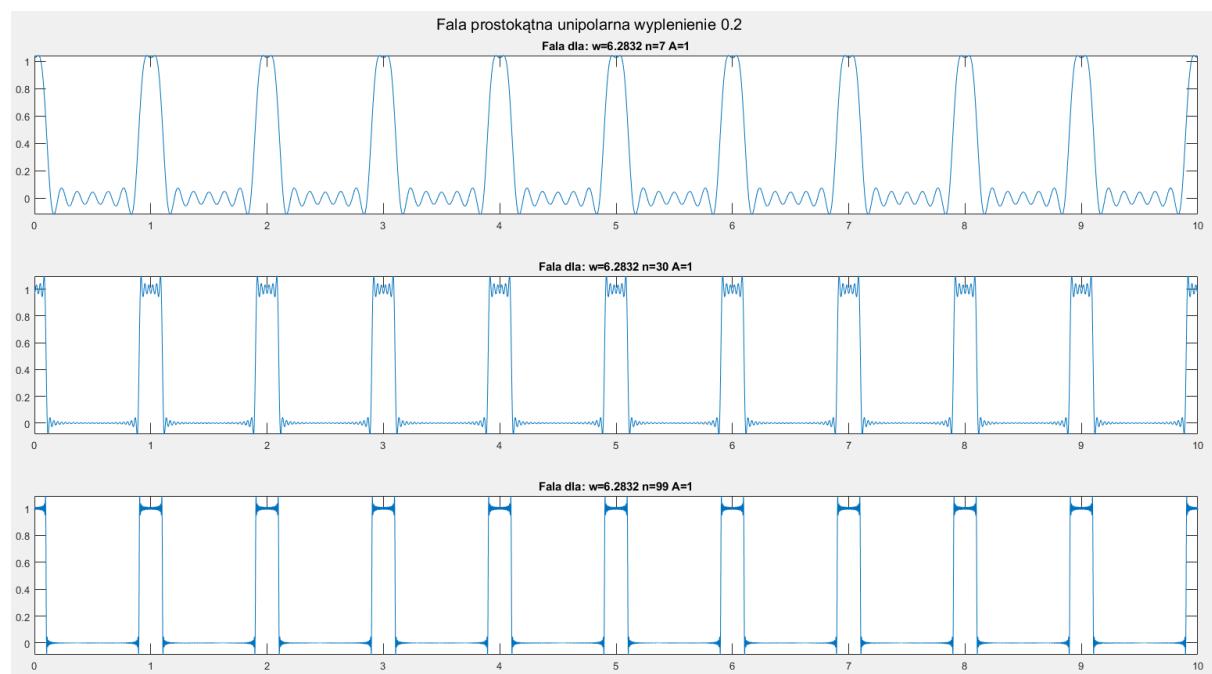
Rysunek 4.1. Fala prostokątna bipolarna.

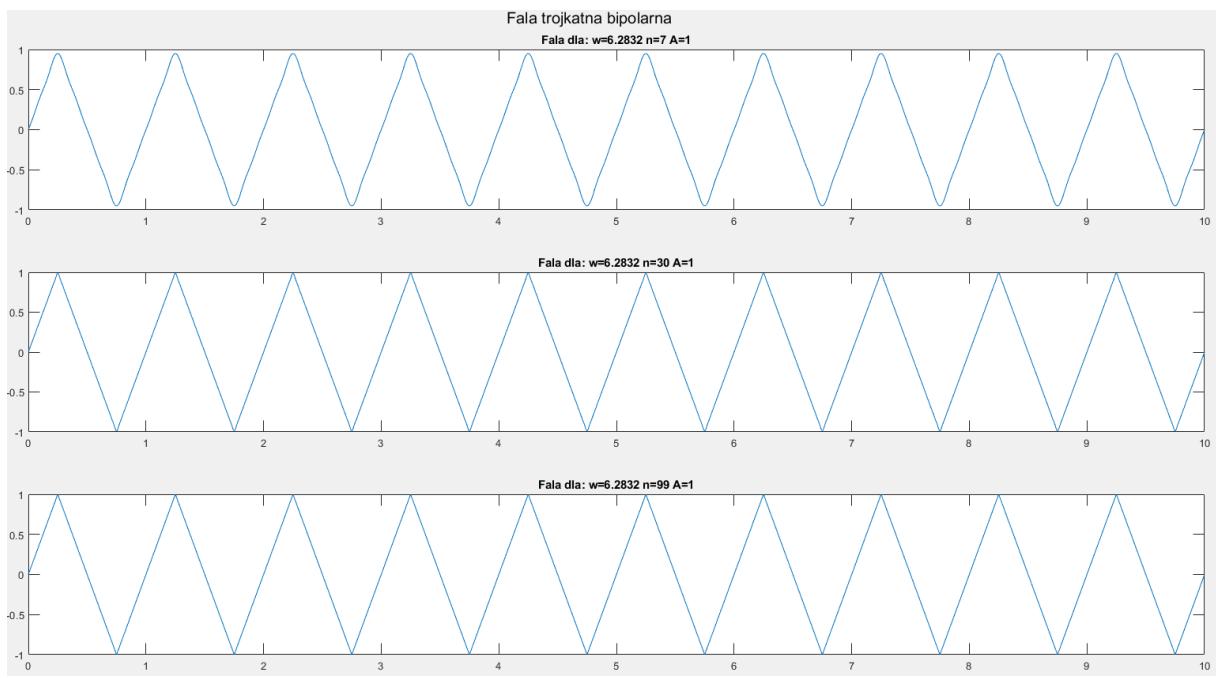
Rysunek 4.2. Fala unipolarna o wypełnieniu 1/2.

Tab. 4.2. Wzory sygnałów używanych w programie.

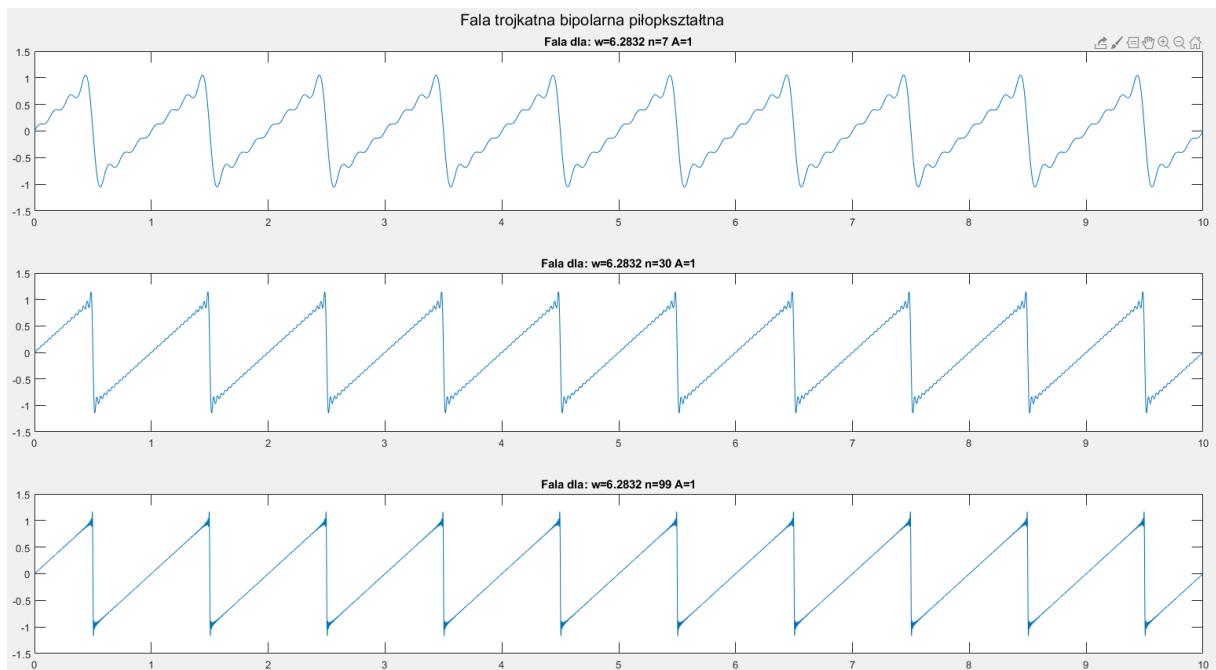
Sygnal	Współczynniki szeregu Fouriera
Prostokątny, bipolarny rys. 3.1a	$x(t) = \frac{4A}{\pi} \left(\sin \omega_0 t + \frac{1}{3} \sin 3\omega_0 t + \frac{1}{5} \sin 5\omega_0 t + \dots \right)$
Prostokątny, unipolarny wypełnienie 1/2 rys. 3.1b	$x(t) = \frac{A}{2} + \frac{2A}{\pi} \left(\cos \omega_0 t - \frac{1}{3} \cos 3\omega_0 t + \frac{1}{5} \cos 5\omega_0 t - \dots \right)$
Prostokątny, unipolarny, wypełnienie dowolne rys. 3.1c	$x(t) = \frac{A\tau}{T} + \frac{2A\tau}{T} \sum_{k=1}^{\infty} \frac{\sin(\pi k\tau/T)}{\pi k\tau/T} \cos k\omega_0 t$
Trójkątny, bipolarny 1 rys. 3.1d	$x(t) = \frac{8A}{\pi^2} \left(\sin \omega_0 t - \frac{1}{3^2} \sin 3\omega_0 t + \frac{1}{5^2} \sin 5\omega_0 t - \dots \right)$
Trójkątny, bipolarny 2 rys. 3.1e	$x(t) = \frac{2A}{\pi} \left(\sin \omega_0 t - \frac{1}{2} \sin 2\omega_0 t + \frac{1}{3} \sin 3\omega_0 t - \dots \right)$
Trójkątny, unipolarny 1 rys. 3.1f	$x(t) = \frac{A}{2} - \frac{4A}{\pi^2} \sum_{k=0}^{\infty} \frac{1}{(2k+1)^2} \cos(2k+1)\omega_0 t$
Trójkątny, unipolarny 2 rys. 3.1g	$x(t) = \frac{A}{2} - \frac{A}{\pi} \sum_{k=1}^{\infty} \frac{\sin k\omega_0 t}{k}$
Sinusoidalny wyprostowany dwupołówkowo rys. 3.1h	$x(t) = \frac{2A}{\pi} - \frac{4A}{\pi} \sum_{k=1}^{\infty} \frac{1}{4k^2 - 1} \cos 2k\omega_0 t$
Sinusoidalny wyprostowany jednopołówkowo rys. 3.1i	$x(t) = \frac{A}{\pi} + \frac{A}{2} \sin \omega_0 t - \frac{2A}{\pi} \sum_{k=1}^{\infty} \frac{1}{4k^2 - 1} \cos 2k\omega_0 t$

Rysunek 4.3. Fala unipolarna o wypełnieniu dowolnym.

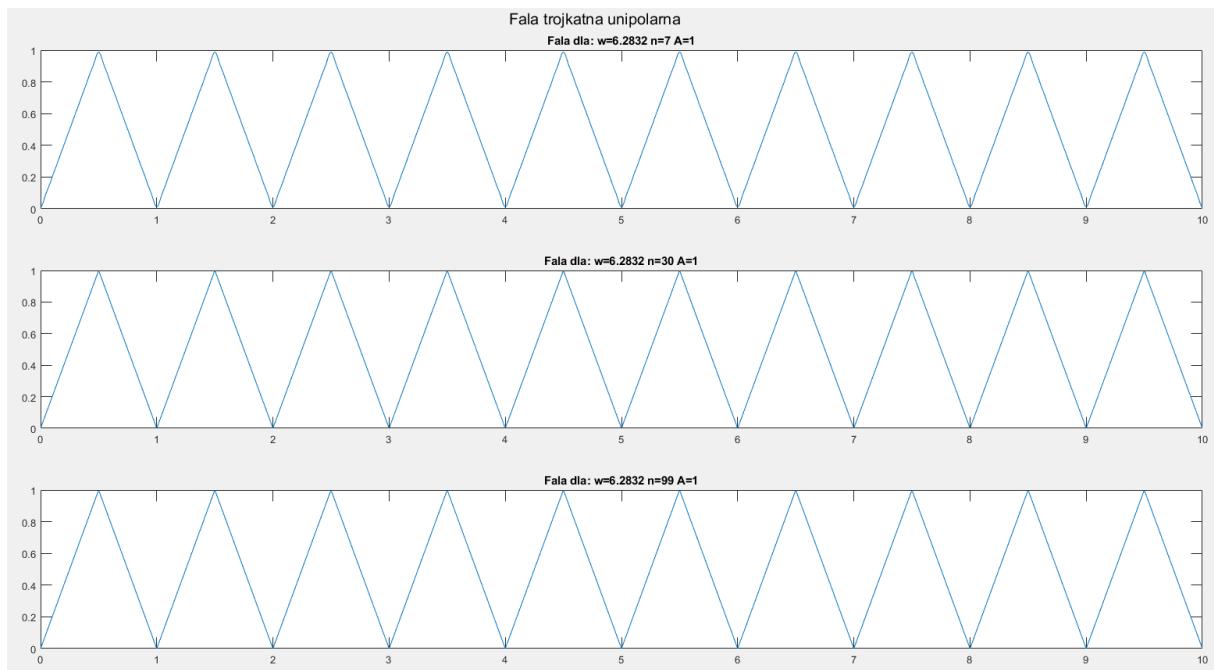

Rysunek 4.4. Fala trójkątna bipolarna.

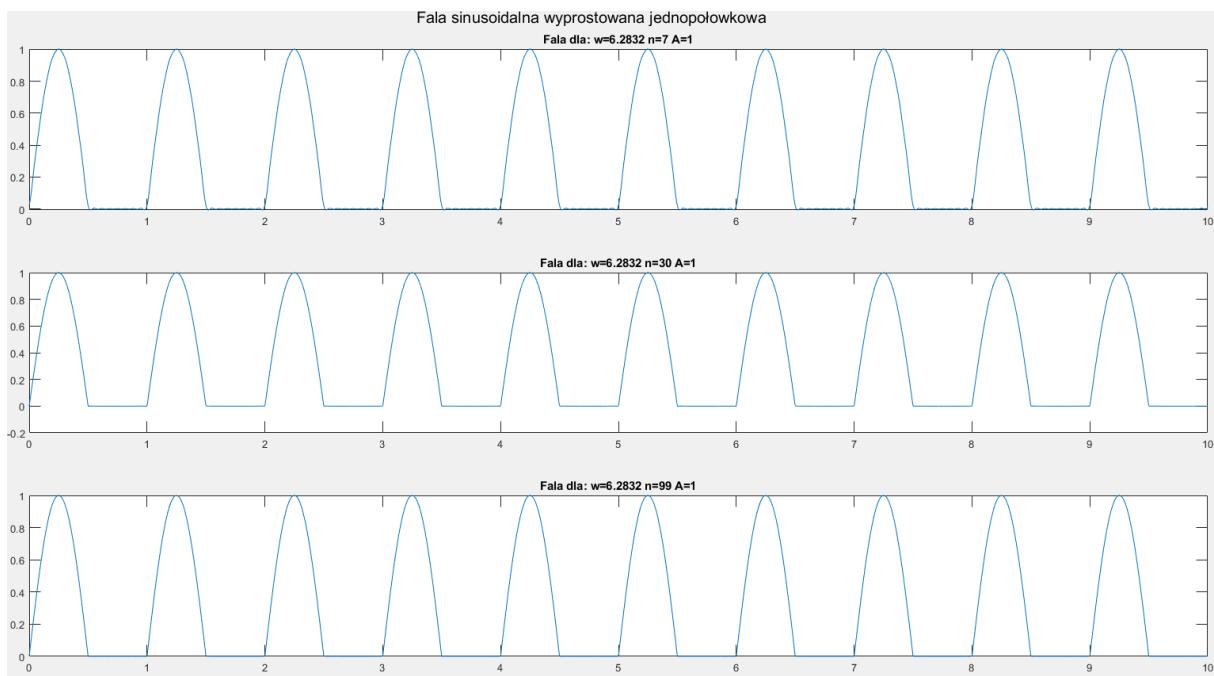

Rysunek 4.5. Fala piłokształtna bipolarna.

Jak można zauważyć szereg aproksymujący sygnał prostokątny potrzebuje o wiele większy rząd, aby dokładniej odwzorowywać sygnał idealny niż w przypadku sygnału trójkątnego. Fala piłokształtna potrzebuje mniejszy rząd niż fale prostokątne, ale uwidacznia się w niej efekt z dużych oscylacji przy nagłych zmianach wartości funkcji.

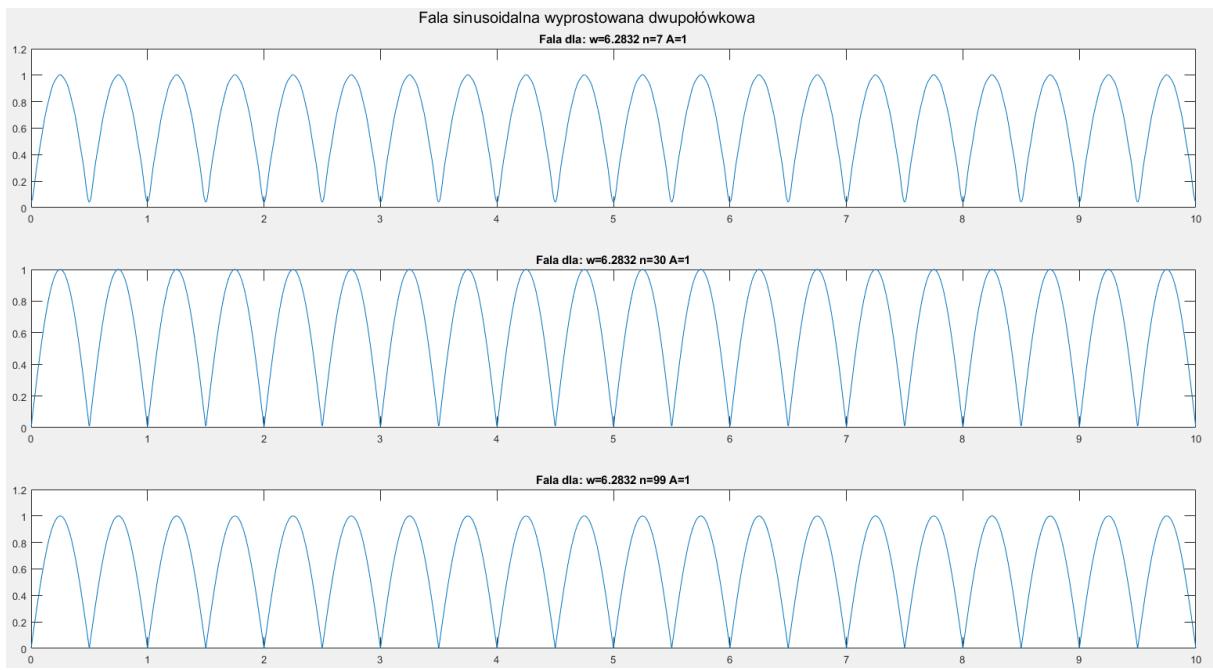

Rysunek 4.6. Fala trójkątna unipolarna.

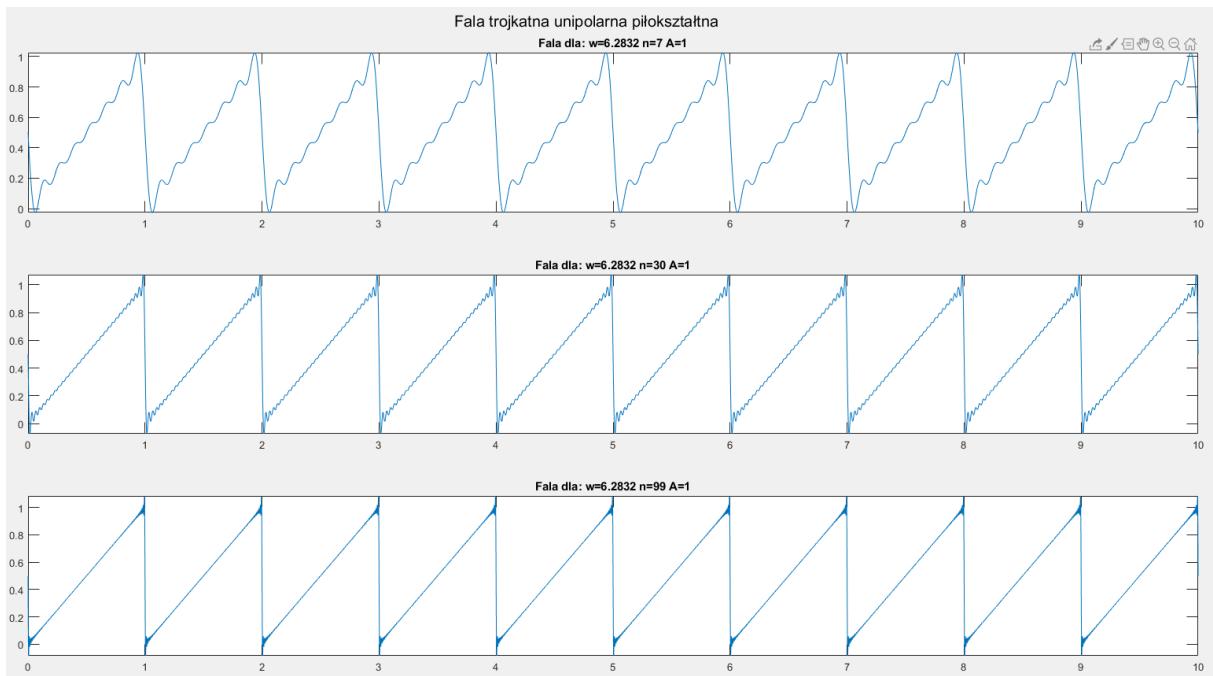

Rysunek 4.7. Fala sinusoidalna jednopołówkowa, wyprostowana.

Sygnały sinusoidalne i ich pochodne wykazują się bardzo dobrą aproksymacją już dla niewielkiego rzędu ciągu.

Rysunek 4.8. Fala sinusoidalna dwupołówkowa, wyprostowana.

Rysunek 4.9. Fala piłokształtna unipolarna.

5. Laboratorium 5

W ramach tego ćwiczenia zrealizowana została analiza częstotliwościowa fal obliczony i pokazanych w poprzednim rozdziale. Dodatkowo dokonana zostanie analiza układów RLC i RC. Stworzona została funkcja $[f, M, W]=\text{fft_from_signal}(x, fs)$. Funkcja ta znajduje się na końcu pliku oraz w osobnym pliku tak aby możliwe było jej wykorzystanie w pozostałych programach. Parametry wejściowe do funkcji to sygnał lub sygnały będące kolejnymi wierszami macierzy oraz częstotliwość próbkowania. W wyniku

otrzymuje się wektor częstotliwości, widmową moc sygnałów (kolejne wiersze) oraz widmo sygnału (kolejne wiersze).

Tab. 5.1. Kod programu „Krupnik_Mateusz_Lab_5_1”.

```
% Lab 5. Procedura szybiej transformaty Fouriera
% Definicja funkcji obliczającej FFT z sygnałów
% znajduje się na koncu pliku.
%
% Generowanie sygnału sinusoidalnego oraz jego widmo
clc; clear all; close all;
f1=100;
fs=1000;
t=0:(1/fs):1.3;
Ts=1/fs;
A=1;
y=A*sin(2*pi*f1*t);
N=1024;
fft_moc=fft(y(1:N));
moc_wid=fft_moc.*conj(fft_moc)/N;
f=fs*(0:N/2-1)/N;
figure(1)
plot(f,moc_wid(1:N/2))

%% Analiza sygnałów z Lab_4
% Dane podstawowe
clc; clear all; close all;
A=1; f=5; fs=1000; w=2*pi*f;
t=0:(1/fs):1;
n=[7,30,99];
j=1; % numer wykresu
%% Sygnał prostokątny bipolarny
% Generowanie wykresu
y = sbp(w, A, t, n);

% Wykresy
figure(1);
sgtitle('Fala prostokątna bipolararna');
for i=1:length(n)
    subplot(length(n),1,i)
    plot(t, y(i,:)); title(['Fala dla: w=' num2str(w) ' n=' num2str(n(i)) ...
' A=' num2str(A)]);
    xlabel('Czas [s]');
end

% Obliczenie FFT
[f_w, M, W] = fft_from_signal(y, fs);
figure(2);
sgtitle('Analiza widmowa fali prostokątnej bipolarnej');
for i=1:length(n)
    subplot(2,length(n),i)
    plot(f_w, M(i, :)); title(['Moc widmowa fali: w=' num2str(w) ' n=' ...
num2str(n(i)) ' A=' num2str(A)]);
    xlabel('Częstotliwość [Hz]'); ylabel('Moc widmowa');
    subplot(2,length(n),3+i)
    plot(f_w, W(i, :)); title(['Widmo dla: w=' num2str(w) ' n=' ...
num2str(n(i)) ' A=' num2str(A)]);
    xlabel('Częstotliwość [Hz]'); ylabel('Widmo');
```

```

end

%% Sygnał prostokątny unipolarny o wypełnieniu 1/2
% Generowanie wykresu
y = sup_1_2(w, A, t, n);

% Wykresy
figure(3);
sgtitle('Fala prostokątna unipolarna o wyp. 1/2');
for i=1:length(n)
    subplot(length(n),1,i)
    plot(t, y(i,:)); title(['Fala dla: w=' num2str(w) ' n=' num2str(n(i)) ...
    ' A=' num2str(A)]);
    xlabel('Czas [s]');
end

% Obliczenie FFT
[f_w, M, W] = fft_from_signal(y, fs);
figure(4);
sgtitle('Analiza widmowa fali prostokątnej unipolarnej wyp. 1/2');
for i=1:length(n)
    subplot(2,length(n),i)
    plot(f_w, M(i, :)); title(['Moc widmowa fali: w=' num2str(w) ' n=' ...
    num2str(n(i)) ' A=' num2str(A)]);
    xlabel('Czestotliwosc [Hz]'); ylabel('Moc widmowa');
    subplot(2,length(n),3+i)
    plot(f_w, W(i, :)); title(['Widmo dla: w=' num2str(w) ' n=' ...
    num2str(n(i)) ' A=' num2str(A)]);
    xlabel('Czestotliwosc [Hz]'); ylabel('Widmo');
end

%% Sygnał prostokątny unipolarny o wypełnieniu dowolnym
% Generowanie wykresu
tau = 0.75; % okres, wypełnienie w procentach
if tau <=1 && tau >=0
    tau = tau*1/f; % w sekundach
else
    tau = 0.3
end
y = sup_wyp(f, A, t, n, tau);

% Wykresy
figure(5);
sgtitle(['Fala prostokątna unipolarna wypłelenie ' num2str(tau)]);
for i=1:length(n)
    subplot(length(n),1,i)
    plot(t, y(i,:)); title(['Fala dla: w=' num2str(w) ' n=' num2str(n(i)) ...
    ' A=' num2str(A)]);
    xlabel('Czas [s]');
end

% Obliczenie FFT
[f_w, M, W] = fft_from_signal(y, fs);
figure(6);
sgtitle(['Analiza widmowa fali prostokątnej unipolarnej o wypłenieniu ' ...
    num2str(tau)]);
for i=1:length(n)
    subplot(2,length(n),i)
    plot(f_w, M(i, :)); title(['Moc widmowa fali: w=' num2str(w) ' n=' ...
    num2str(n(i)) ' A=' num2str(A)]);
end

```

```

    xlabel('Czestotliwosc [Hz]'); ylabel('Moc widmowa');
    subplot(2,length(n),3+i)
    plot(f_w, W(i, :)); title(['Widmo dla: w=' num2str(w) ' n='
num2str(n(i)) ' A=' num2str(A)]);
    xlabel('Czestotliwosc [Hz]'); ylabel('Widmo');
end

%% Sygnal trojkatny bipolarny
% Generowanie wykresu
y = tbp(w, A, t, n);

% Wykresy
figure(7)
sgtitle(['Fala trojkatna bipolararna']);
for i=1:length(n)
    subplot(length(n),1,i)
    plot(t, y(i,:)); title(['Fala dla: w=' num2str(w) ' n=' num2str(n(i))
' A=' num2str(A)]);
    xlabel('Czas [s]');
end

% Obliczenie FFT
[f_w, M, W] = fft_from_signal(y, fs);
figure(8);
sgtitle(['Analiza widmowa fali trojkatnej bipolarnej']);
for i=1:length(n)
    subplot(2,length(n),i)
    plot(f_w, M(i, :)); title(['Moc widmowa fali: w=' num2str(w) ' n='
num2str(n(i)) ' A=' num2str(A)]);
    xlabel('Czestotliwosc [Hz]'); ylabel('Moc widmowa');
    subplot(2,length(n),3+i)
    plot(f_w, W(i, :)); title(['Widmo dla: w=' num2str(w) ' n='
num2str(n(i)) ' A=' num2str(A)]);
    xlabel('Czestotliwosc [Hz]'); ylabel('Widmo');
end

%% Sygnal trojkatny bipolarny pilopksztaltny
% Generowanie wykresu
y = tbpp(w, A, t, n);

% Wykresy
figure(9)
sgtitle(['Fala trojkatna bipolararna pilopksztaltna']);
for i=1:length(n)
    subplot(length(n),1,i)
    plot(t, y(i,:)); title(['Fala dla: w=' num2str(w) ' n=' num2str(n(i))
' A=' num2str(A)]);
end

% Obliczenie FFT
[f_w, M, W] = fft_from_signal(y, fs);
figure(10);
sgtitle(['Analiza widmowa fali trojkatnej bipolarnej pilopksztaltnej']);
for i=1:length(n)
    subplot(2,length(n),i)
    plot(f_w, M(i, :)); title(['Moc widmowa fali: w=' num2str(w) ' n='
num2str(n(i)) ' A=' num2str(A)]);
    xlabel('Czestotliwosc [Hz]'); ylabel('Moc widmowa');
    subplot(2,length(n),3+i)

```

```

    plot(f_w, W(i, :)); title(['Widmo dla: w=' num2str(w) ' n='
num2str(n(i)) ' A=' num2str(A)]);
    xlabel('Czestotliwosc [Hz]'); ylabel('Widmo');
end

%% Sygnal trojkatny unipolarny
% Generowanie wykresu
y = tup(w, A, t, n);

% Wykresy
figure(11)
sgtitle(['Fala trojkatna unipolarna']);
for i=1:length(n)
    subplot(length(n),1,i)
    plot(t, y(i,:)); title(['Fala dla: w=' num2str(w) ' n=' num2str(n(i))
' A=' num2str(A)]);
end

% Obliczenie FFT
[f_w, M, W] = fft_from_signal(y, fs);
figure(12);
sgtitle(['Analiza widmowa fali trojkatnej unipolarnej']);
for i=1:length(n)
    subplot(2,length(n),i)
    plot(f_w, M(i, :)); title(['Moc widmowa fali: w=' num2str(w) ' n='
num2str(n(i)) ' A=' num2str(A)]);
    xlabel('Czestotliwosc [Hz]'); ylabel('Moc widmowa');
    subplot(2,length(n),3+i)
    plot(f_w, W(i, :)); title(['Widmo dla: w=' num2str(w) ' n='
num2str(n(i)) ' A=' num2str(A)]);
    xlabel('Czestotliwosc [Hz]'); ylabel('Widmo');
end

%% Sygnal trojkatny unipolarna pilokształtna
% Generowanie wykresu
y = tupp(w, A, t, n);

% Wykresy
figure(13)
sgtitle(['Fala trojkatna unipolarna pilokształtna']);
for i=1:length(n)
    subplot(length(n),1,i)
    plot(t, y(i,:)); title(['Fala dla: w=' num2str(w) ' n=' num2str(n(i))
' A=' num2str(A)]);
end

% Obliczenie FFT
[f_w, M, W] = fft_from_signal(y, fs);
figure(14);
sgtitle(['Analiza widmowa fali trojkatnej pilokształtnej']);
for i=1:length(n)
    subplot(2,length(n),i)
    plot(f_w, M(i, :)); title(['Moc widmowa fali: w=' num2str(w) ' n='
num2str(n(i)) ' A=' num2str(A)]);
    xlabel('Czestotliwosc [Hz]'); ylabel('Moc widmowa');
    subplot(2,length(n),3+i)
    plot(f_w, W(i, :)); title(['Widmo dla: w=' num2str(w) ' n='
num2str(n(i)) ' A=' num2str(A)]);
    xlabel('Czestotliwosc [Hz]'); ylabel('Widmo');
end

```

```

%% Sygnal sinusoidalny wyprostowany dwupołówkowy
% Generowanie wykresu
y = swd(w, A, t, n);

% Wykresy
figure(15)
sgtitle(['Fala sinusoidalna wyprostowana dwupołówkowa']);
for i=1:length(n)
    subplot(length(n),1,i)
    plot(t, y(i,:)); title(['Fala dla: w=' num2str(w) ' n=' num2str(n(i)) ...
' A=' num2str(A)]);
end

% Obliczenie FFT
[f_w, M, W] = fft_from_signal(y, fs);
figure(16);
sgtitle(['Analiza widmowa fali sinusoidalnej wyprostowanej ...
dwupołówkowej']);
for i=1:length(n)
    subplot(2,length(n),i)
    plot(f_w, M(i, :)); title(['Moc widmowa fali: w=' num2str(w) ' n=' ...
num2str(n(i)) ' A=' num2str(A)]);
    xlabel('Czestotliwosc [Hz]'); ylabel('Moc widmowa');
    subplot(2,length(n),3+i)
    plot(f_w, W(i, :)); title(['Widmo dla: w=' num2str(w) ' n=' ...
num2str(n(i)) ' A=' num2str(A)]);
    xlabel('Czestotliwosc [Hz]'); ylabel('Widmo');
end

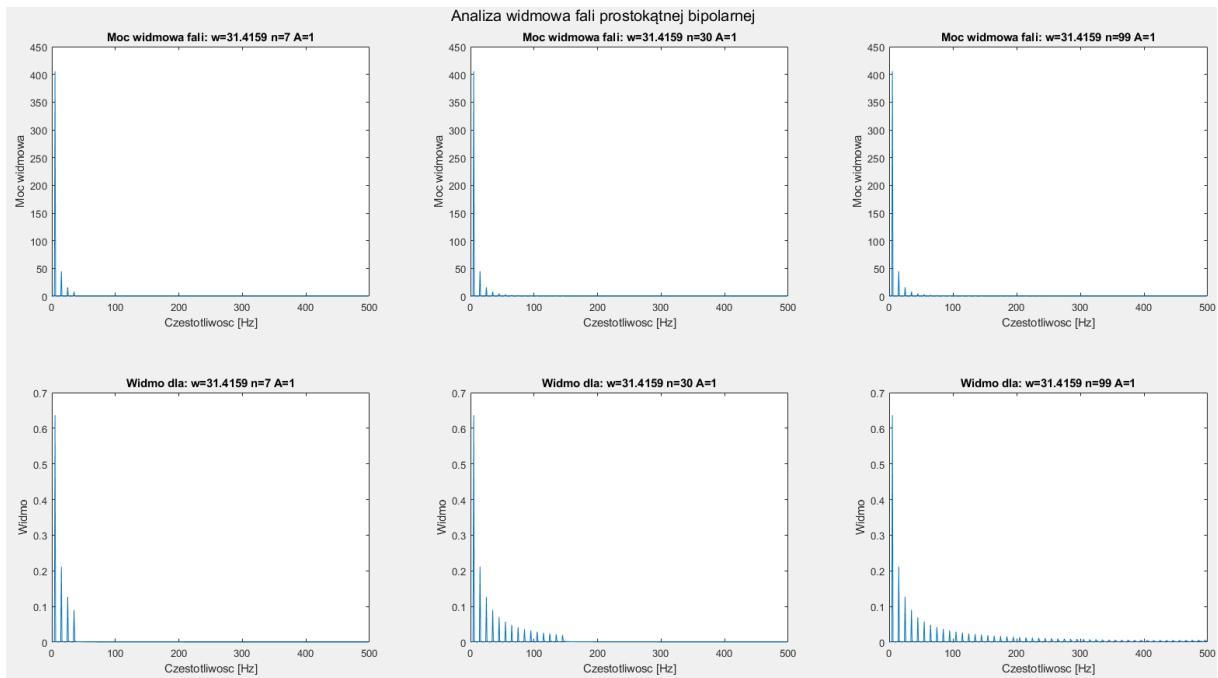
%% Sygnal sinusoidalny wyprostowany jednopołówkowy
% Generowanie wykresu
y = swj(w, A, t, n);

% Wykresy
figure(17)
sgtitle(['Fala sinusoidalna wyprostowana jednopołówkowa']);
for i=1:length(n)
    subplot(length(n),1,i)
    plot(t, y(i,:)); title(['Fala dla: w=' num2str(w) ' n=' num2str(n(i)) ...
' A=' num2str(A)]);
end

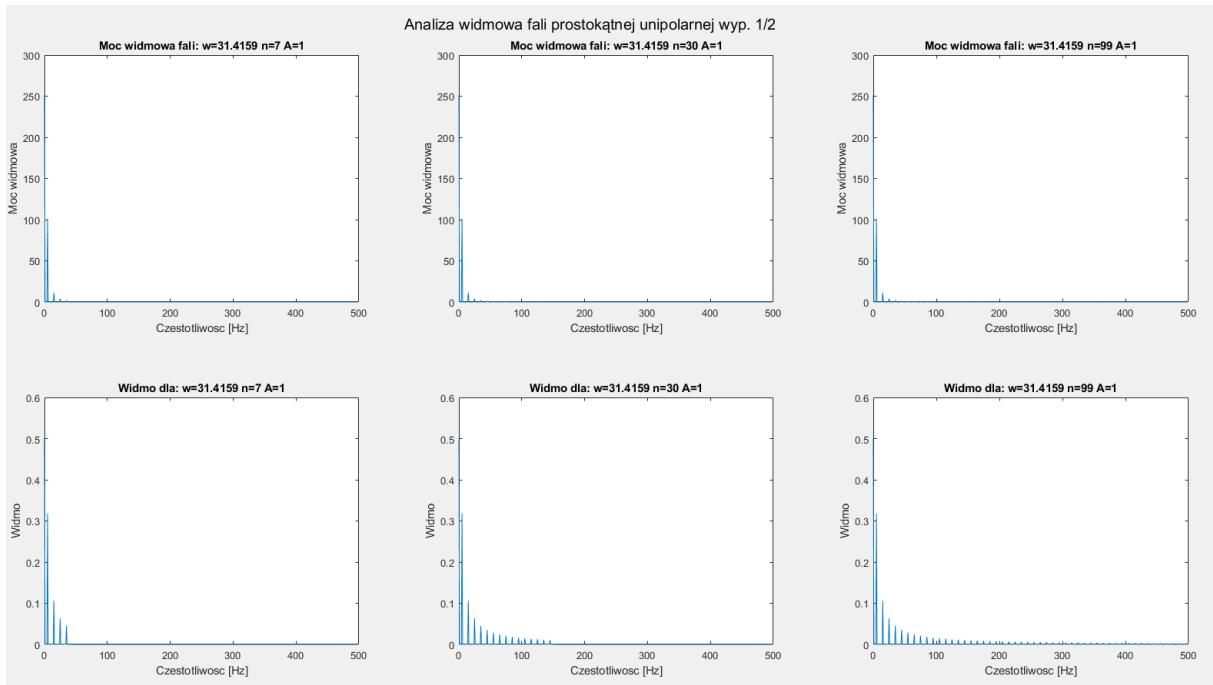
% Obliczenie FFT
[f_w, M, W] = fft_from_signal(y, fs);
figure(18);
sgtitle(['Analiza widmowa fali sinusoidalnej wyprostowanej ...
jednopołówkowej']);
for i=1:length(n)
    subplot(2,length(n),i)
    plot(f_w, M(i, :)); title(['Moc widmowa fali: w=' num2str(w) ' n=' ...
num2str(n(i)) ' A=' num2str(A)]);
    xlabel('Czestotliwosc [Hz]'); ylabel('Moc widmowa');
    subplot(2,length(n),3+i)
    plot(f_w, W(i, :)); title(['Widmo dla: w=' num2str(w) ' n=' ...
num2str(n(i)) ' A=' num2str(A)]);
    xlabel('Czestotliwosc [Hz]'); ylabel('Widmo');
end

```

```
% DEFINICJA FUNKCI %%%%%%
function [f, M, W] = fft_from_signal(y, fs)
% fft_from_signal
% Summary of this function goes here
% Detailed explanation goes here
% y - signal matrix, with signals as rows
% f - frequency, M - power spectrum, W - spectrum
N = length(y);
for i=1:size(y, 1)
    fft_moc=fft(y(i, 1:N));
    moc_wid=fft_moc.*conj(fft_moc)/N;
    widmo=sqrt(fft_moc.*conj(fft_moc))/N;
    f=fs*(0:N/2-1)/N;
    M(i,:)=moc_wid;
    W(i,:)=widmo;
end
M = M(:, floor(1:N/2));
W = W(:, floor(1:N/2));
end
```

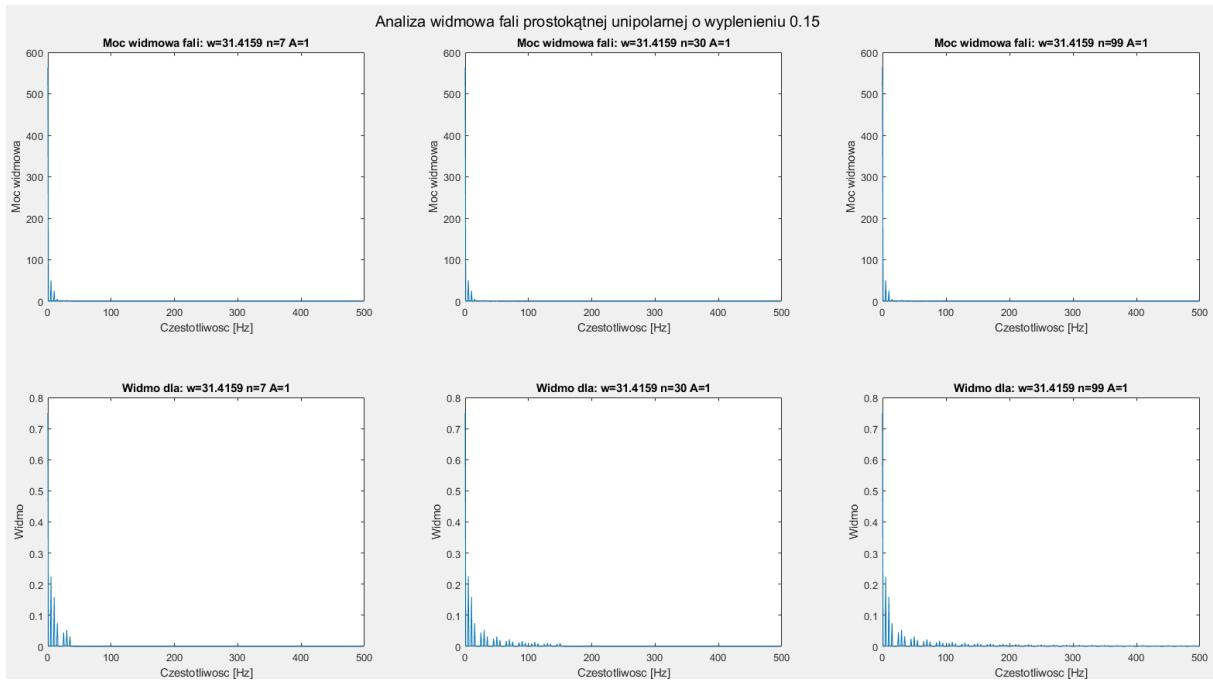

Rys. 5.1. Moc widmowa (1 rząd wykresów) i widmo (2 rząd wykresów) dla fali prostokątnej bipolarnej. Każda kolumna odpowiada większemu rzędowi ciągu.

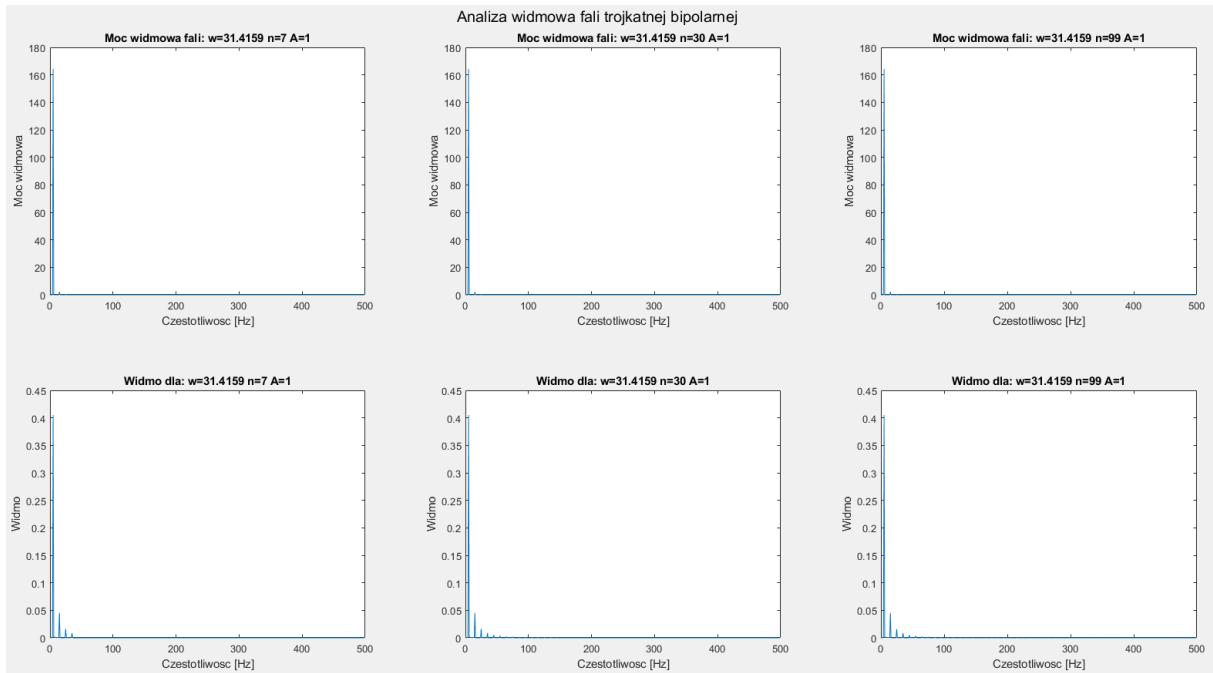

Rys. 5.2. Moc widmowa (1 rzad wykresów) i widmo (2 rzad wykresów) dla fali prostokątnej unipolarniej. Każda kolumna odpowiada większemu rzędowi ciągu.

Widoczne jest ze wzrostem rzędu ciągu pojawiają się kolejne składowe częstotliwościowe, ale o coraz mniejszych amplitudach. Dlatego pierwsze elementy ciągu posiadają największą moc widmową.

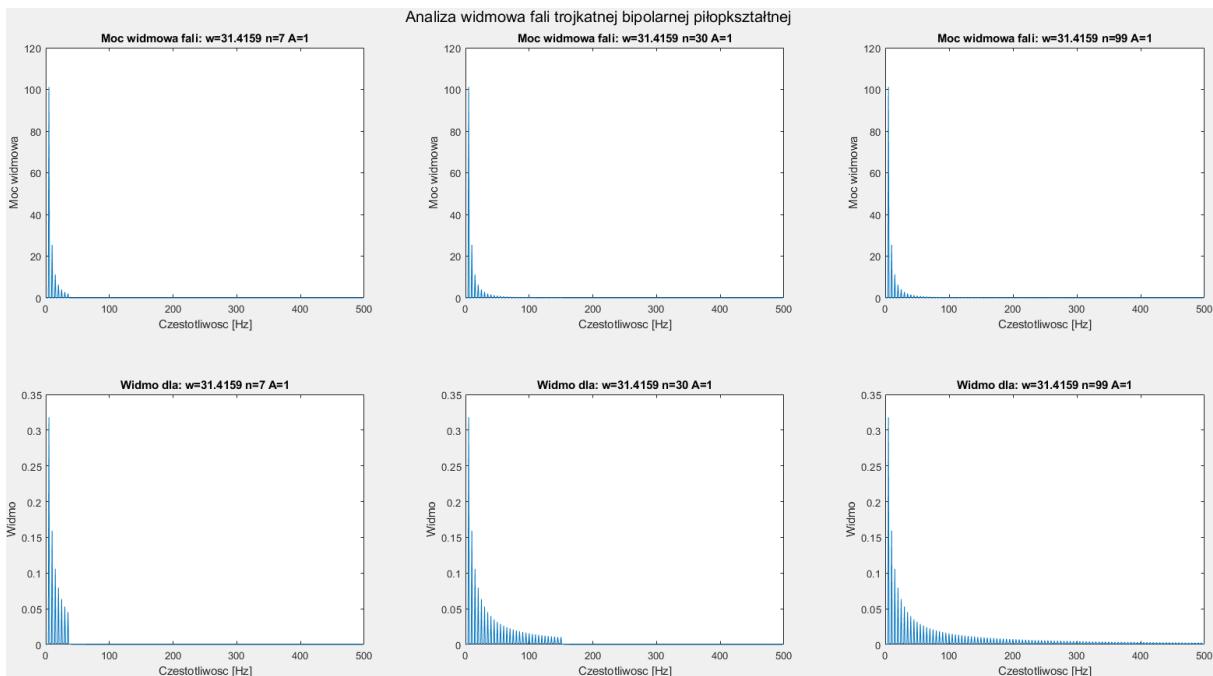

Rys. 5.3. Moc widmowa (1 rzad wykresów) i widmo (2 rzad wykresów) dla fali prostokątnej unipolarniej o wypełnieniu 0.15. Każda kolumna odpowiada większemu rzędowi ciągu.

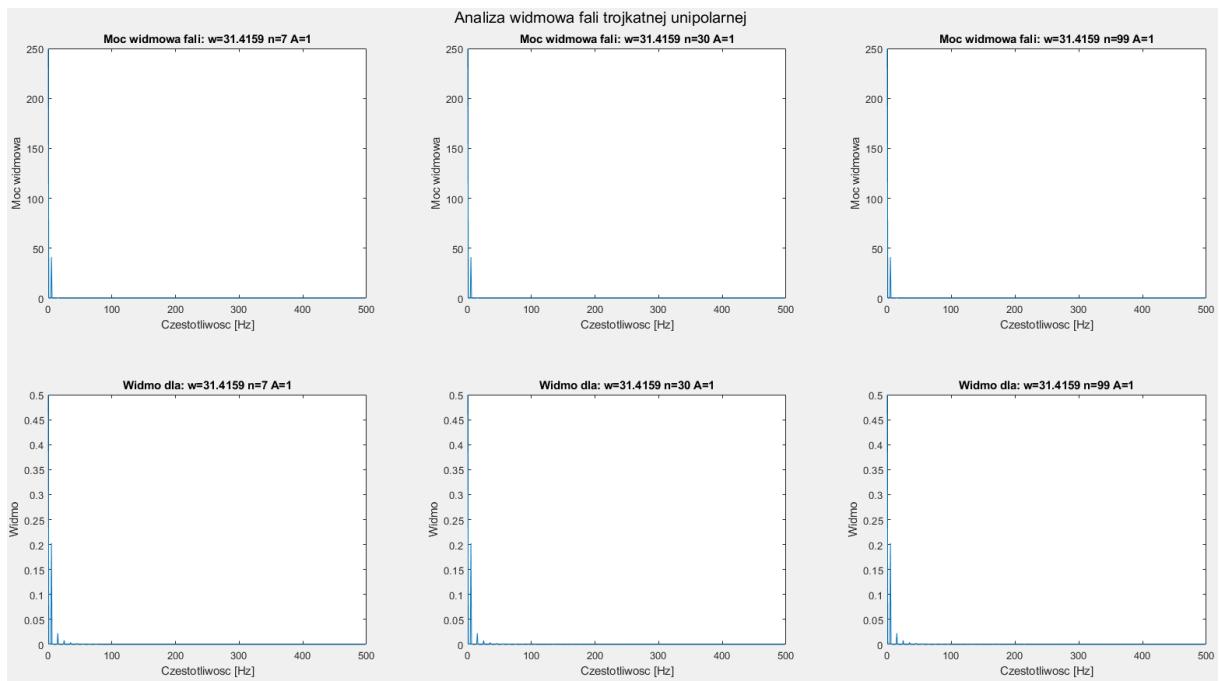

Rys. 5.4. Moc widmowa (1 rzad wykresów) i widmo (2 rzad wykresów) dla fali trójkątnej bipolarnej. Każda kolumna odpowiada większemu rzędowi ciągu.

Na wykresie 6.4. można zauważyc ze dla fali trójkątnej już pierwsze 2 składowe odpowiadają za aproksymacje kształtu. Kolejne składowe stanowią kosmetykę załamań fali. W przypadku rysunku 6.3. widoczne jest, że kolejne prążki widma nie maleją wykładniczo jak w przypadku rysunku 6.2. Pojawiają się pewne oscylacje.

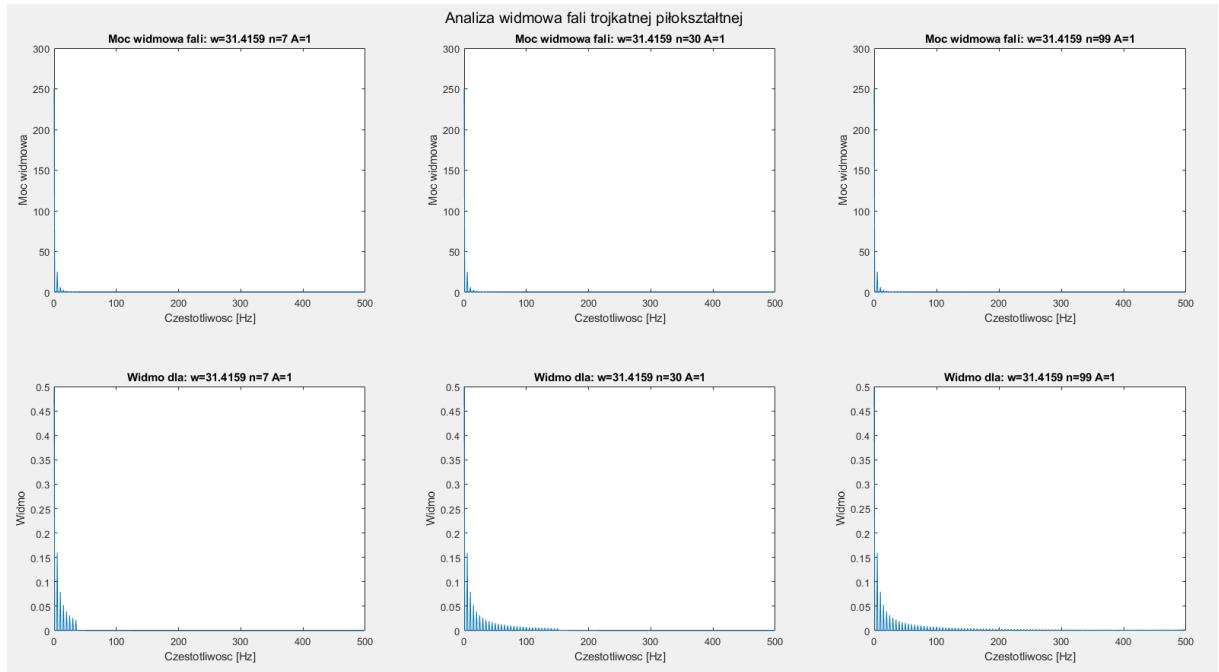

Rys. 5.5. Moc widmowa (1 rzad wykresów) i widmo (2 rzad wykresów) dla fali trójkątnej bipolarnej pitokształtnej. Każda kolumna odpowiada większemu rzędowi ciągu.

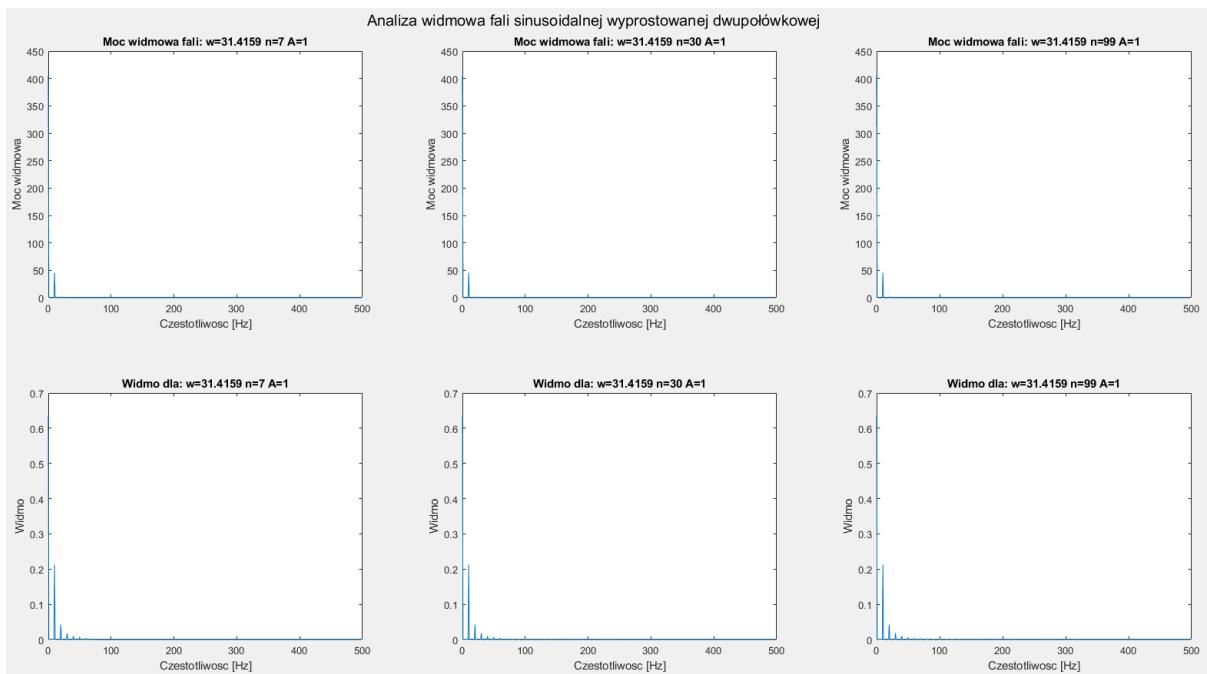

Rys. 5.6. Moc widmowa (1 rzad wykresów) i widmo (2 rzad wykresów) dla fali trójkątnej unipolarnie. Każda kolumna odpowiada większemu rzędowi ciągu.

Ponownie uwidacznia się fakt, iż fala trójkątna jest dobrze aproksymowana małym rzędem ciągu. Z kolei fala piłokształtna wymaga wielu składowych w celu odwzorowania nagłych załamań.

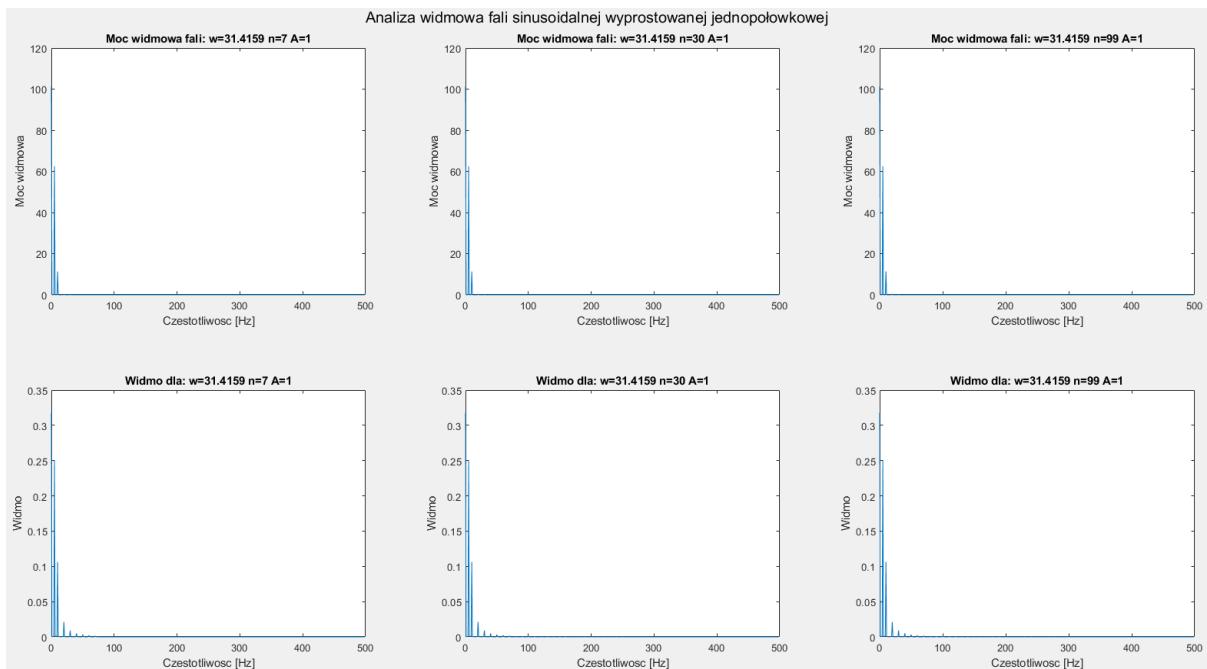

Rys. 5.7. Moc widmowa (1 rzad wykresów) i widmo (2 rzad wykresów) dla fali trójkątnej unipolarnie piłokształtnej. Każda kolumna odpowiada większemu rzędowi ciągu.

Rys. 5.8. Moc widmowa (1 rzad wykresów) i widmo (2 rzad wykresów) dla fali sinusoidalnej dwupołówkowej wyprostowanej. Każda kolumna odpowiada większemu rzędowi ciągu.

Sygnały sinusoidalnie pochodne aproksymowana są już w pierwszych elementach ciągu.

Rys. 5.9. Moc widmowa (1 rzad wykresów) i widmo (2 rzad wykresów) dla fali sinusoidalnej jednopółkowej wyprostowanej. Każda kolumna odpowiada większemu rzędowi ciągu.

Następnie po analizie sygnałów podstawowych przeprowadzona została analiza układów RC i RLC.

Tab. 5.2. Kod programu "Krupnik_Mateusz_Lab_5_2.m".

```
% Lab 5. Analiza układów RC i RLC
%
%% Analiza układów RC
```

Mateusz Krupnik

```
% Dane układu
R=1000; C=10^(-6);
L=[1]; M=[(R*C) 1]; % Licznik, Mianownik
sys=tf(L,M) % Transfer function (licznik, mianownik)
% Wykresy analizy układu
figure(1)
freqs(L,M) % analiza amplitudowo i fazowo - częstotliwościowa
figure(2)
impulse(L,M) % odpowiedz impulsowa układu
figure(3)
step(L,M) % odpowiedz skokowa układu
figure(4)
iopzplot(sys) % wykres zer i biegunow dla układow wej/ wyj
[z,p,k]=tf2zp(L,M) % konwersja Transfer Function na zera i bieguny

%% Analiza układu RLC
% Dane układu
R=1000; C=10^(-6); Li=1;
L=[1]; M=[(Li*C) (R*C) 1]; % licznik i mianownik
sys=tf(L,M) % Transfer function (licznik, mianownik)
% Wykresy analizy układu
figure(5)
freqs(L,M) % analiza amplitudowo i fazowo - częstotliwościowa
figure(6)
impulse(L,M) % odpowiedz impulsowa układu
figure(7)
step(L,M) % odpowiedz skokowa układu
figure(8)
iopzplot(sys) % wykres zer i biegunow dla układow wej/ wyj
[z,p,k]=tf2zp(L,M) % konwersja Transfer Function na zera i bieguny
```

Przyjęto parametry dla układu RC: $R=1000[\Omega]$, $C=10^{-6}[F]$ oraz dla układu RLC: $R=1000[\Omega]$, $C=10^{-6}[F]$, $L=1[H]$. Za pomocą tych wartości zdefiniowane zostały liczniki i mianowniki transmitancji układów danymi wzorami poniżej.

$$H(s) = \frac{1}{RC \cdot s + 1}, H(s) = \frac{1}{LC \cdot s^2 + RC \cdot s + 1}$$

Licznik i mianownik przyjmują wartości kolejny współczynników wielomiany zmiennej s , przy czym zaczyna się od potęgi zerowej. Funkcja tf od Transfer Function zwraca strukturę będącą opisem modelowanego systemu. Wynik polecenia wyświetlany jest w oknie poleceń.

```
sys =
1
-----
0.001 s + 1

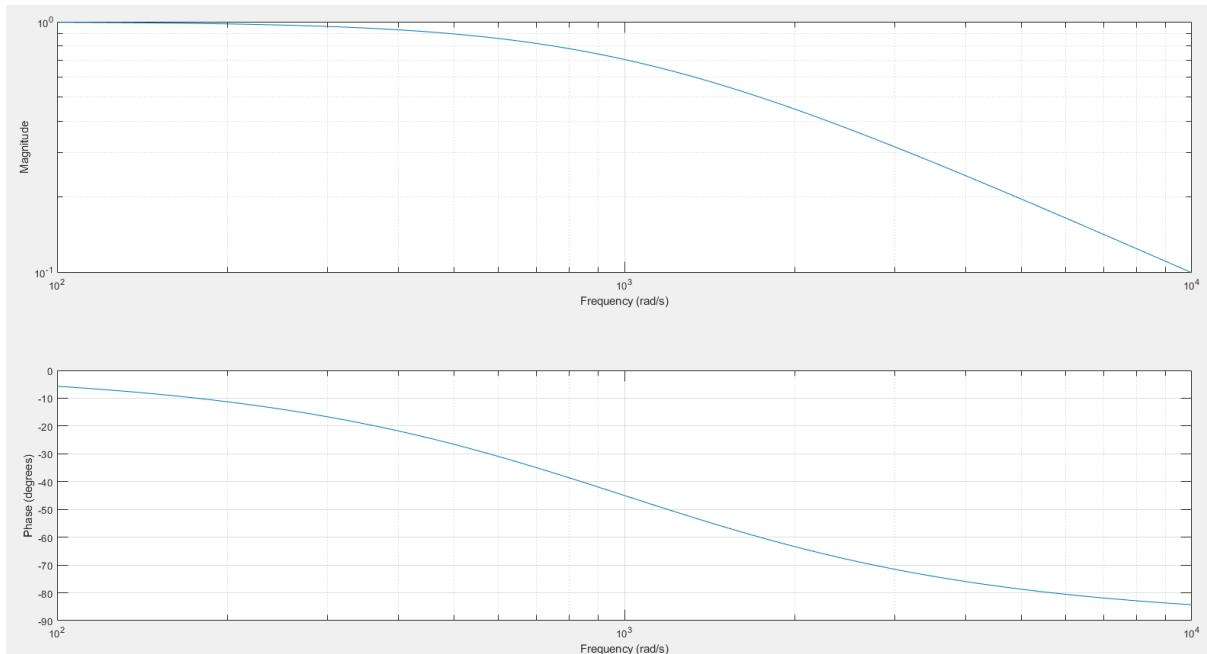
sys =
1
-----
1e-06 s^2 + 0.001 s + 1

Continuous-time transfer function. Continuous-time transfer function.
```

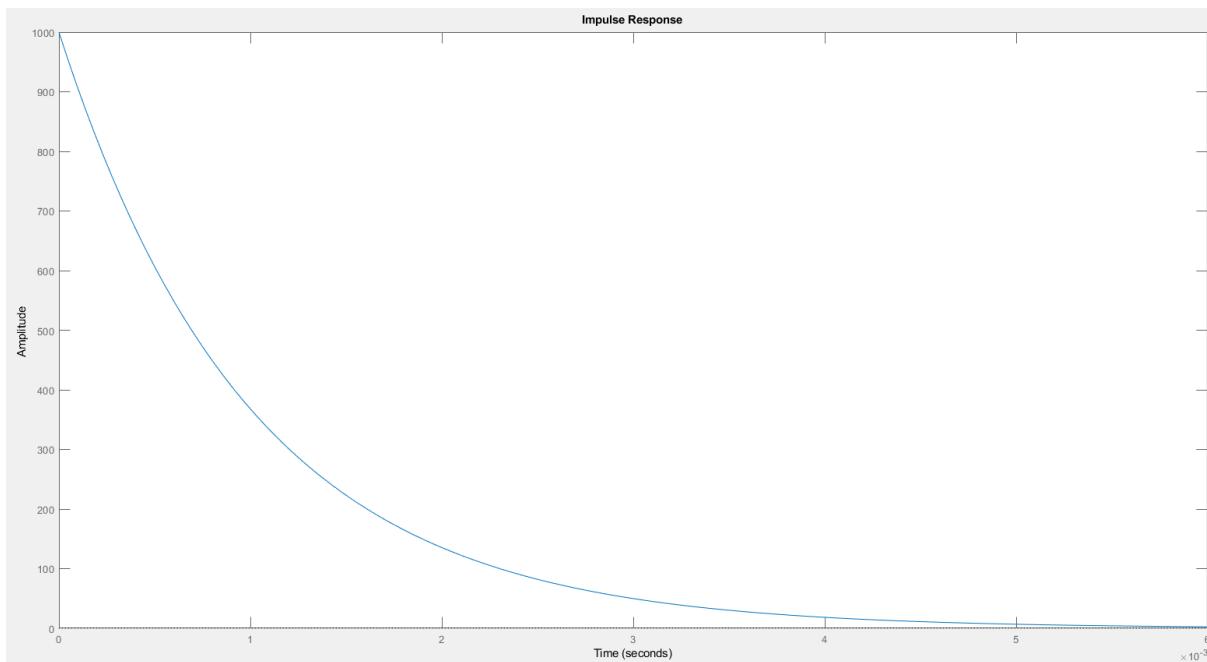
Rys. 5.10. Wynik z funkcji tf(L, M).

Następnie dla stworzonych modeli wyznaczone zostały charakterystyki częstotliwościowe i czasowe za pomocą funkcji freqs(L, M), step(L, M), impulse(L, M). Są to funkcje zwracające charakterystyki Bodego

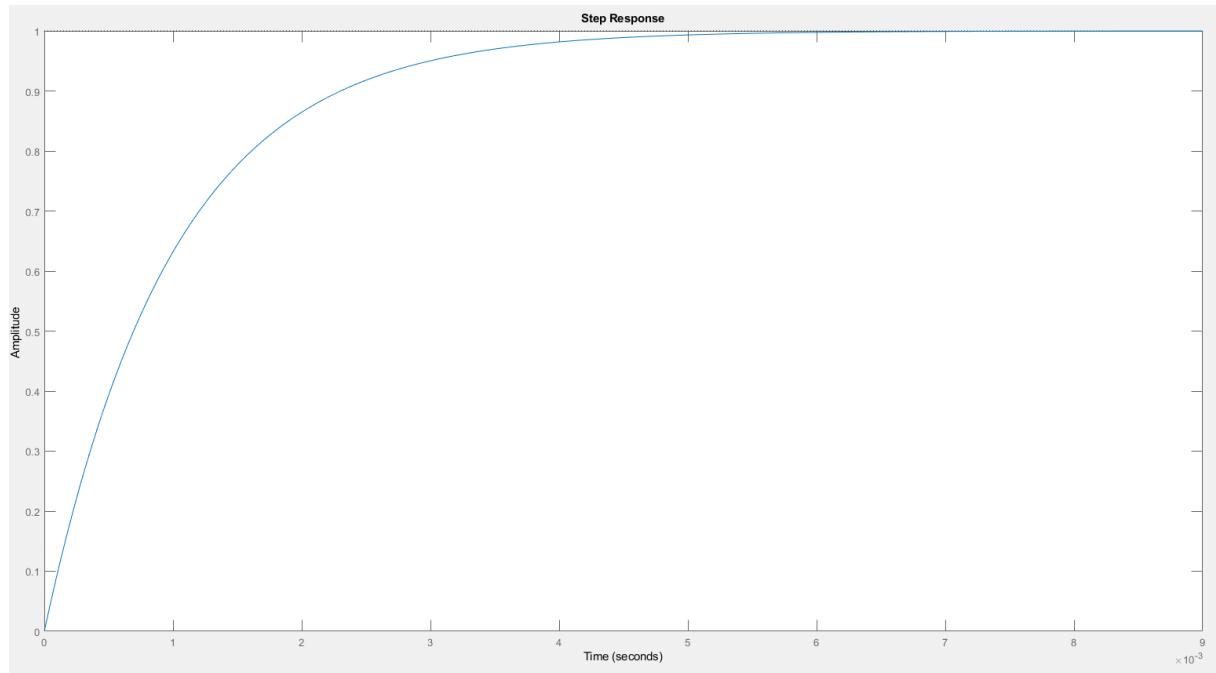
(amplitudowo i fazowo-częstotliwościowe), skokową i impulsową. Ostatnim etapem było wykreślenie zer i biegunów układu za pomocą funkcji iopzplot(sys) oraz transformacja układu opisanego wielomianami na postać biegunkową. Służy do tego funkcja tf2zp(sys).

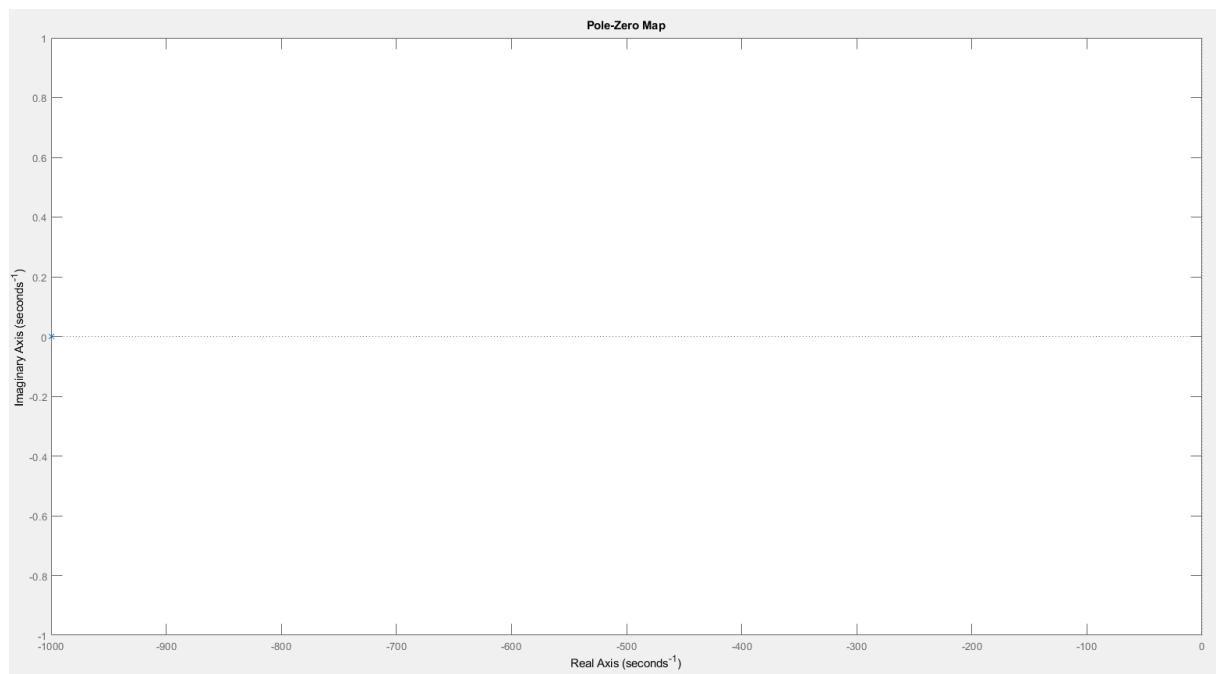
Rys. 5.11. Charakterystyki Bodego dla układu RC.

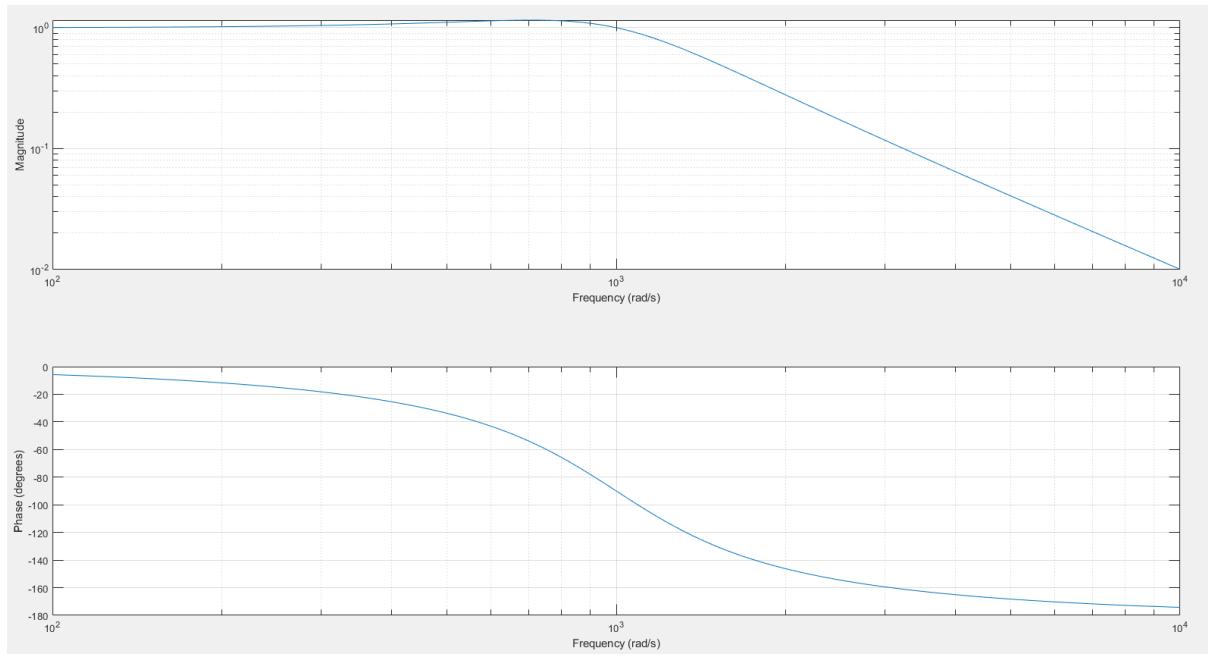
Rys. 5.12. Odpowiedź impulsowa układu RC.

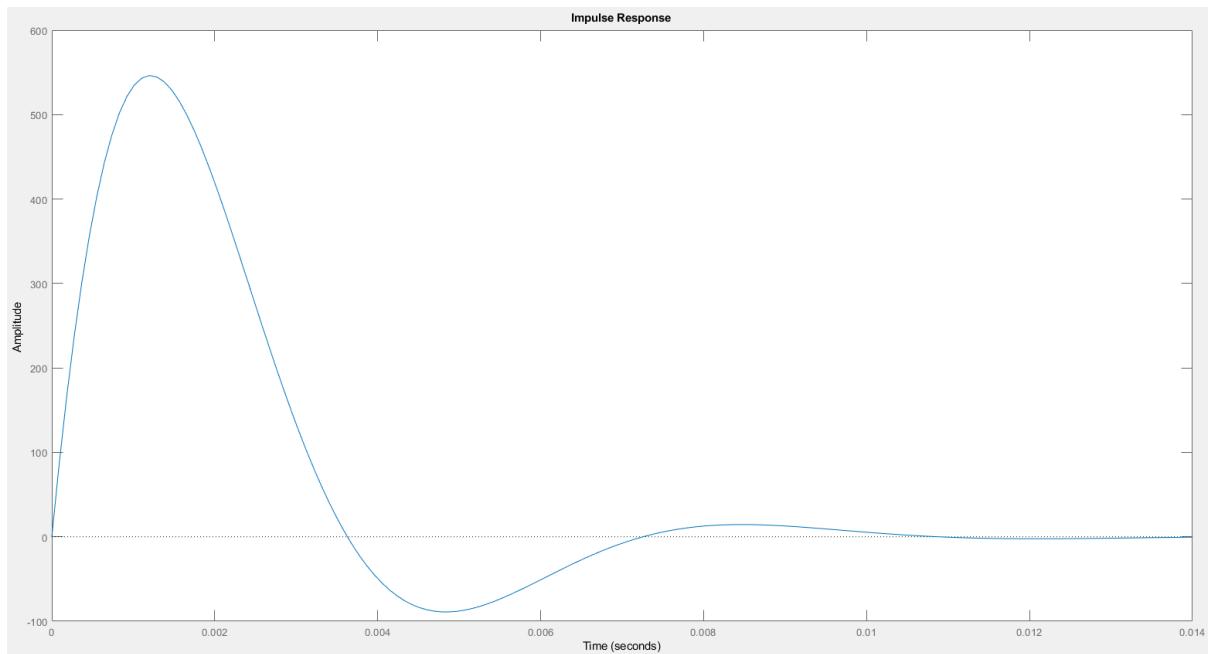
Rys. 5.13. Odpowiedź skokowa układu RC.

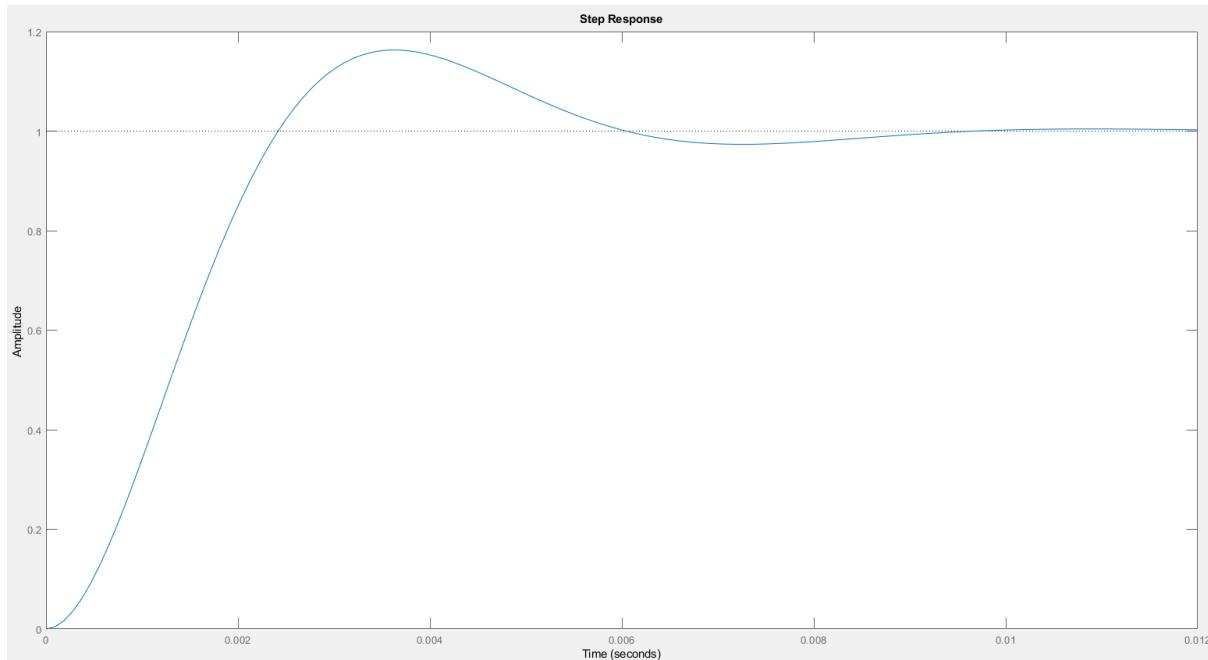
Rys. 5.14. Biegun układu RC (prawie w zerze).

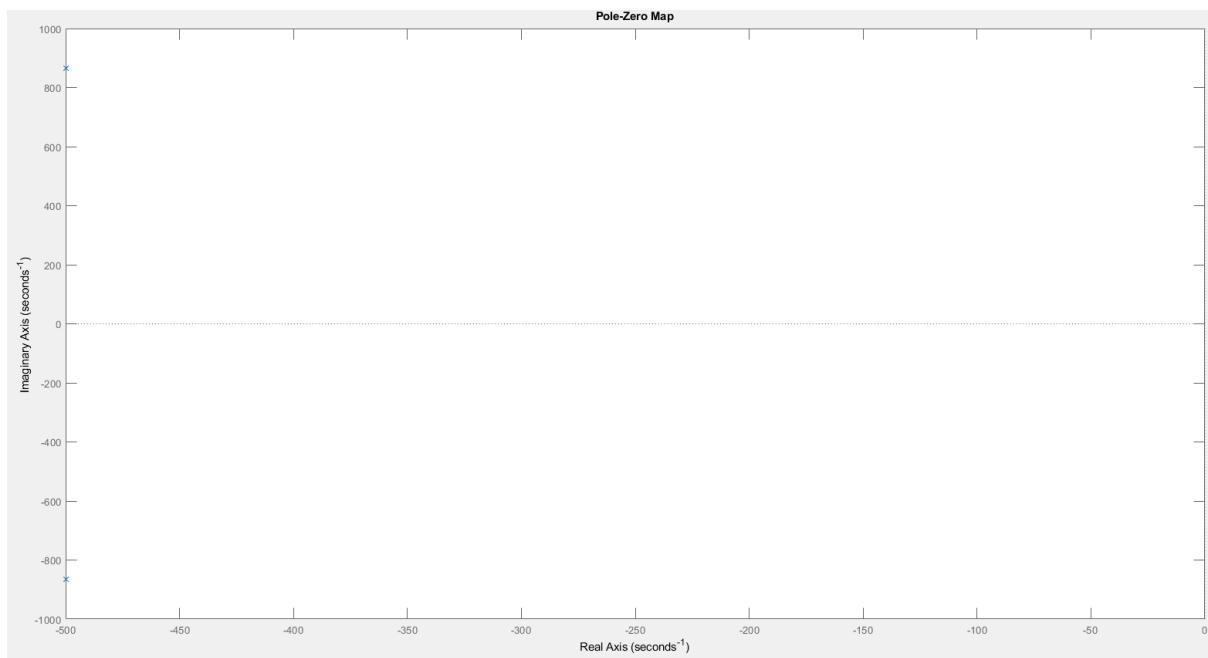
Rys. 5.15. Charakterystyki Bodego dla układu RLC.

Rys. 5.16. Odpowiedź impulsowa układu RLC.

Rys. 5.17. Odpowiedź skokowa układu RLC.

Rys. 5.18. Biegunki układu RLC, wzajemnie sprzężone.

Na podstawie analizy transmitancji układu możemy określić jego stabilność. Biegunki układu muszą znajdować się w lewej półpłaszczyźnie lub na osi urojonej. Odpowiedź impulsowa musi być asymptotycznie zbieżna do zera, podobnie skokowa do amplitudy sygnału skokowego na wejściu.

6. Laboratorium 6

W ramach tego ćwiczenia laboratoryjnego wykreślano zostały charakterystyki amplitudowe i fazowe, impulsowe, skokowe oraz dokonana została ocena stabilności układów o zadanych transmitancjach w dziedzinie Z. Następnie dla filtra o skończonej odpowiedzi impulsowej (FIR) zostało

sprawdzone jego działanie, oraz został zaprojektowany filtr cyfrowy w narzędzi Simulink, który wykorzystuje blokowy język programowania.

Tab. 6.1. Kod programu „Laboratoria_nr_6_1.m”.

```
% Lab 6. Dla zadanych transmitancji wykreślić ich
% odpowiedzi impulsowe, skokowe, charakterystyki
% amplitudowe i fazowe oraz zbadac stabilność.
%
% Mateusz Krupnik

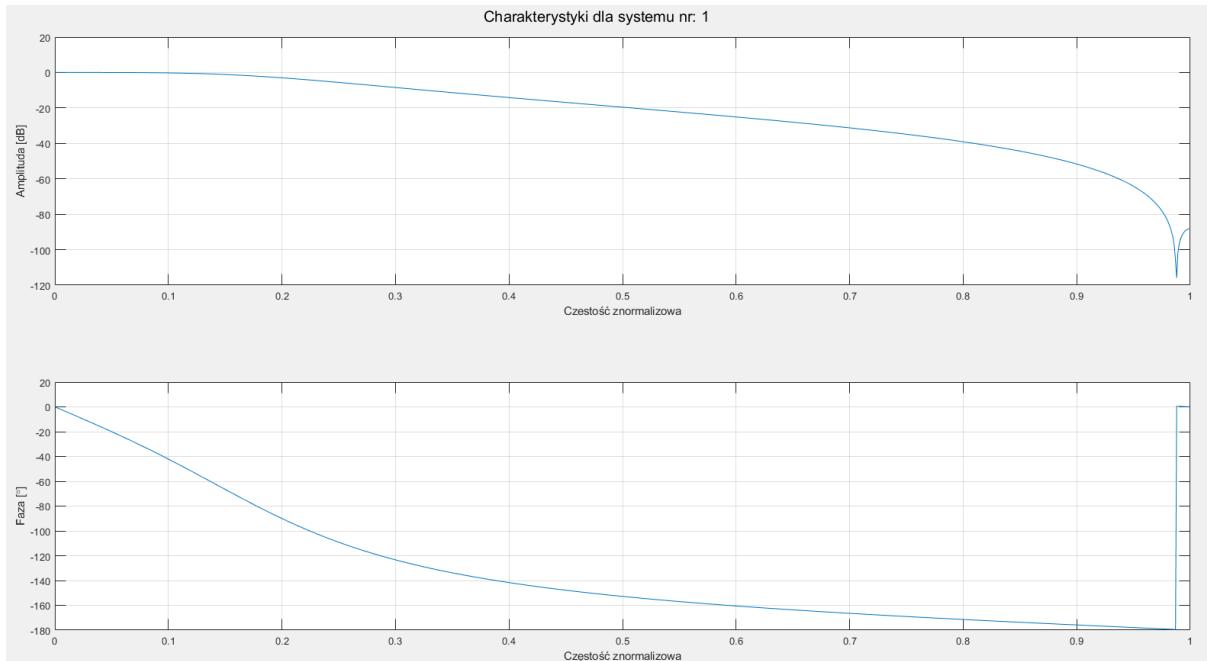
% CZESC 1: Wykreślenie charakterystyk dla 4 zestawów współczynników
% transmitacji układów (KODY 1-4 w Lab. 6)
clc; clear all; close all;
L=[0.0675 0.1349 0.0675; 0.0412 0.0824 0.0412;...
    0.0996 0.1297 0.0996; 0.1239 0.0662 0.1239]; % Licznik
M=[1 -1.1430 0.4128; 1 -1.4409 0.6737; 1 -1.6099 0.6794; ...
    1 -1.4412 0.6979]; % Mianownik
d_k = zeros(1, 1001); d_k(1,1)=1;
fs=1000; f=100; t=0:(1/fs):1;
for i=1:size(L,1)
    disp(['System nr: ' num2str(i)]);
    l = (L(i, :)); m = (M(i, :));
    sys=tf(l, m) % Transfer Function
    % Wykresy systemu
    [h, w] = freqz(l, m, fs); % Char. ampl i fazowa
    Mag = 20*log10(abs(h)); % Amplituda w skali log
    F = phase(h)*180/pi; % Faza w stopiach
    w = w/pi; % skalowanie
    figure(4*i-3)
    sgttitle(['Charakterystyki dla systemu nr: ' num2str(i)]);
    subplot(211); plot(w, Mag);
    ylabel('Amplituda [dB]'); grid;
    xlabel('Częstość znormalizowana');
    subplot(212); plot(w, F);
    ylabel('Faza [\circ]'); grid;
    xlabel('Częstość znormalizowana');
    figure(4*i-2)
    subplot(211);
    dimpulse(l, m); grid; % impuls dla Z transmitacji
    subplot(212);
    dstep(l, m); grid; % odp skokowa

    y = filter(l, m, d_k); % odpowiedz filtra o Z transmitacji na x
    figure(4*i-1)
    plot(t(1:50),d_k(1:50), t(1:50), y(1:50));
    title(['Odpowiedź dla systemu nr: ' num2str(i)]);
    xlabel('Czas [s]'); grid;
    ylabel('Amplituda'); legend('Wymuszenie', 'Odpowiedź');

    a=0; b=0; r=1; %
    x = linspace(a-r,a+r,100);
    y1=sqrt(r^2-(x-a) .^2)+b;
    y2=-sqrt(r^2-(x-a) .^2)+b;
    figure(4*i)
    plot(x,[y1; y2], 'b'); grid on; axis equal; hold on;
    pzmap(l, m); % Wyrysowanie zer i biegunkow
    [z, p, k] = tf2zpk(l, m);
end
```

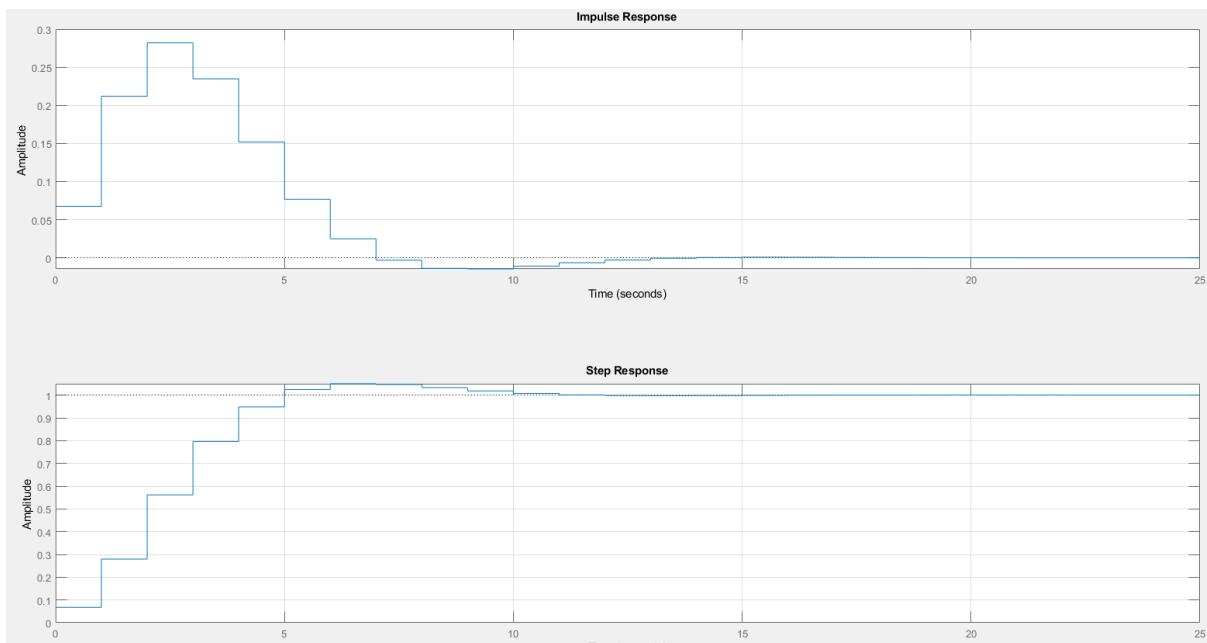
Poniżej pokazane zostaną charakterystyki dla każdego z badanych układów. Transmitancja pierwszego układu:

$$H(z) = \frac{0,0675 + 0,1349z^{-1} + 0,0675z^{-2}}{1 - 1,1430z^{-1} + 0,4128z^{-2}}$$

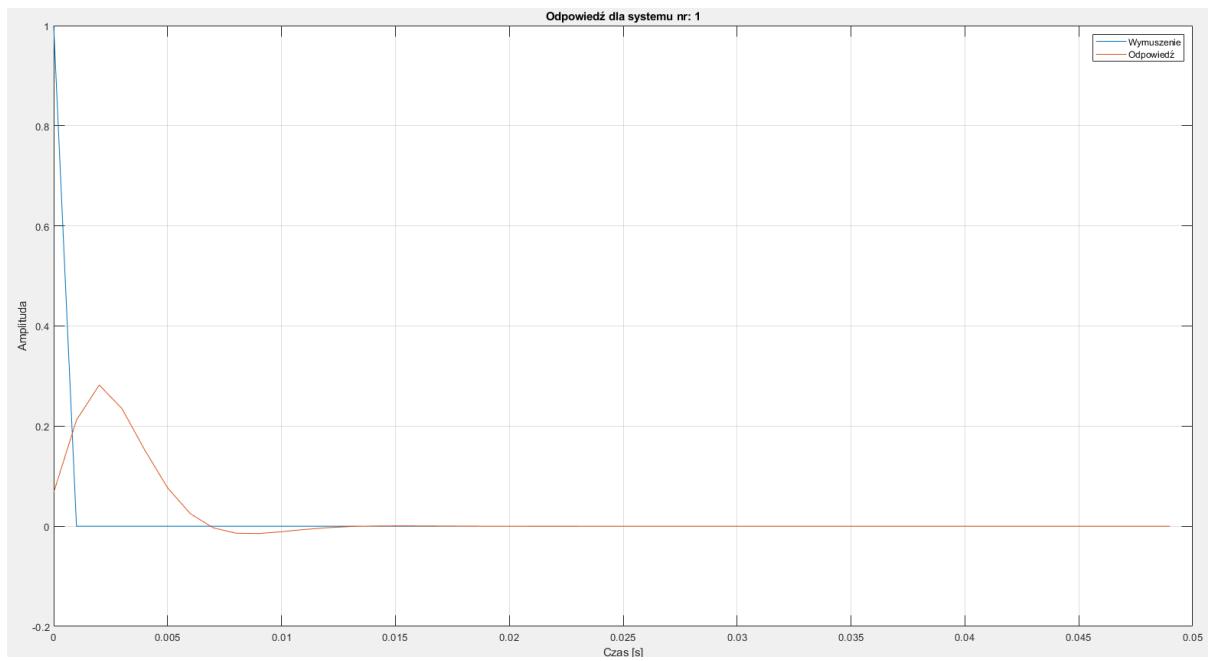

Rys. 6.1. Charakterystyki amplitudowo-częstotliwościowe i fazowo-częstotliwościowe dla układu nr 1.

Jak można zauważyć charakterystyki otrzymane za pomocą funkcji freqz(licznik, mianownik), która wyznacza odpowiedź układu dyskretnego o transmitancji podanej w postaci współczynników wielomianów licznika i mianownika.

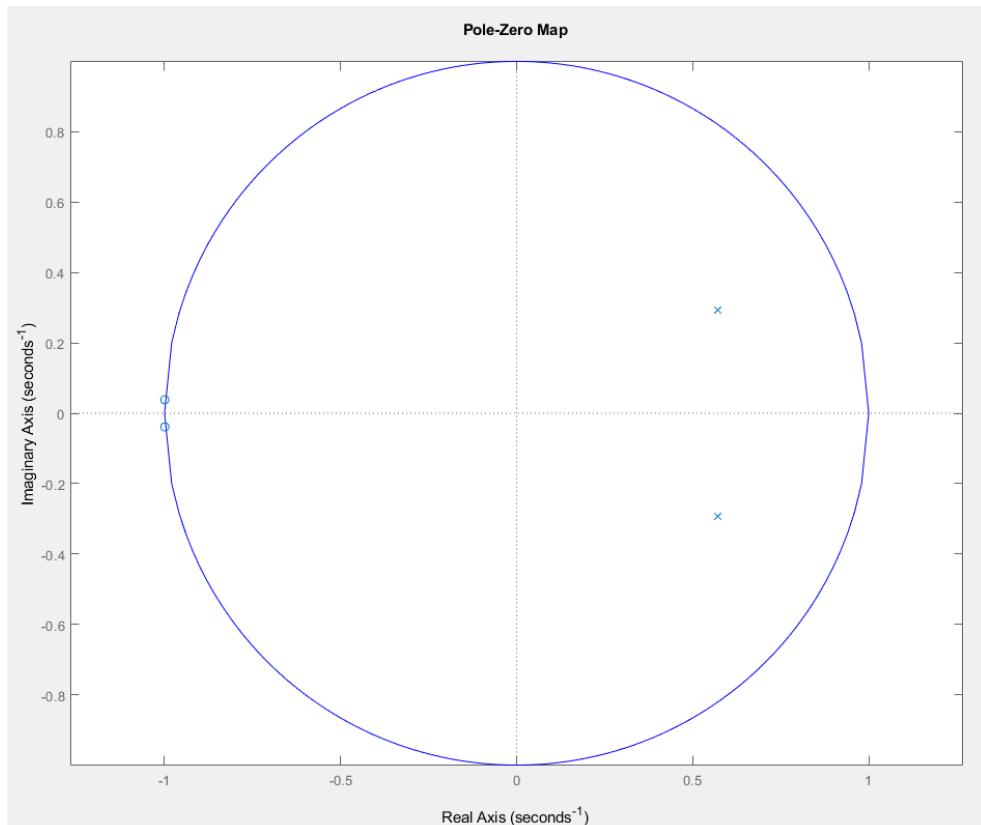

Rys. 6.2. Odpowiedź impulsowa i skokowa układu nr 1.

Rys. 6.3. Odpowiedź układu nr 1 na pobudzenie deltą Kroneckera.

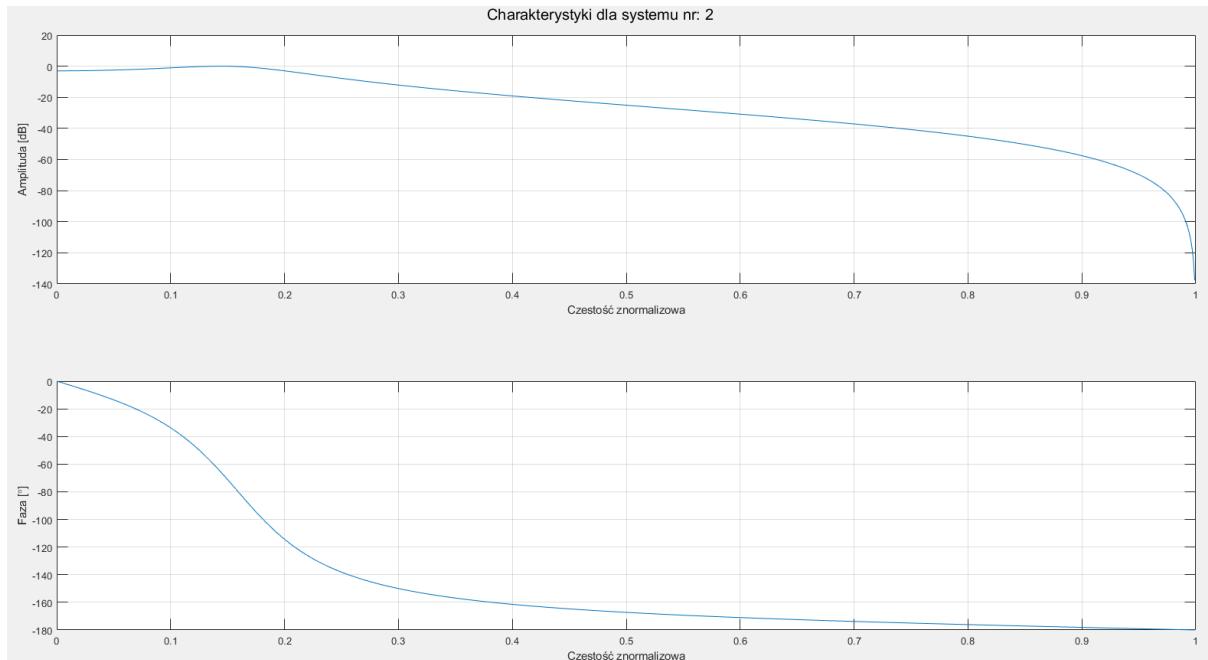
Jak można zauważyć układ po wzbudzeniu impulsem powraca do stanu początkowego co świadczy o jego stabilności, dodatkowo można zauważyć to na podstawie odpowiedzi skokowej. Poniższy rysunek przedstawia rozkład zer i biegunków na płaszczyźnie zespolonej po transformacji bilinowej. Jak widać zera mianownika leżą na okręgu jednostkowym, a więc układ jest stabilny.

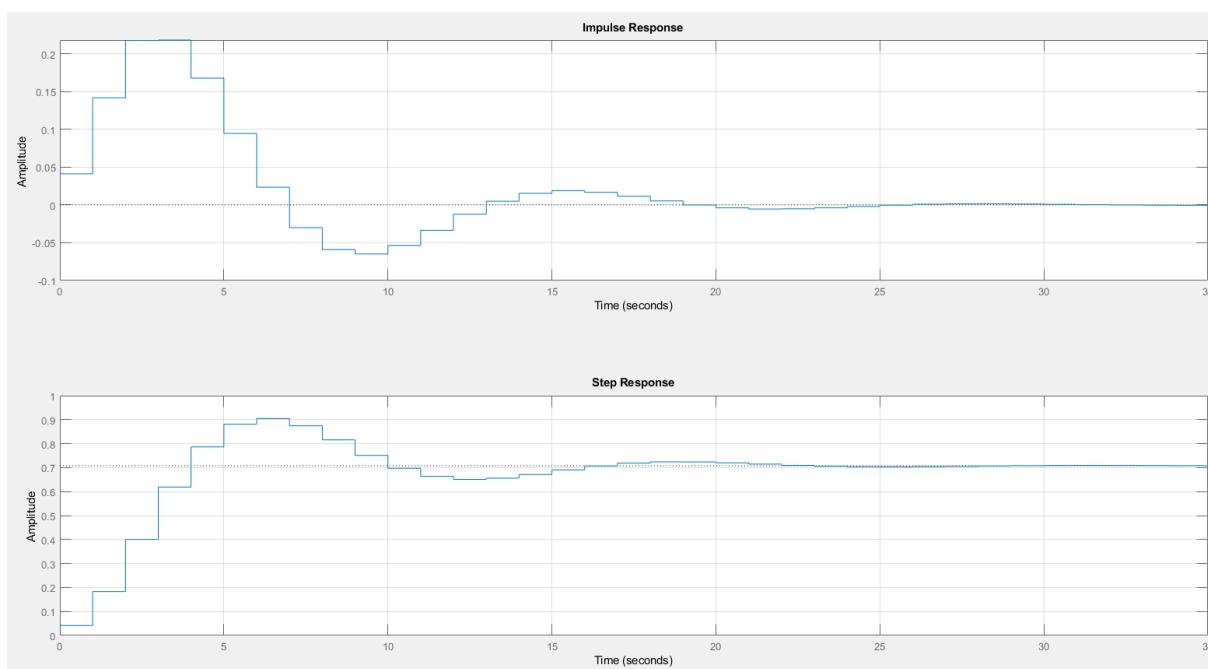
Rys. 6.4. Wykres położenia zer (x) i biegunków (o) układu nr 1.

Transmitancja drugiego układu:

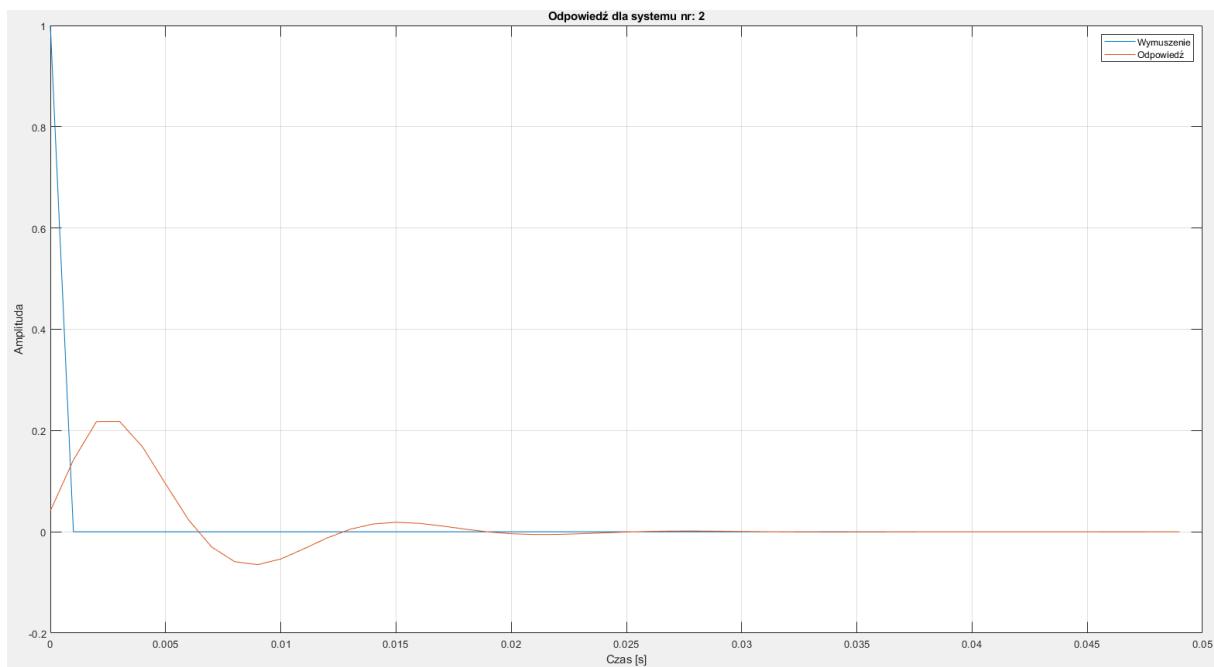
$$H(z) = \frac{0,0412 + 0,0824z^{-1} + 0,0412z^{-2}}{1 - 1,14409z^{-1} + 0,6737z^{-2}}$$

Rys. 6.5. Charakterystyki amplitudowo-częstotliwościowe i fazowo-częstotliwościowe dla układu nr 2.

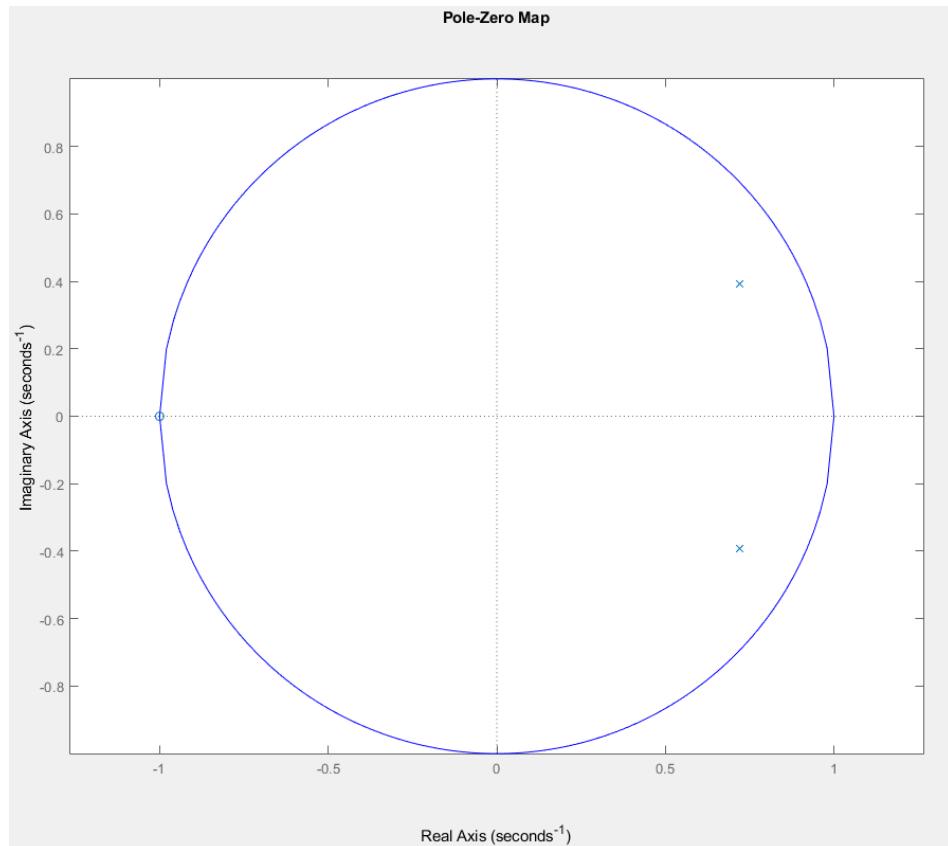

Rys. 6.6. Odpowiedź impulsowa i skokowa układu nr 2.

Rys. 6.7. Odpowiedź układu nr 2 na pobudzenie deltą Kroneckera.

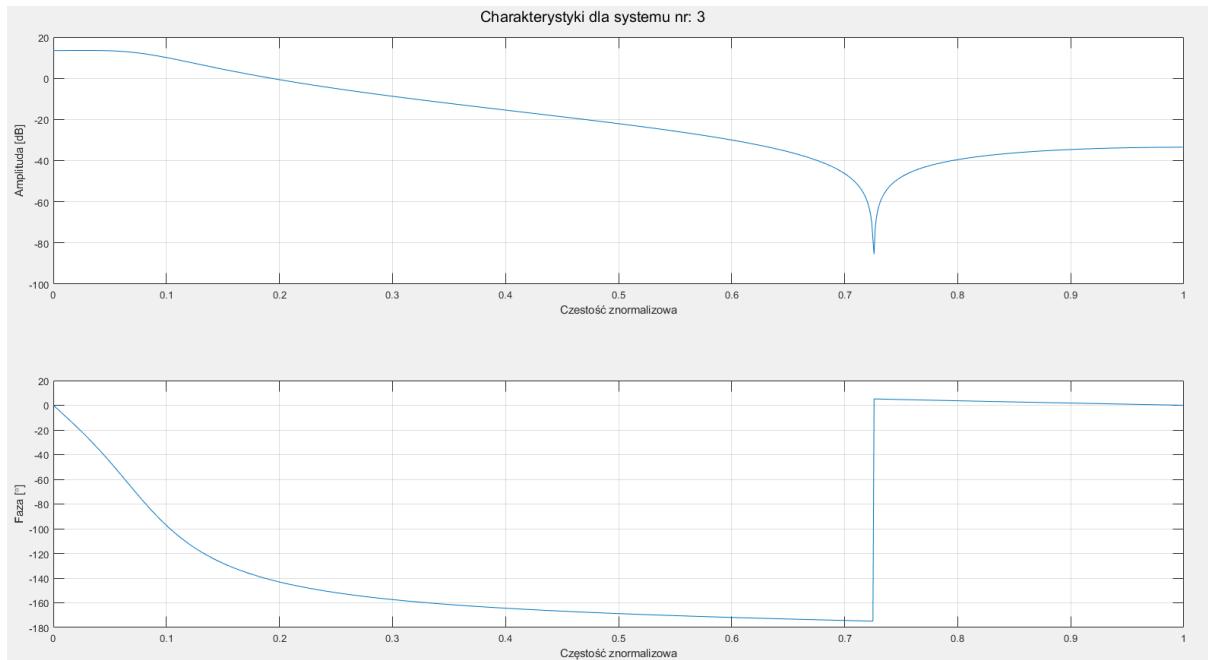
Podobnie jak w poprzednim przypadku układ jest stabilny, jednak w tym przypadku biegun jest podwójny. W odpowiedzi impulsowej jak i skokowej i widać dłuższe oscylacje (pojawia się druga dodatnia góruka). Z kolei na charakterystyce amplitudowej widoczne jest wzmacnienie składowych o częstotliwości znormalizowanej około 0,15.

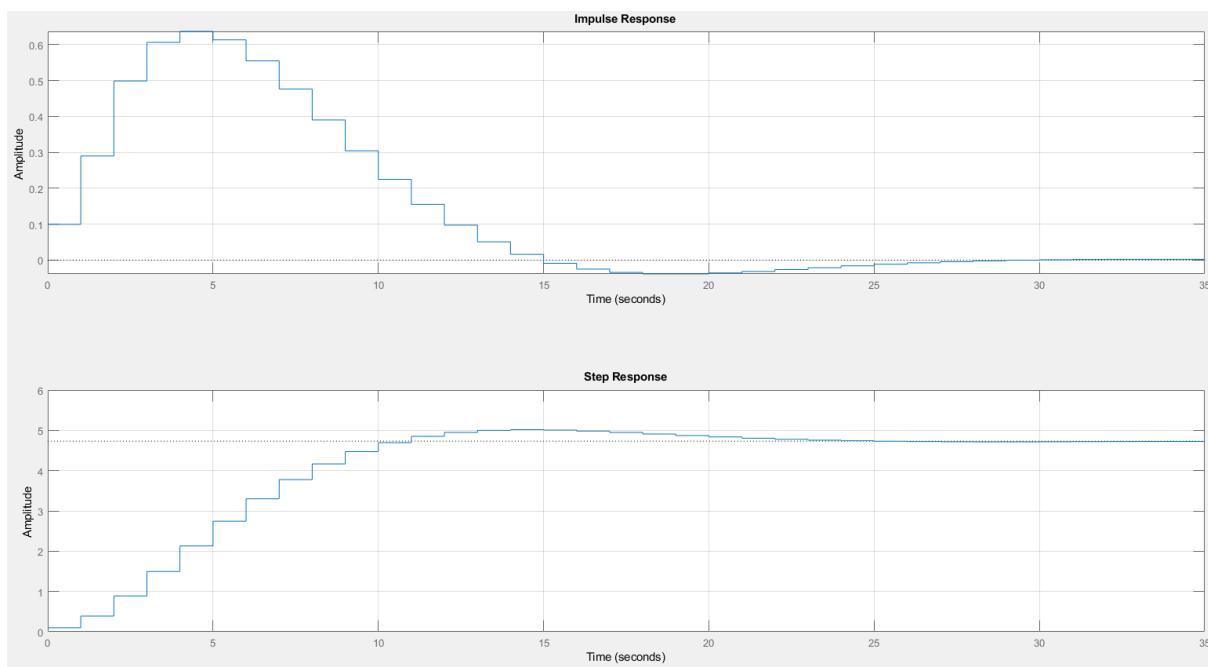
Rys. 6.8. Wykres polożenia zer (x) i biegunków (o) układu nr 2.

Transmitancja trzeciego układu:

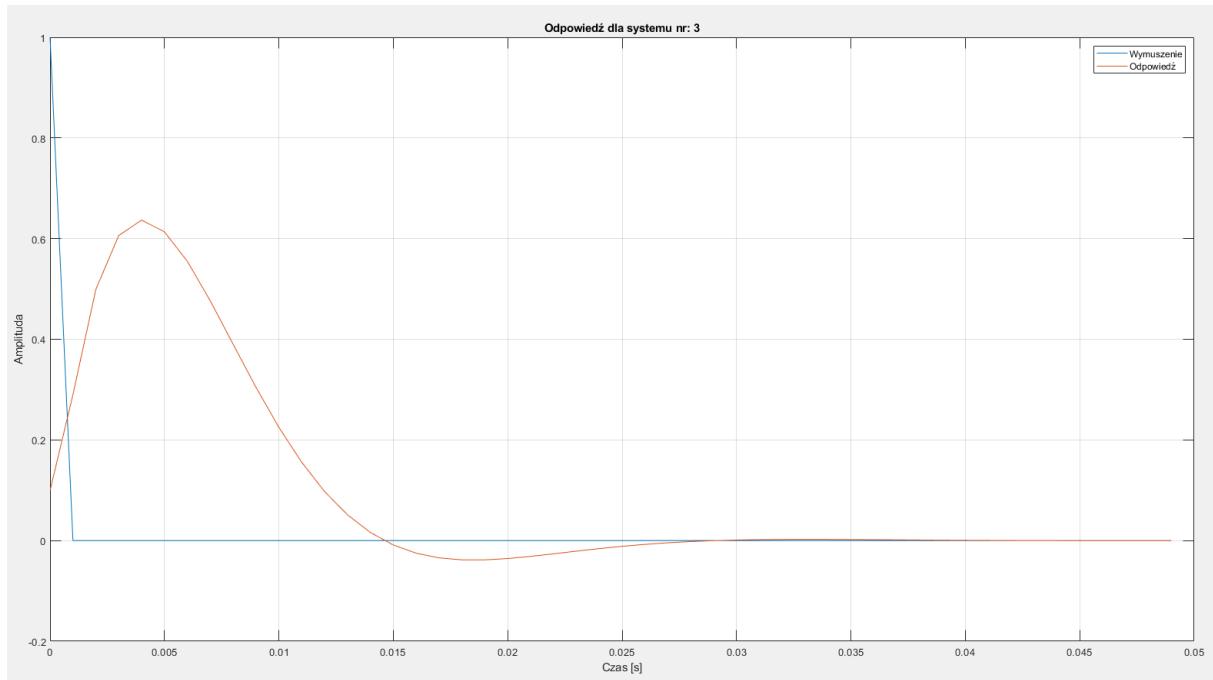
$$H(z) = \frac{0,0996 + 0,1297z^{-1} + 0,0996z^{-2}}{1 - 1,6099z^{-1} + 0,6794z^{-2}}$$

Rys. 6.9. Charakterystyki amplitudowo-częstotliwościowe i fazowo-częstotliwościowe dla układu nr 3.

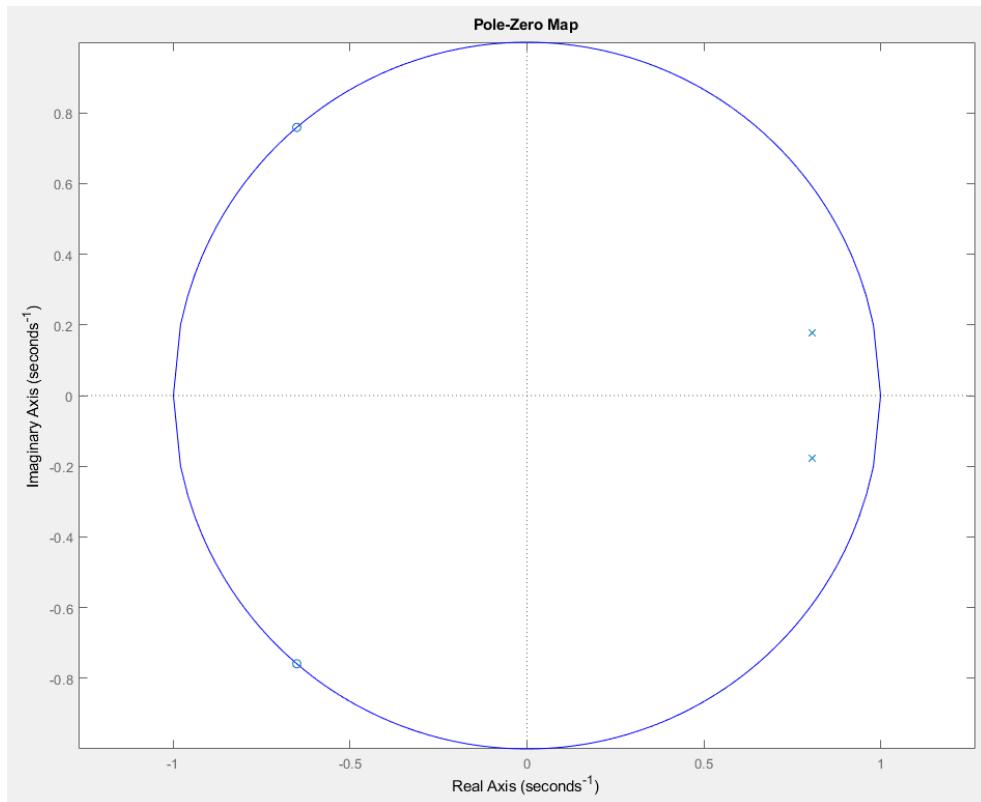

Rys. 6.10. Odpowiedź impulsowa i skokowa układu nr 3.

Rys. 6.11. Odpowiedź układu nr 3 na pobudzenie deltą Kroneckera.

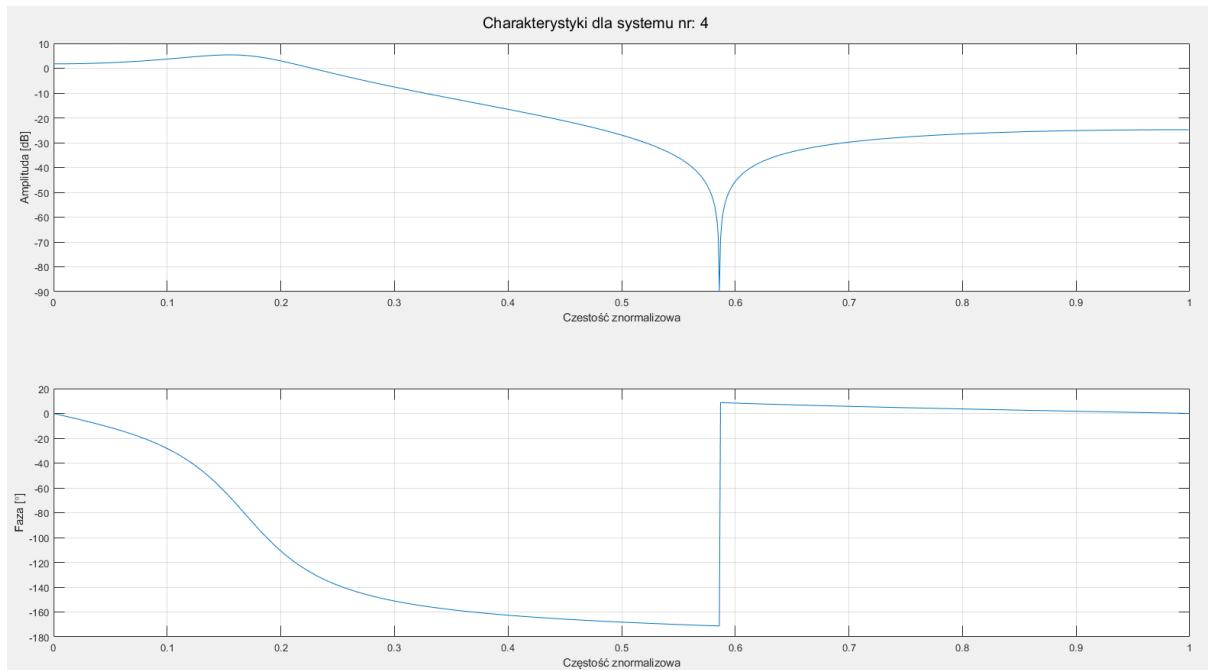
Trzeci układ również wykazuje się stabilnością, widoczne są dobrze sprzężone ze sobą zera i biegunki.

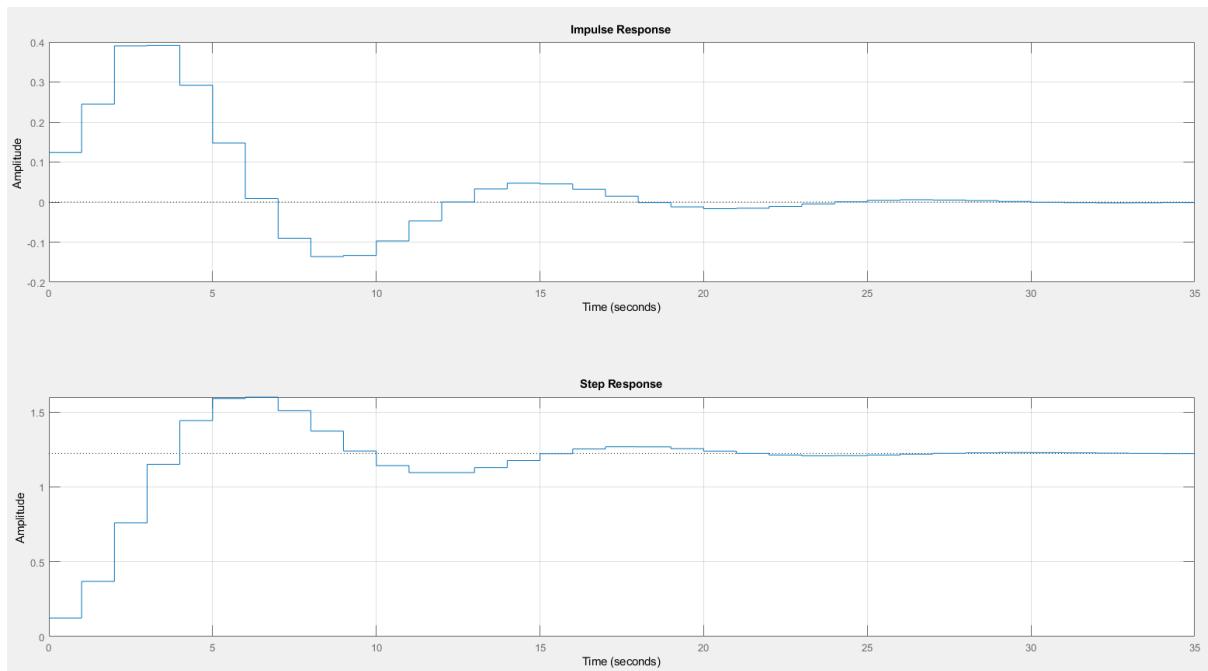
Rys. 6.12. Wykres położenia zer (x) i biegunków (o) układu nr 3.

Transmitancja ostatniego układu:

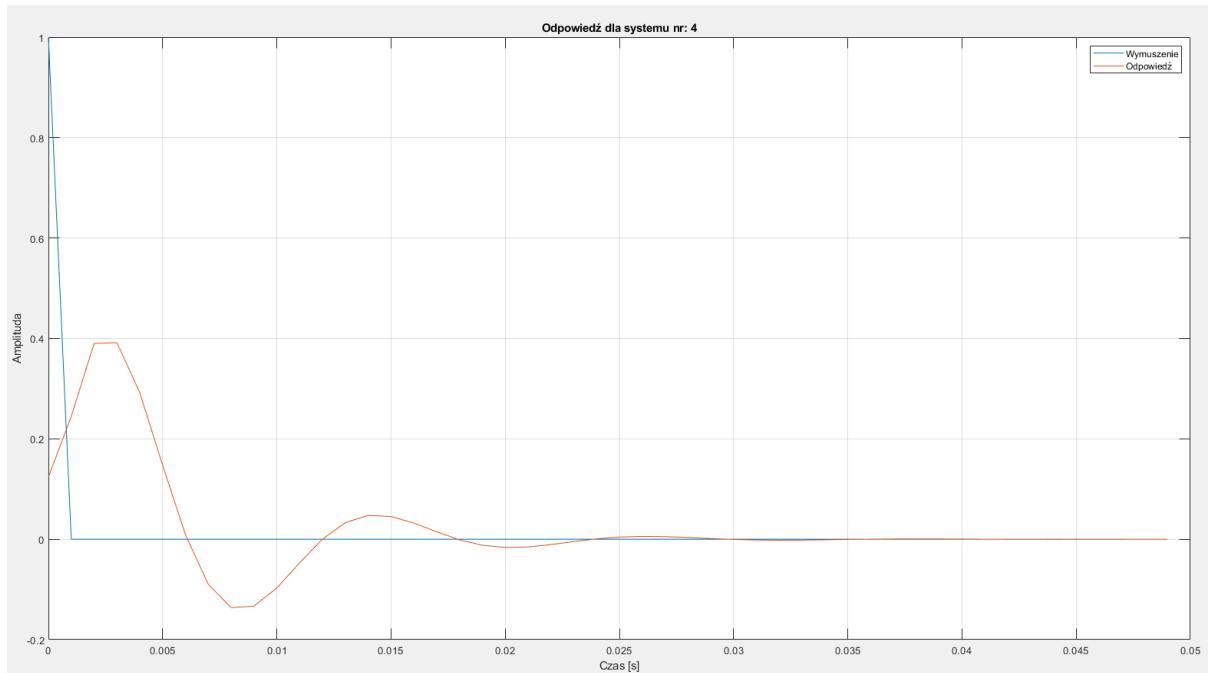
$$H(z) = \frac{0,1239 + 0,0662z^{-1} + 0,1239z^{-2}}{1 - 1,4412z^{-1} + 0,6979z^{-2}}$$

Rys. 6.13. Charakterystyki amplitudowo-częstotliwościowe i fazowo-częstotliwościowe dla układu nr 4.

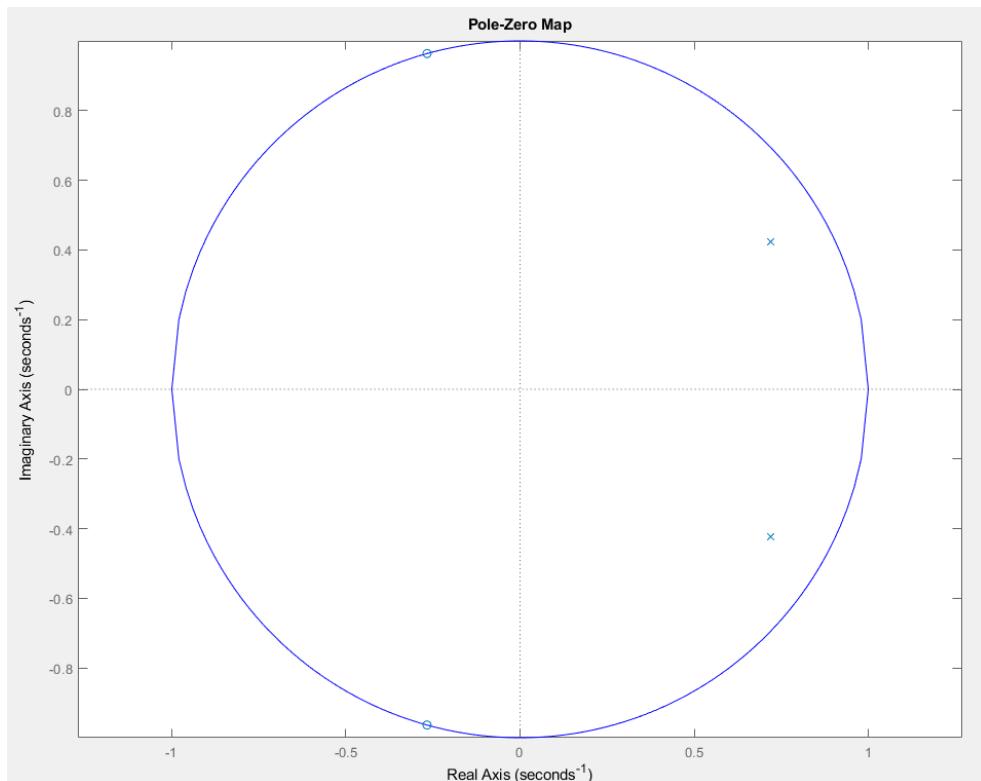

Rys. 6.14. Odpowiedź impulsowa i skokowa układu nr 4.

Rys. 6.15. Odpowiedź układu nr 4 na pobudzenie deltą Kroneckera.

Ostatni układ również wykazuje stabilność, jednak jak można zauważyć posiada on największe oscylacje. Odpowiedź impulsowa ewidentnie posiada trzecią dodatnią górkę.

Rys. 6.16. Wykres położenia zer (x) i biegunków (o) układu nr 4.

Następnie dla sygnału o składającym się z 3 sygnałów sinusoidalnych o różnych częstotliwościach dokonano filtracji filtrem dolnoprzepustowym oraz średkowo przepustowym. W tym celu wykorzystano funkcję butter(rząd, częstotliwość_znormalizowana) do zaprojektowania filtra Butterwortha o zadanym rzędzie i znormalizowanej częstotliwości odcięcia. Filtracje dolnoprzepustową dla rzędu równego 8 i częstotliwości odcięcia równej odpowiednio 300 i 200 Hz przedstawiono poniżej tabeli kodu.

Tab. 6.2. Kod programu "Krupnik_Mateusz_Lab_6_2.m".

```
% Lab 6.
% Dla filtru FIR sprawdzić jego działanie.
% Mateusz Krupnik
clear all; close all; clc;
%% Sprawdzenie działania filtrów cyfrowych
% Dane sygnałów
f1=100; f2=250; f3=400; fs=1000; % Częstotliwości składowych i Nyquista
A1=1; A2=0.8; A3=0.65; % Aplitudy składowych
t=0:(1/fs):1.023; % Wektor czasu
% Sygnał wymuszenia - składowa 3 harmonicznych
x=A1*sin(2*pi*f1*t)+A2*sin(2*pi*f2*t)+A3*sin(2*pi*f3*t);

% Parametry
fo1 = 300; fo2 = 200; % Częstotliwości odcięcia
wn1 = fo1*2/fs; wn2 = fo2*2/fs; % Znormalizowane częstotliwości
wn = [wn1, wn2]; fo = [fo1, fo2];
% Filtr Butter - dolnoprzepustowy
N = [2, 4 ,8]; rzad = 3; % wybór rzędu filtra

%% Filtr dolnoprzepustowy Butterwatha

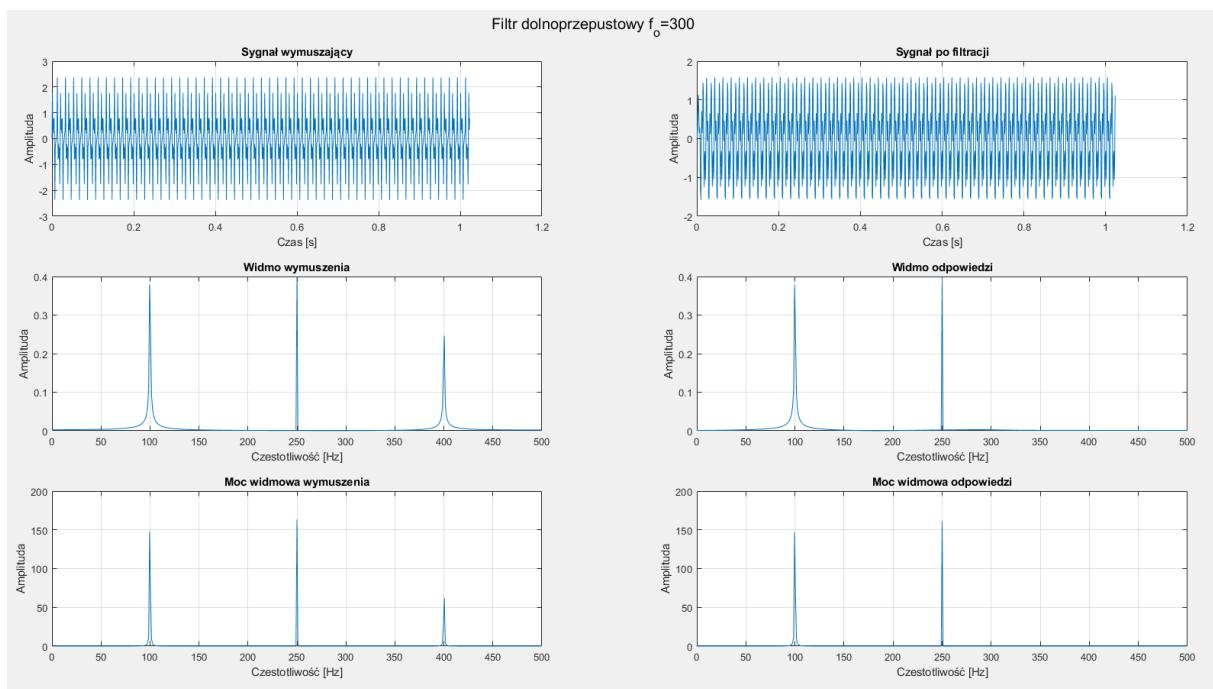
for i=1:length(wn)
    [l, m] = butter(N(1,rzad), wn(i)); % Rząd oraz częst. odcięcia
    y = filter(l, m, x); % Odpowiedź filtru
    % Obliczenie transformaty Fouriera
    [f_w, Moc, Wid] = fft_from_signal([x; y], fs); % Funkcja z Lab 4 i
5
    % Dźwięk
    sound(x); pause(t(end)); sound(y); pause(t(end));
    % Wykresy
    figure(16+i);
    sgttitle(['Filtr dolnoprzepustowy f_o=' num2str(fo(i))]);
    subplot(321); plot(t, x);
    xlabel('Czas [s]'); ylabel('Amplituda'); grid;
    title('Sygnał wymuszający');
    subplot(322); plot(t, y);
    xlabel('Czas [s]'); ylabel('Amplituda'); grid;
    title('Sygnał po filtracji');
    subplot(323); plot(f_w, Wid(1,:));
    xlabel('Częstotliwość [Hz]'); ylabel('Amplituda'); grid;
    title('Widmo wymuszenia');
    subplot(324); plot(f_w, Wid(2,:));
    xlabel('Częstotliwość [Hz]'); ylabel('Amplituda'); grid;
    title('Widmo odpowiedzi');
    subplot(325); plot(f_w, Moc(1,:));
    xlabel('Częstotliwość [Hz]'); ylabel('Amplituda'); grid;
    title('Moc widmowa wymuszenia');
    subplot(326); plot(f_w, Moc(2,:));
    xlabel('Częstotliwość [Hz]'); ylabel('Amplituda'); grid;
    title('Moc widmowa odpowiedzi');
```

```

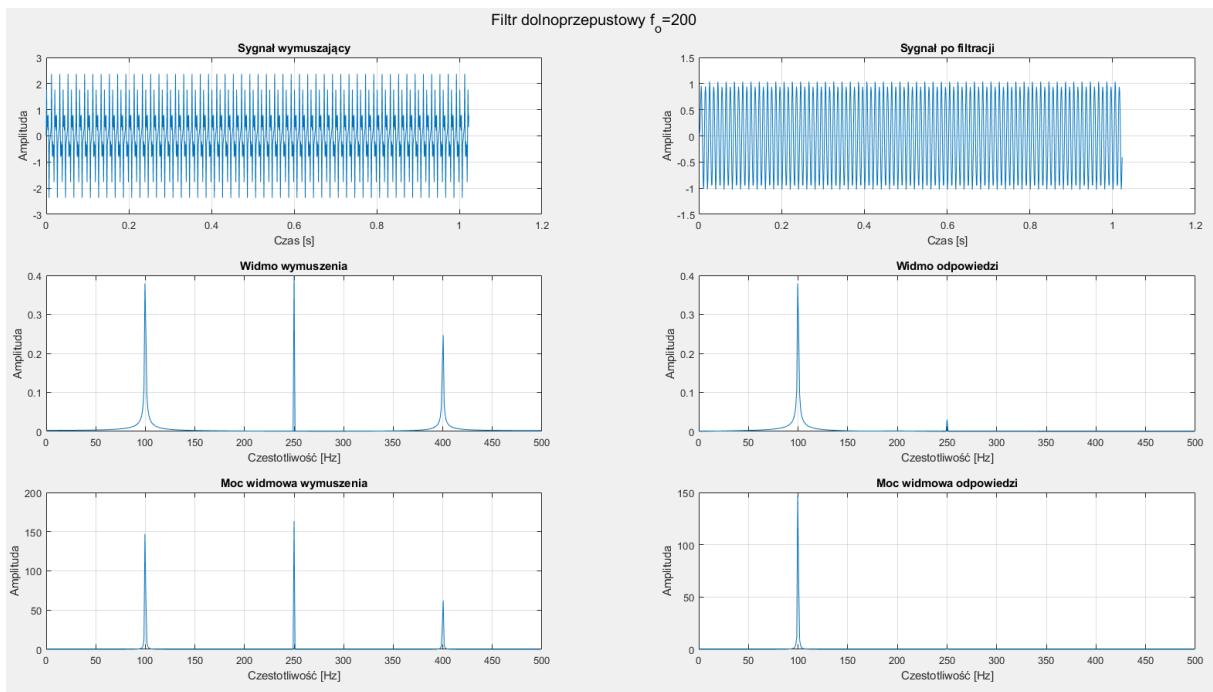
end

% DEFINICJA FUNKCI %%%%%%
function [f, M, W] = fft_from_signal(y, fs)
% fft_from_signal
% Summary of this function goes here
% Detailed explanation goes here
% y - signal matrix, with signals as rows
% f - frequency, M - power spectrum, W - spectrum
N = length(y);
for i=1:size(y, 1)
    fft_moc=fft(y(i, 1:N));
    moc_wid=fft_moc.*conj(fft_moc)/N;
    widmo=sqrt(fft_moc.*conj(fft_moc))/N;
    f=fs*(0:N/2-1)/N;
    M(i,:)=moc_wid;
    W(i,:)=widmo;
end
M = M(:, floor(1:N/2));
W = W(:, floor(1:N/2));
end

```


Rys. 6.17. Filtracja filtrem dolnoprzepustowym Butterwortha o częstotliwości odcięcia 300 Hz i rzędzie równym 8.

Rys. 6.18. Filtracja filtrem dolnoprzepustowym Butterwortha o częstotliwości odcięcia 200 Hz i rzędzie równym 8.

Jak można zauważyć filtr o częstotliwości odcięcia 300 Hz dobrze usnął składową 400 Hz jednak filtr o częstotliwości odcięcia 200 Hz pozostawił część składowej 250 Hz. Aby to poprawić należałby zwiększyć rzad filtra lub przesunąć granice odcięcia. Następnie przetestowana została filtracja śródkowoprzepustowa, kod programu i wynik znajdują się poniżej.

Tab. 6.3. Kod programu "Krupnik_Mateusz_Lab_6_3.m".

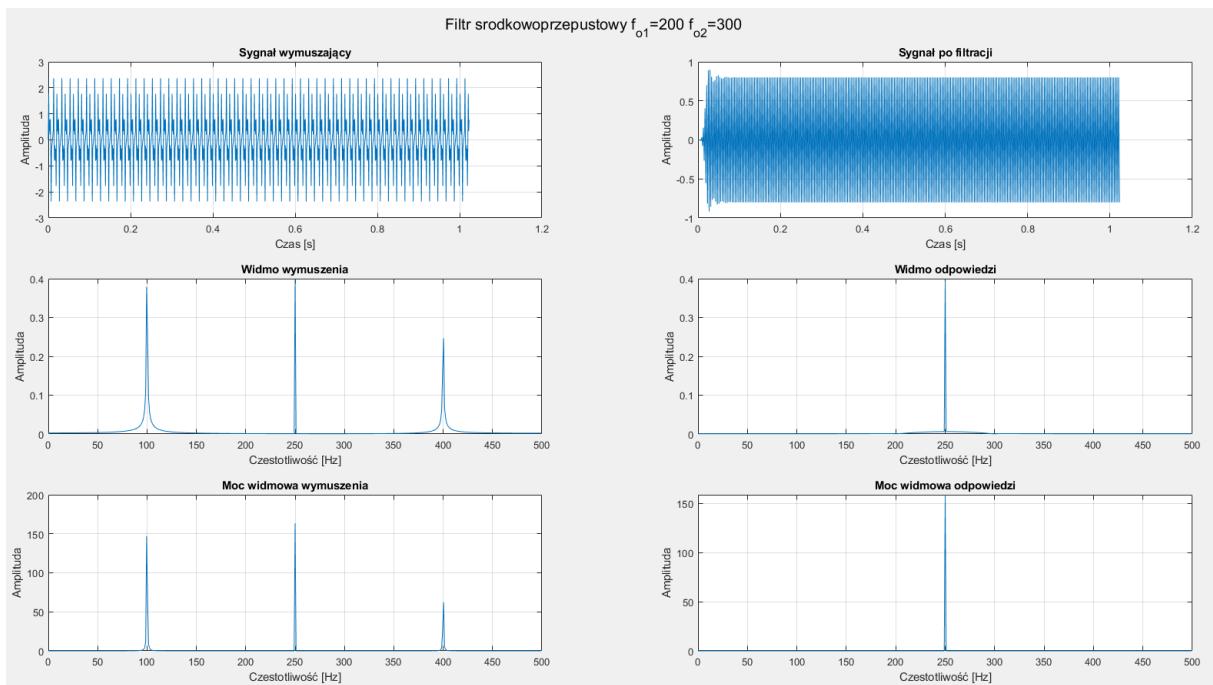
```
% Lab 6.
% Dla filtra FIR sprawdzic jego dzialanie.
% Mateusz Krupnik
clear all; close all; clc;
%% Sprawdzenie dzialania filtrów cyfrowych
% Dane sygnalow
f1=100; f2=250; f3=400; fs=1000; % Czestotliwosci składowych i
Nyquista
A1=1; A2=0.8; A3=0.65; % Aplitudy składowych
t=0:(1/fs):1.023; % Wektor czasu
% Sygnał wymuszenia - składowa 3 harmonicznych
x=A1*sin(2*pi*f1*t)+A2*sin(2*pi*f2*t)+A3*sin(2*pi*f3*t);

% Parametry
fo1 = 300; fo2 = 200; % Czestotliwosci ociecia
wn1 = fo1*2/fs; wn2 = fo2*2/fs; % Znormalizowane czestotliwosci
wn = [wn1, wn2]; fo = [fo1, fo2];
% Filtr Butter - dolnoprzepustowy
N = [2, 4 ,8]; rzed = 3; % wybór rzędu filtra

%% Filtr srodkowoprzepustowy Butterwortha
% Parametry z poprzedniego filtru
[l, m] = butter(N, rzed); % Odwrócenie kolejności cz. odc.
y = filter(l, m, x); % Odpowiedz filtra
[f_w, Moc, Wid] = fft_from_signal([x; y], fs); % Funkcja z Lab 4 i 5
```

```
% Dzwiek
sound(x); pause(t(end)); sound(y); pause(t(end));
% Wykresy
figure(19);
sgtitle(['Filtr srodkowoprzepustowy f_{o1}=' ...
    num2str(fo(2)) ' f_{o2}=' num2str(fo(1))]);
subplot(321); plot(t, x);
xlabel('Czas [s]'); ylabel('Amplituda'); grid;
title('Sygnał wymuszający');
subplot(322); plot(t, y);
xlabel('Czas [s]'); ylabel('Amplituda'); grid;
title('Sygnał po filtracji');
subplot(323); plot(f_w, Wid(1,:));
xlabel('Częstotliwość [Hz]'); ylabel('Amplituda'); grid;
title('Widmo wymuszenia');
subplot(324); plot(f_w, Wid(2,:));
xlabel('Częstotliwość [Hz]'); ylabel('Amplituda'); grid;
title('Widmo odpowiedzi');
subplot(325); plot(f_w, Moc(1,:));
xlabel('Częstotliwość [Hz]'); ylabel('Amplituda'); grid;
title('Moc widmowa wymuszenia');
subplot(326); plot(f_w, Moc(2,:));
xlabel('Częstotliwość [Hz]'); ylabel('Amplituda'); grid;
title('Moc widmowa odpowiedzi');

% DEFINICJA FUNKCI %%%%%%%%%%%%%%
function [f, M, W] = fft_from_signal(y, fs)
% fft_from_signal
% Summary of this function goes here
% Detailed explanation goes here
% y - signal matrix, with signals as rows
% f - frequency, M - power spectrum, W - spectrum
N = length(y);
for i=1:size(y, 1)
    fft_moc=fft(y(i, 1:N));
    moc_wid=fft_moc.*conj(fft_moc)/N;
    widmo=sqrt(fft_moc.*conj(fft_moc))/N;
    f=fs*(0:N/2-1)/N;
    M(i,:)=moc_wid;
    W(i,:)=widmo;
end
M = M(:, floor(1:N/2));
W = W(:, floor(1:N/2));
end
```


Rys. 6.19. Filtracja filtrem średzkowoprzepustowym Butterwortha 8 rzędu o częstotliwościach granicznych 200 i 300 Hz.

Jak można zauważyć filtr średzkowoprzepustowy poradził sobie z filtracją składowych poza pasmem przepustowym. Brak widocznych składowych wynika z odpowiedniej odległości granic od pozostałych składowych. Kolejno podobnie postąpiono dla filtra górnoprzepustowego.

Tab. 6.4. Kod programu "Krupnik_Mateusz_Lab_6_4.m".

```
% Lab 6.
% Dla filtra FIR sprawdzic jego dzialanie.
%                                         Mateusz Krupnik
clear all; close all; clc;
%% Sprawdzenie dzialania filtrów cyfrowych
% Dane sygnalow
f1=100; f2=250; f3=400; fs=1000; % Czestotliwosci składowych i Nyquista
A1=1; A2=0.8; A3=0.65; % Aplitudy składowych
t=0:(1/fs):1.023; % Wektor czasu
% Sygnał wymuszenia - składowa 3 harmonicznych
x=A1*sin(2*pi*f1*t)+A2*sin(2*pi*f2*t)+A3*sin(2*pi*f3*t);

% Parametry
f01 = 300; f02 = 200; % Czestotliwosci ociecia
wn1 = f01*2/fs; wn2 = f02*2/fs; % Znormalizowane czestotliwosci
wn = [wn1, wn2]; fo = [f01, f02];
% Filtre Butter - dolnoprzepustowy
N = [2, 4 ,8]; rzed = 3; % wybór rzędu filtra

%% Filtre górnoprzepustowy
% Parametry z poprzednich filtrów
[l, m] = butter(N(1,3), wn(1), 'high');
y = filter(l, m, x); % Odpowiedz filtra
[f_w, Moc, Wid] = fft_from_signal([x; y], fs); % Funkcja z Lab 4 i 5

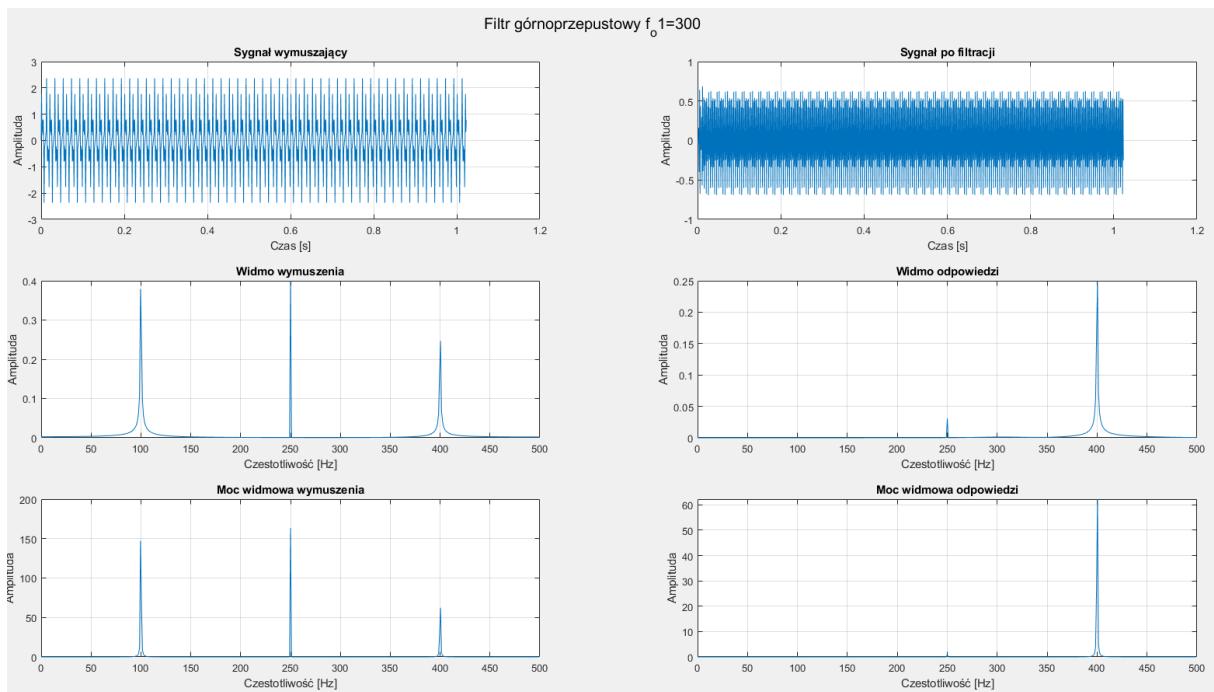
% Dzwiek
```

```

sound(x); pause(t(end)); sound(y); pause(t(end));
% Wykresy
figure(20); sgttitle(['Filtr górnoprzepustowy f_ol=' num2str(fo(1))]);
subplot(321); plot(t, x);
xlabel('Czas [s]'); ylabel('Amplituda'); grid;
title('Sygnał wymuszający');
subplot(322); plot(t, y);
xlabel('Czas [s]'); ylabel('Amplituda'); grid;
title('Sygnał po filtracji');
subplot(323); plot(f_w, Wid(1,:));
xlabel('Częstotliwość [Hz]'); ylabel('Amplituda'); grid;
title('Widmo wymuszenia');
subplot(324); plot(f_w, Wid(2,:));
xlabel('Częstotliwość [Hz]'); ylabel('Amplituda'); grid;
title('Widmo odpowiedzi');
subplot(325); plot(f_w, Moc(1,:));
xlabel('Częstotliwość [Hz]'); ylabel('Amplituda'); grid;
title('Moc widmowa wymuszenia');
subplot(326); plot(f_w, Moc(2,:));
xlabel('Częstotliwość [Hz]'); ylabel('Amplituda'); grid;
title('Moc widmowa odpowiedzi');

% DEFINICJA FUNKCI %%%%%%
function [f, M, W] = fft_from_signal(y, fs)
% fft_from_signal
% Summary of this function goes here
% Detailed explanation goes here
% y - signal matrix, with signals as rows
% f - frequency, M - power spectrum, W - spectrum
N = length(y);
for i=1:size(y, 1)
    fft_moc=fft(y(i, 1:N));
    moc_wid=fft_moc.*conj(fft_moc)/N;
    widmo=sqrt(fft_moc.*conj(fft_moc))/N;
    f=fs*(0:N/2-1)/N;
    M(i,:)=moc_wid;
    W(i,:)=widmo;
end
M = M(:, floor(1:N/2));
W = W(:, floor(1:N/2));
end

```


Rys. 6.20. Filtracja filtrem górnoprzepustowym Butterwortha 8 rzędu o częstotliwości odcięcia 300 Hz.

Filtr górnoprzepustowy zadziałał odwrotnie niż dolnoprzepustowy. Podobnie widoczny jest mały prążek częstotliwości 250 Hz. Należałyby przesunąć granice lub zwiększyć rząd filtra.

Kolejno dokonane zostało porównanie metod projektowania filtrów cyfrowych. Porównano metodę Yula-Walkera polegającą na minimalizacji błędu średniokwadratowego z metodą próbkowania w dziedzinie częstotliwości (fir2). Filtr yulewalk jest filtrem 8 rzędu dla 6 próbek w dziedzinie częstotliwości z kolei filtr fir2 dla tych samych próbek posiada 128 rząd. Kod oraz wyniki przedstawione zostały poniżej.

Tab. 6.5. Kod programu "Krupnik_Mateusz_Lab_6_5.m".

```
% Lab 6.
% Dla filtra FIR sprawdzić jego działanie.
% Mateusz Krupnik
clear all; close all; clc;
%% Sprawdzenie działania filtrów cyfrowych
% Dane sygnałów
f1=100; f2=250; f3=400; fs=1000; % Częstotliwości składowych i
Nyquista
A1=1; A2=0.8; A3=0.65; % Aplitudy składowych
t=0:(1/fs):1.023; % Wektor czasu
% Sygnał wymuszenia - składowa 3 harmonicznych
x=A1*sin(2*pi*f1*t)+A2*sin(2*pi*f2*t)+A3*sin(2*pi*f3*t);

% Parametry
fo1 = 300; fo2 = 200; % Częstotliwości ociecia
wn1 = fo1*2/fs; wn2 = fo2*2/fs; % Znormalizowane częstotliwości
wn = [wn1, wn2]; fo = [fo1, fo2];
% Filtre Butter - dolnoprzepustowy
N = [2, 4 ,8]; rząd = 3; % wybór rzędu filtra
```

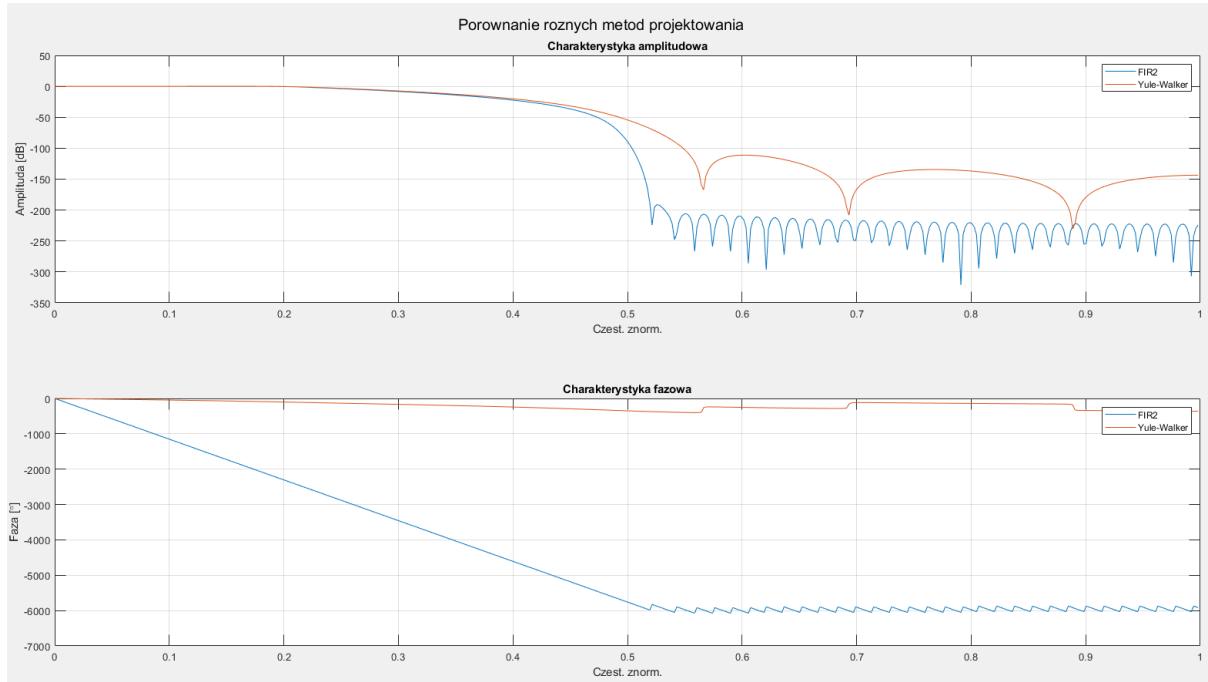
```

%% Projekt filtru cyfrowego i jego działanie
% Parametry, niektóre z poprzednich filtrów
format long e; % Typ formatowania zmiennych, 16 miejsc, wykładniczo
F_=[0 0.1 0.2 0.5 0.7 1];
M_=[1 1 1 0 0 0];
% Parametr rzędu z poprzednich sekcji
[l, m] = yulewalk(N(1, rząd), F_, M_); % Metoda Yule-Walkera
b = fir2(128, F_, M_); fir2(128, F_, M_); % Metoda próbkowania w d.
czest.

[h, w] = freqz(b, 1);
Mag = 20*log10(abs(h)); Fi = phase(h)*180/pi; w = w/pi;
[h, w_] = freqz(l, m);
Mag_ = 20*log10(abs(h)); Fi_ = phase(h)*180/pi; w_ = w_/pi;

% Wykresy
figure(21);
sgtitle('Porównanie różnych metod projektowania');
subplot(211); plot(w, Mag, w_, Mag_);
legend('FIR2', 'Yule-Walker'); grid;
xlabel('Czest. znormalizowana'); ylabel('Amplituda [dB]');
title('Charakterystyka amplitudowa');
subplot(212); plot(w, Fi, w_, Fi_);
legend('FIR2', 'Yule-Walker'); grid;
xlabel('Czest. znormalizowana'); ylabel('Faza [°]');
title('Charakterystyka fazowa');

```

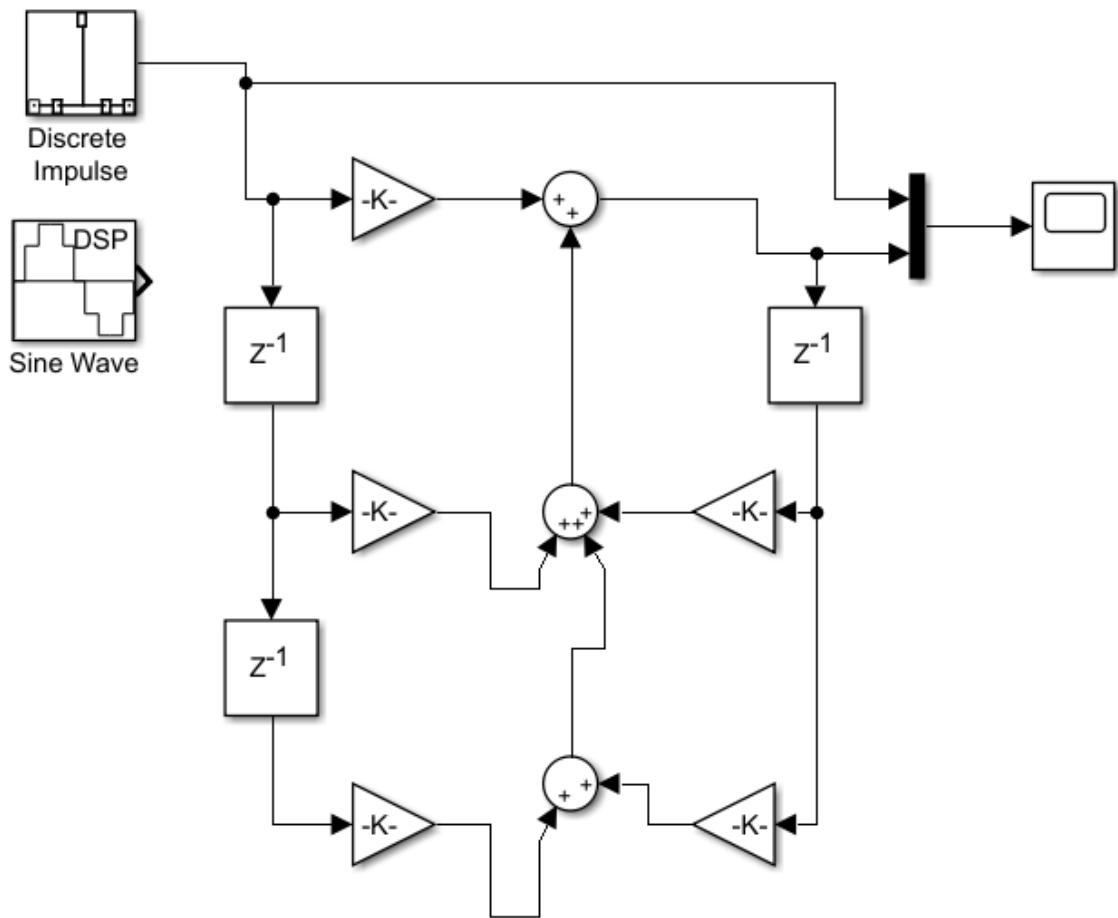

Rys. 6.21. Porównanie metod projektowania filtrów cyfrowych.

Jak można zauważać filtry te posiadają o znaczące różnice w budowie. Filtr uzyskany metodą próbkowania w dziedzinie częstotliwości posiada o wiele większy rozmiar, ale jego faza jest liniowa w paśmie przepustowym. W paśmie zaporowym wykazuje się pulsacjami o stałym poziomie wysokości

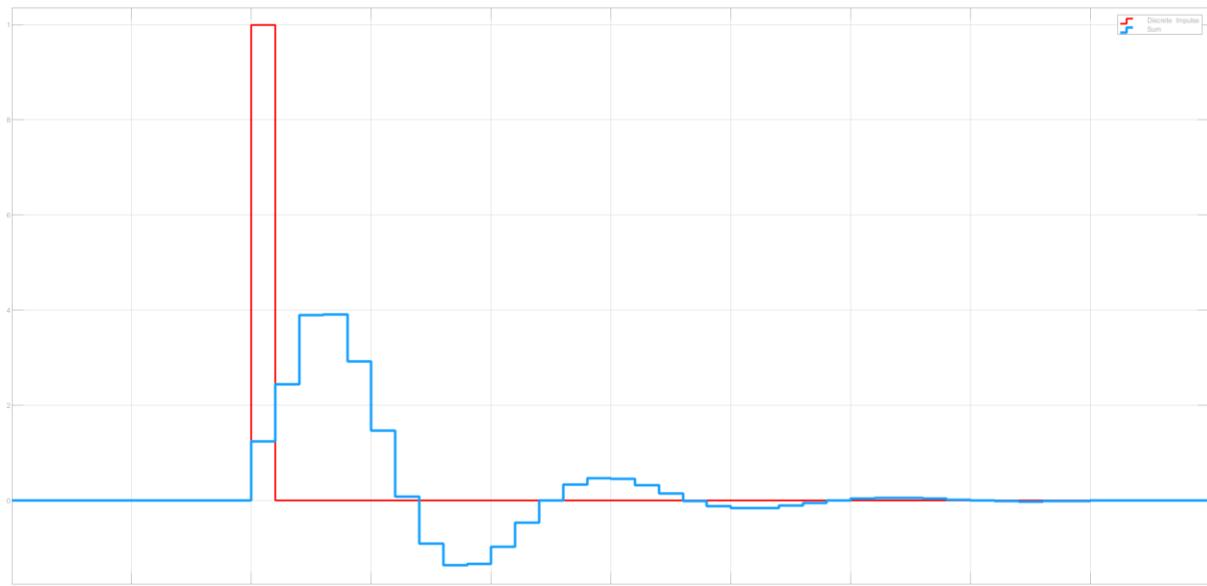
listków. Filtr Yule-Walkera z kolei mimo małych rozmiarów posiada podobną charakterystykę w zakresie przepustowym jednak jego pasmo przejściowe jest mniej strome, a odstęp amplitudy pasma przejściowego i zaporowego jest mniejszy niż w przypadku metody FIR2 (należy pamiętać o skali logarytmicznej).

Na koniec stworzony został filtr cyfrowy w narzędziu Simulink. Schemat filtra rekursywnego pokazany jest na rysunku poniżej. Współczynnik dobrano według transmitancji czwartego analizowanego filtra.

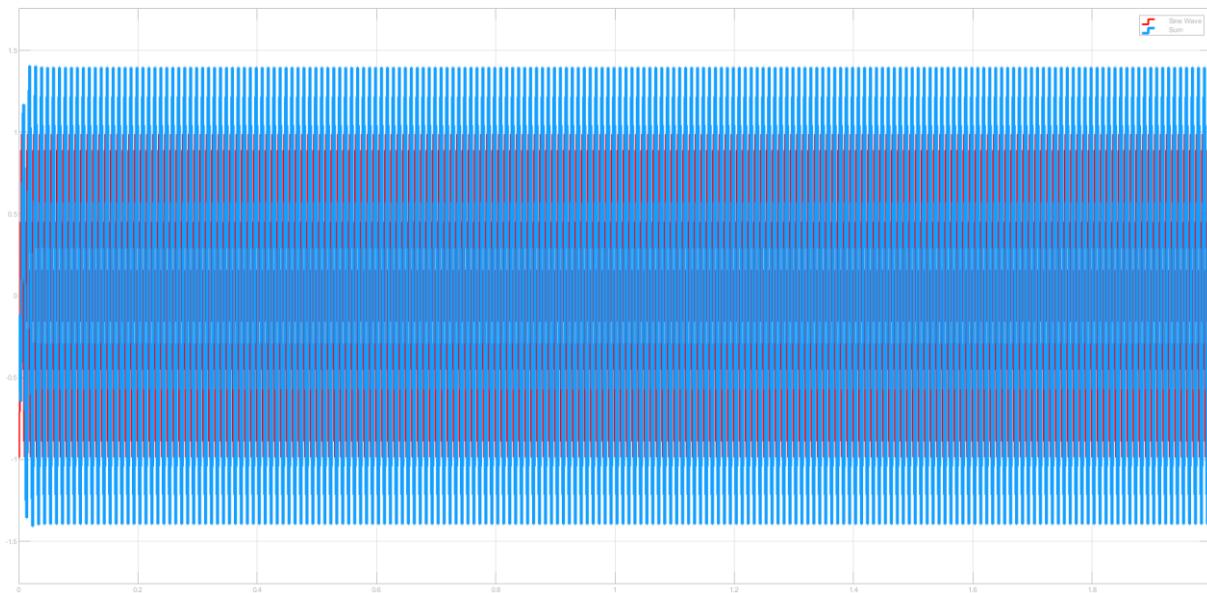

Rys. 6.22. Schemat blokowy filtra IIR. Plik „Krupnik_Mateusz_Lab_6_6_SIMULINK.slx”.

Następnie wyznaczono odpowiedź impulsową i filtrację cyfrowego sygnału sinusoidalnego.

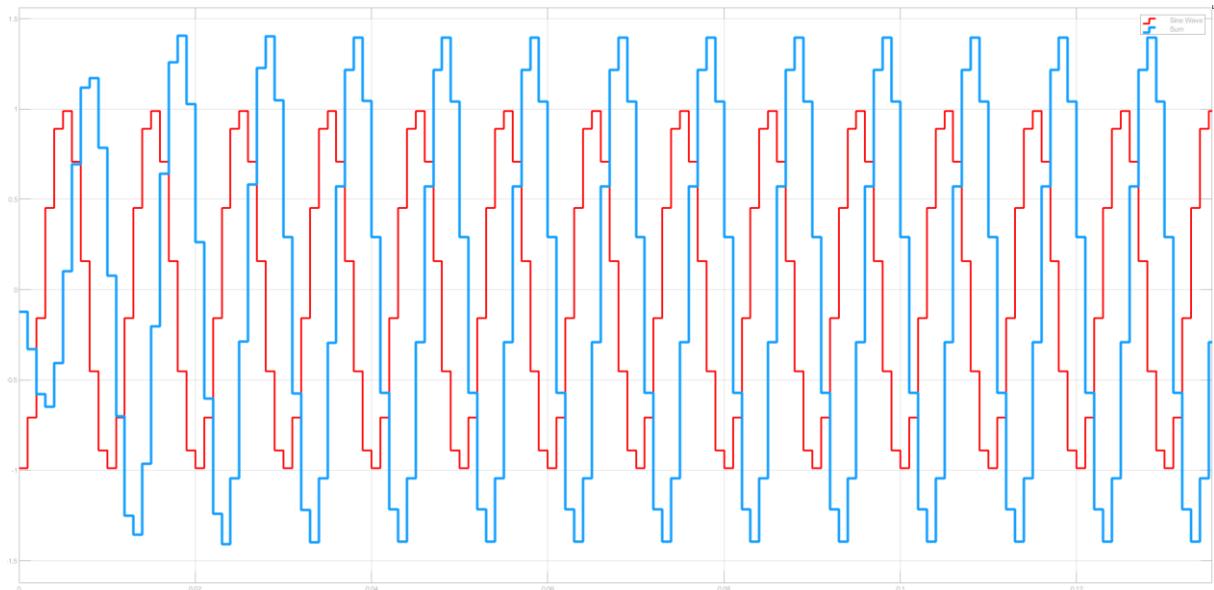

Rys. 6.23. Odpowiedź na impuls dyskretny.

Rys. 6.24. Filtracja sygnału sinusoidalnego.

Jak widać wyniki filtru zbudowanego w narzędziu Simulink w postaci blokowej o takich samych parametrach transmitancji jak ostatni analizowany układ daje identyczne wyniki. Widoczne jest zmniejszenie amplitudy oraz przesunięcie fazowe sygnału sinusoidalnego.

Rys. 6.25. Przybliżenie na początkowy fragment filtracji.

7. Laboratorium 7

Celem tych ćwiczeń było porównanie działania filtrów FIR oraz IIR. Wykorzystane zostały metody butter(rząd, częstotliwość_odcięcia), która służy do projektowania filtrów rekursywnych analogowych oraz cyfrowych a także metodę fir1(rząd, częstotliwość_odcięcia) która z kolei służy do projektowania cyfrowych filtrów nierekursywnych metodą okien. Podobnie jak w poprzednim ćwiczeniu wykorzystany zostanie sygnał o 3 składowych harmonicznych. Zaprojektowane filtry zostaną przedstawione w postaci charakterystyk częstotliwościowych oraz przebiegów czasowych. Jako pierwszy zaprojektowano filtr dolnoprzepustowy Butterwortha 32 rzędu i częstotliwości odcięcia 300 Hz. Następnie zaprojektowany został filtr nierekursywny 16 rzędu o tej samej częstotliwości odcięcia.

Tab. 7.1. Kod programu "Krupnik_Mateusz_Lab_7.m".

```
% Lab 7. Porównanie działania filtra rekursywnego i nierekursywnego.
% Metody fir1 i butter.
% Mateusz Krupnik'
clc; clear all; close all;

% Dane sygnałów z lab. 6
f1=100; f2=250; f3=400; fs=1000;      % Czest. składowych i Nyquista
A1=1; A2=0.8; A3=0.65;                  % Aplitudy składowych
t=0:(1/fs):1.023;                      % Wektor czasu
% Sygnał wymuszenia - składowa 3 harmonicznych
x=A1*sin(2*pi*f1*t)+A2*sin(2*pi*f2*t)+A3*sin(2*pi*f3*t);
% Parametry odcięcia
fo1 = 300; fo2 = 200;                   % Czestotliwosci odcięcia
wn1 = fo1*2/fs; wn2 = fo2*2/fs;        % Znormalizowane czestotliwosci

%% Filtr dolnoprzepustowy
% Filtr Butterwortha
rzad = 32;                            % rząd filtra
[B, A] = butter(rzad, wn1);           % dla częstotliwości odcięcia nr 1
x_filtered = filter(B, A, x);          % filtracja syg. przez układ
% Obliczenie widma i mocy za pomocą funkcji z lab 4.
```

```
[f_w, Moc, Wid] = fft_from_signal([x; x_filtered], fs);

% Wykresy
figure(1);
sgtitle(['Filtr dolnoprzepustowy Butterworth, rzad=' num2str(rzad) ...
    ', f_o=' num2str(f0)]);
subplot(211);
plot(t, x); title('Sygnał wymuszający');
xlabel('Czas [s]'); ylabel('Amp.');
```

```
grid;
subplot(212);
plot(t, x_filtered); title('Sygnał po filtracji');
xlabel('Czas [s]'); ylabel('Amp.');
```

```
grid;
```

```
figure(2);
sgtitle(['Filtr dolnoprzepustowy Butterworth, rzad=' num2str(rzad) ...
    ', f_o=' num2str(f0)]);
subplot(211);
plot(f_w, Wid(1,:)); title('Widmo sygnału wymuszającego');
xlabel('Częstotliwość [Hz]'); ylabel('Amp.');
```

```
grid;
subplot(212);
plot(f_w, Wid(2,:)); title('Widmo po filtracji');
xlabel('Częstotliwość [Hz]'); ylabel('Amp.');
```

```
grid;
```

```
% Filtr metoda probkowania w dziedzinie częstotliwości
% filtr nierekursywny
rzad = 16; % rzad filtra
b1 = fir1(rzad, wnl);
x_fir2 = filter(b1, 1, x);
% Obliczenie widma i mocy za pomocą funkcji z lab 4.
[f_w, Moc, Wid] = fft_from_signal([x; x_fir2], fs);

% Wykresy
figure(3);
sgtitle(['Filtr dolnoprzepustowy FIR2, rzad=' num2str(rzad) ...
    ', f_o=' num2str(f0)]);
subplot(211);
plot(t, x); title('Sygnał wymuszający');
xlabel('Czas [s]'); ylabel('Amp.');
```

```
grid;
subplot(212);
plot(t, x_fir2); title('Sygnał po filtracji');
xlabel('Czas [s]'); ylabel('Amp.');
```

```
grid;
```

```
figure(4);
sgtitle(['Filtr dolnoprzepustowy FIR2, rzad=' num2str(rzad) ...
    ', f_o=' num2str(f0)]);
subplot(211);
plot(f_w, Wid(1,:)); title('Widmo sygnału wymuszającego');
xlabel('Częstotliwość [Hz]'); ylabel('Amp.');
```

```
grid;
subplot(212);
plot(f_w, Wid(2,:)); title('Widmo po filtracji');
xlabel('Częstotliwość [Hz]'); ylabel('Amp.');
```

```
grid;
```

```
% Wykresy porównawcze filtracji
figure(5);
spectrogram(x, 'yaxis'); title('Sygnał wymuszający');
figure(6);
spectrogram(x_filtered, 'yaxis'); title('Sygnał po filtracji - IIR');
figure(7);
spectrogram(x_fir2, 'yaxis'); title('Sygnał po filtracji - FIR');
```

```

% Filtrowanie i krótkoczasowa analiza częstotliwościowa
% sygnałów o zmiennej częstotliwości
T = 0:(1/fs):1.023;
% chirp(wektor czasu, częstotliwość start, koniec narastania,
% częstotliwość docelowa)
X = chirp(T, 50, 1.023, 450); % funkcja generująca sygnał
% filtracja przez filtry FIR i IIR
X_fir2 = filter(b1, 1, X);
X_iir = filter(B, A, X);

figure(8)
subplot(311); plot(T, X);
title('Sygnał wymuszający'); xlabel('Czas [s]'); ylabel('Amp.'); grid;

subplot(312); plot(T, X_fir2);
title('Filtracja FIR'); xlabel('Czas [s]'); ylabel('Amp.'); grid;

subplot(313); plot(T, X_iir);
title('Filtracja IIR'); xlabel('Czas [s]'); ylabel('Amp.'); grid;

figure(9)
% SFFT od sygnału X, z oknem 256, zakładką okien 250, i 256 punktową FFT
spectrogram(X, 256, 250, 256, 1E3, 'yaxis'); title('Sygnał wymuszający');

figure(10)
spectrogram(X_fir2, 256, 250, 256, 1E3, 'yaxis');
title('Sygnał po filtracji FIR');

figure(11)
spectrogram(X_iir, 256, 250, 256, 1E3, 'yaxis');
title('Sygnał po filtracji IIR');

%% Filtr środkowoprzepustowy
% Filtr Butterwortha
rzad1 = 8; % rzad filtra
[B, A] = butter(rzad1, [wn2 wn1]); % dla częstotliwości odcięcia nr 1
x_filtered = filter(B, A, x); % filtracja syg. przez układ

% Filtr metoda probkowania w dziedzinie częstotliwości
% filtr nierekursywny
rzad2 = 16; % rzad filtra
b1 = fir1(rzad2, [wn2 wn1]);
x_fir2 = filter(b1, 1, x);
% Obliczenie widma i mocy za pomocą funkcji z lab 4.
[f_w, Moc, Wid] = fft_from_signal([x; x_filtered; x_fir2], fs);

% Wykresy
figure(12);
sgtitle(['Filtr środkowoprzepustowy f_o=[ ' num2str(f01) ...
', ' num2str(f02) ']']);
subplot(311);
plot(t, x); title('Sygnał wymuszający');
xlabel('Czas [s]'); ylabel('Amp.'); grid;
subplot(312);
plot(t, x_filtered);

```

```

title(['Sygnał po filtracji, Butterworth rzad=' num2str(rzad1)]);
xlabel('Czas [s]'); ylabel('Amp.');
```

```

subplot(313);
plot(t, x_fir2);
title(['Sygnał po filtracji, FIR2 rzad=' num2str(rzad2)]);
xlabel('Czas [s]'); ylabel('Amp.');
```

```

figure(14);
sgtitle(['Filtr srodkowoprzepustowy f_o=[' num2str(fo1) ...
', ' num2str(fo2) ']']);
subplot(311);
plot(f_w, Wid(1,:)); title('Widmo sygnału wymuszającego');
xlabel('Częstotliwość [Hz]'); ylabel('Amp.');
```

```

subplot(312);
plot(f_w, Wid(2,:));
title(['Widmo po filtracji, Butterworth rzad=' num2str(rzad2)]);
xlabel('Częstotliwość [Hz]'); ylabel('Amp.');
```

```

subplot(313);
plot(f_w, Wid(3,:));
title(['Widmo po filtracji, FIR2 rzad=' num2str(rzad2)]);
xlabel('Częstotliwość [Hz]'); ylabel('Amp.');
```

```
% Wykresy porównawcze filtracji
figure(15);
spectrogram(x, 'yaxis'); title('Sygnał wymuszający');
figure(16);
spectrogram(x_filtered, 'yaxis'); title('Sygnał po filtracji - IIR');
figure(17);
spectrogram(x_fir2, 'yaxis'); title('Sygnał po filtracji - FIR');
```

```
% Filtrowanie i krótkoczasowa analiza częstotliwościowa
% sygnałów o zmiennej częstotliwości
T = 0:(1/fs):1.023;
% chirp(wektor czasu, częstotliwość start, koniec narastania,
% częstotliwość docelowa)
X = chirp(T,50,1.023,450); % funkcja generująca sygnał
% filtracja przez filtry FIR i IIR
X_fir2 = filter(b1, 1, X);
X_iir = filter(B, A, X);

figure(18)
subplot(311); plot(T, X);
title('Sygnał wymuszający'); xlabel('Czas [s]'); ylabel('Amp.');
```

```

subplot(312); plot(T, X_fir2);
title('Filtracja FIR'); xlabel('Czas [s]'); ylabel('Amp.');
```

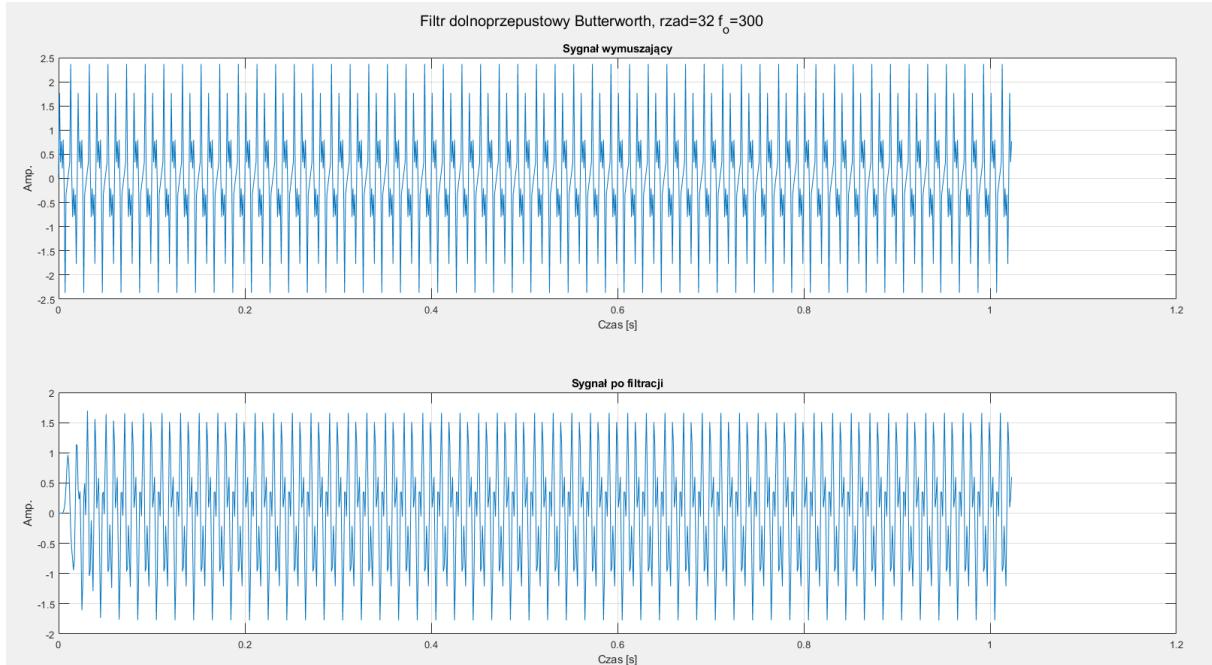
```

subplot(313); plot(T, X_iir);
title('Filtracja IIR'); xlabel('Czas [s]'); ylabel('Amp.');
```

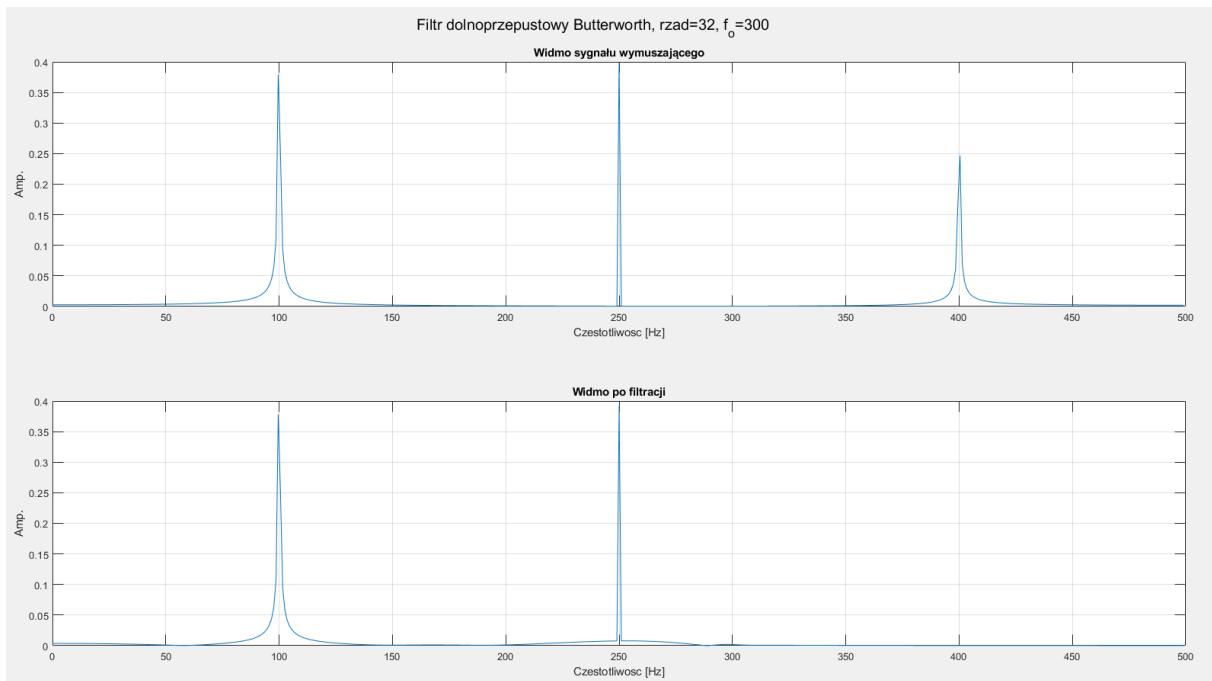
```
figure(19)
% SFFT od sygnału X, z oknem 256, zakładką okien 250, i 256 punktową FFT
spectrogram(X, 256, 250, 256, 1E3, 'yaxis'); title('Sygnał wymuszający');
```

```
figure(20)
spectrogram(X_fir2, 256, 250, 256, 1E3, 'yaxis');
title('Sygnał po filtracji FIR');
```

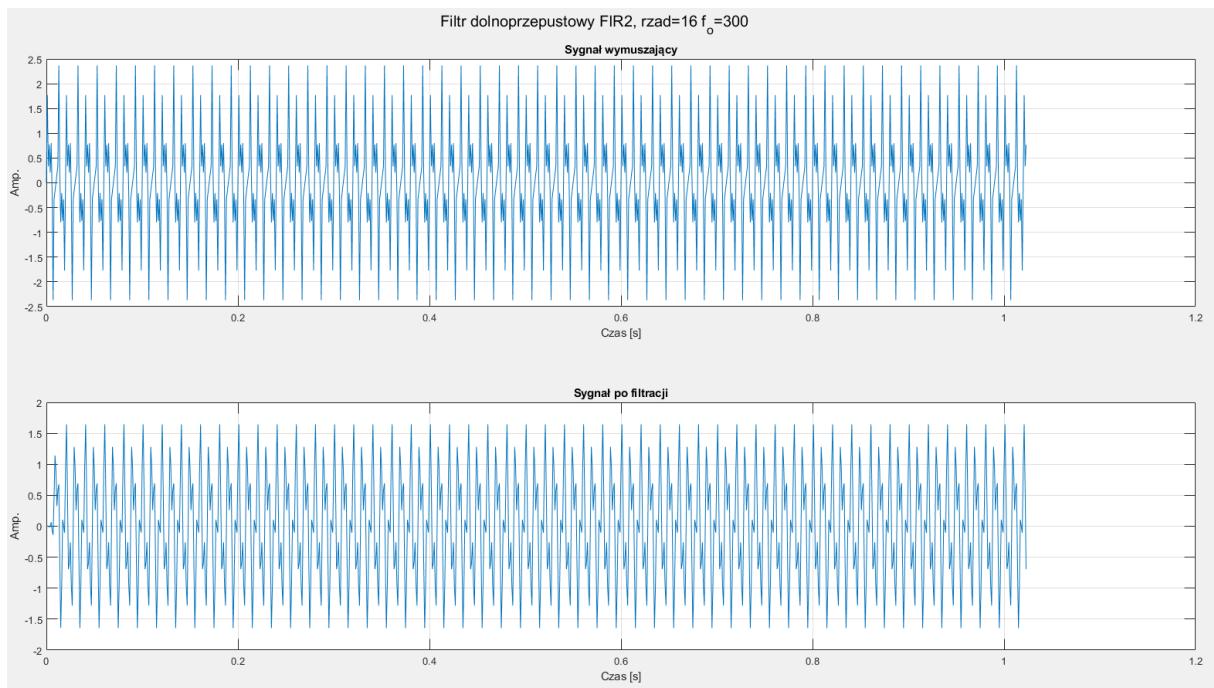
```
figure(21)
spectrogram(X_iir, 256, 250, 256, 1E3, 'yaxis');
title('Sygnał po filtracji IIR');
```


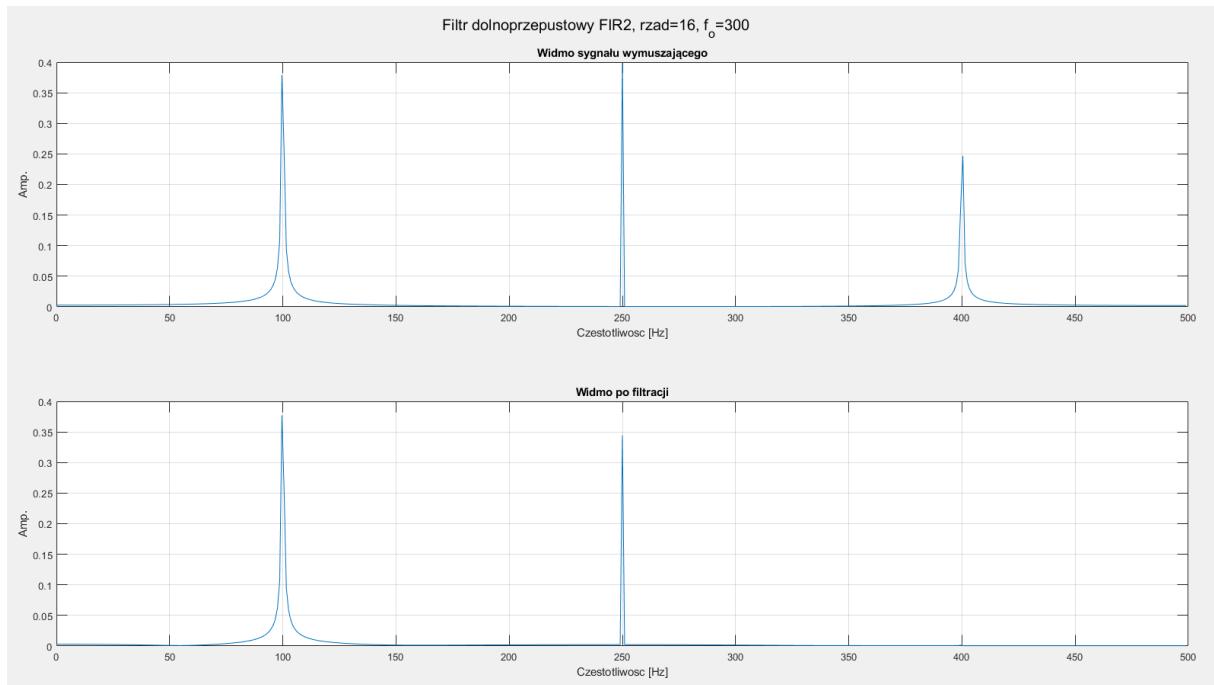
Rysunek 7.1. Sygnał wymuszenia oraz po filtracji. Zastosowano filtr Butterwortha 32 rzędu, częstotliwość odcięcia 300Hz.

Rysunek 7.2. Widmo sygnału wymuszającego oraz po filtracji filtrem Butterwortha.

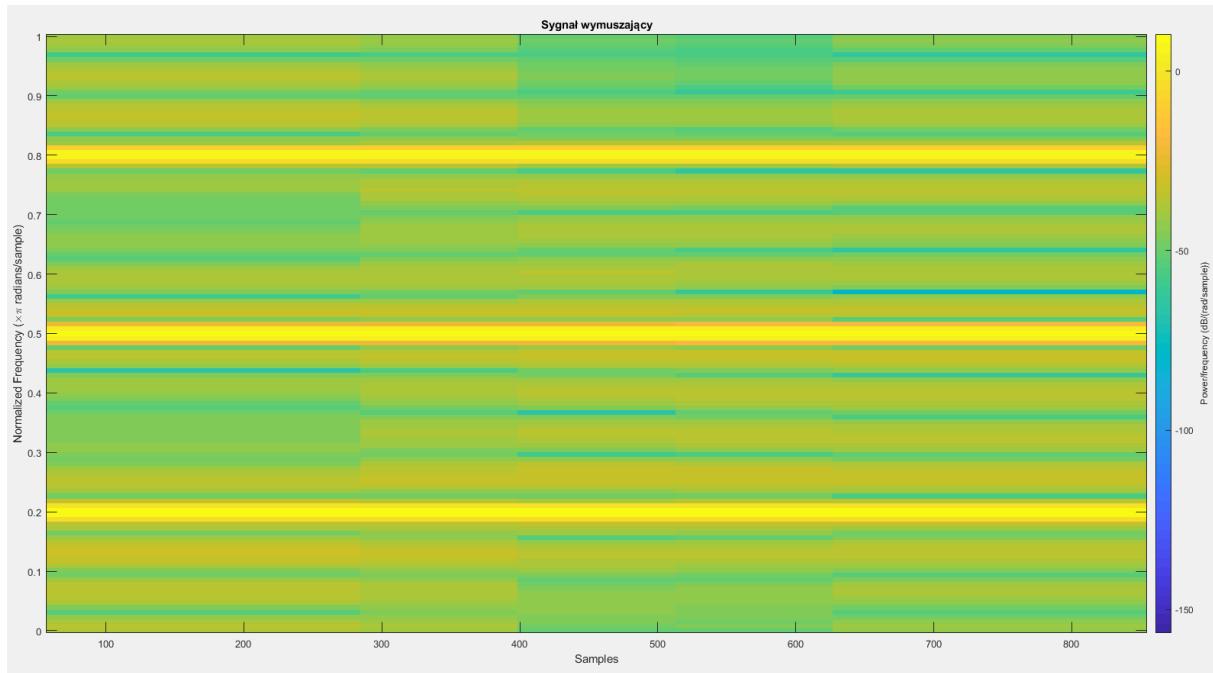

Rysunek 7.3. Sygnał wymuszenia oraz po filtracji. Zastosowano filtr cyfrowy fir1 16 rzędu, częstotliwość odcięcia 300Hz.

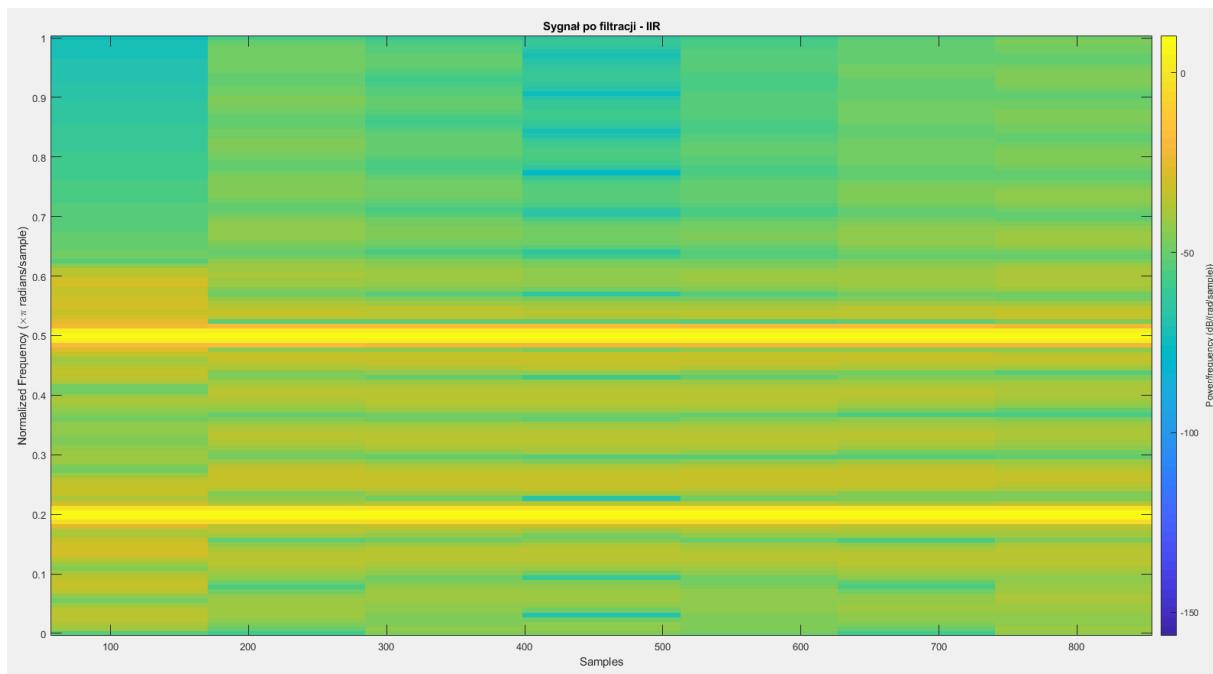

Rysunek 7.4. Widmo sygnału wymuszającego i po filtracji filtrem cyfrowym nerekursywnym.

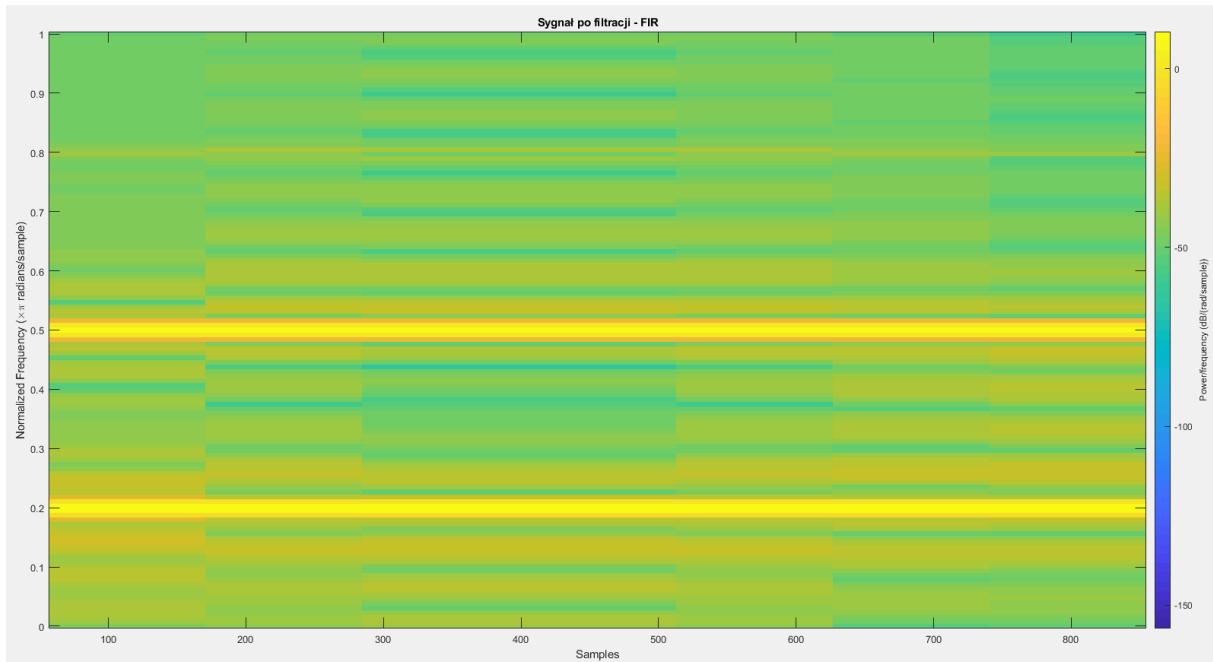
W przypadku analizy częstotliwościowej widoczne jest usunięcie wszystkich składowych powyżej częstotliwości odcięcia. Przeprowadzona jednak została analiza krótko-czasową za pomocą polecenia spectrogram, które zwraca charakterystykę czasowo-częstotliwościową.

Rysunek 7.5. Spektrogram sygnału wymuszającego, widoczne 3 składowe harmoniczne.

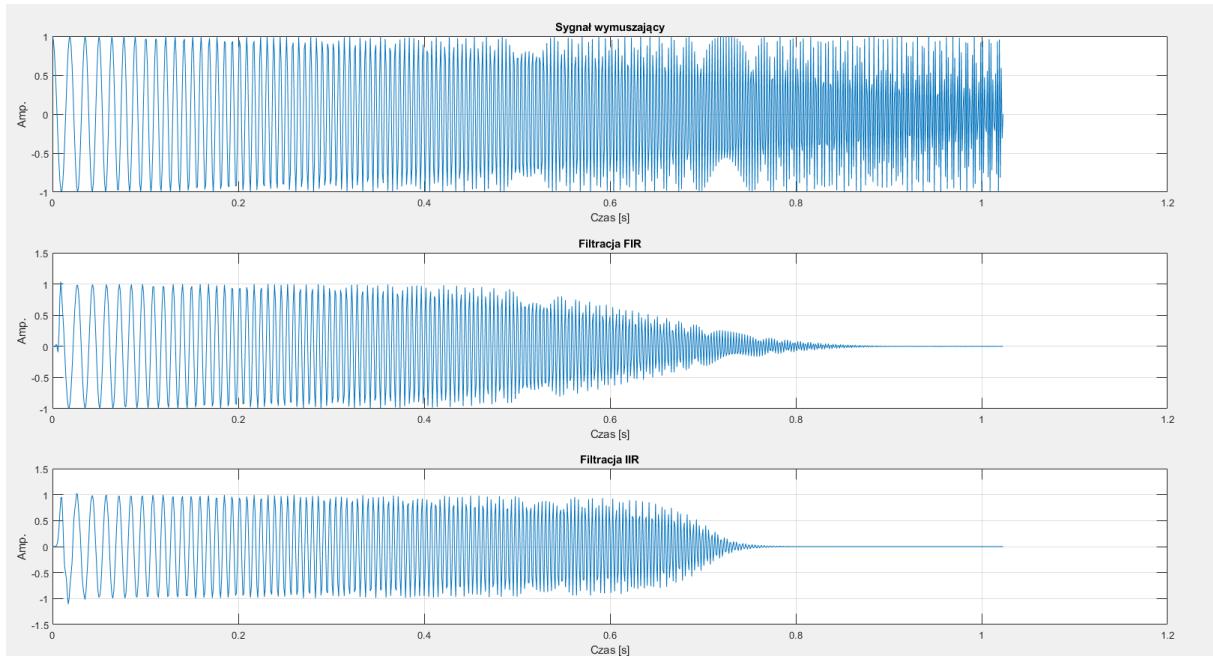

Rysunek 7.6. Spektrogram po filtracji filtrem IIR (Butterwortha).

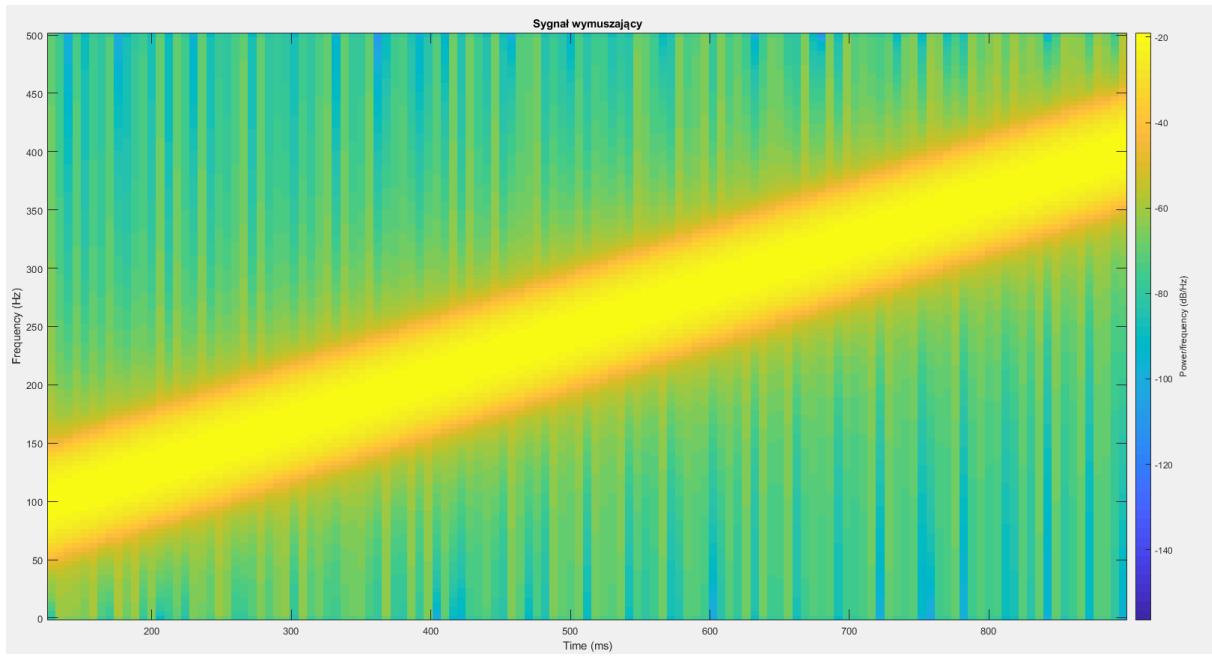
Rysunek 7.7. Spektrogram po filtracji filtrem FIR (fir1).

Jak można zauważyć dla sygnałów o stałej zawartości częstotliwościowej oba filtry poradziły sobie z usunięciem składowej powyżej częstotliwości odcięcia. Jednak filtr cyfrowy potrzebował dwukrotnie większy rząd. W celu sprawdzenia filtrów na sygnałach zmodulowanych dokonano analizy sygnału z modulacją. Sygnał został stworzony z użyciem metody chirp która zwraca sygnał o liniowej zmianie częstotliwości od zadanego dolnego progu do górnego w określonym czasie trwania.

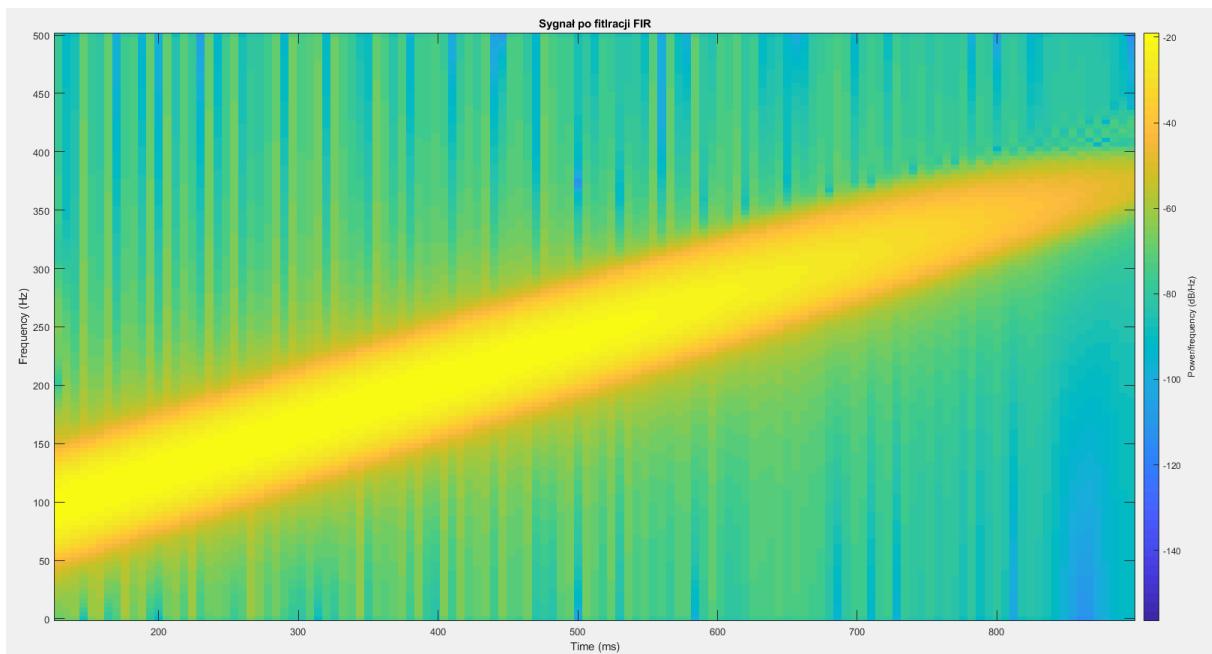
Rysunek 7.8. Przebiegi czasowe sygnału zmodulowanego i po filtracji odpowiednio filtrem nierekursywnym i rekursywnym.

Jak można zauważyć filtr rekursywny o wiele szybciej wytłumił amplitudę sygnału, gdy ten przekroczył częstotliwość odcięcia.

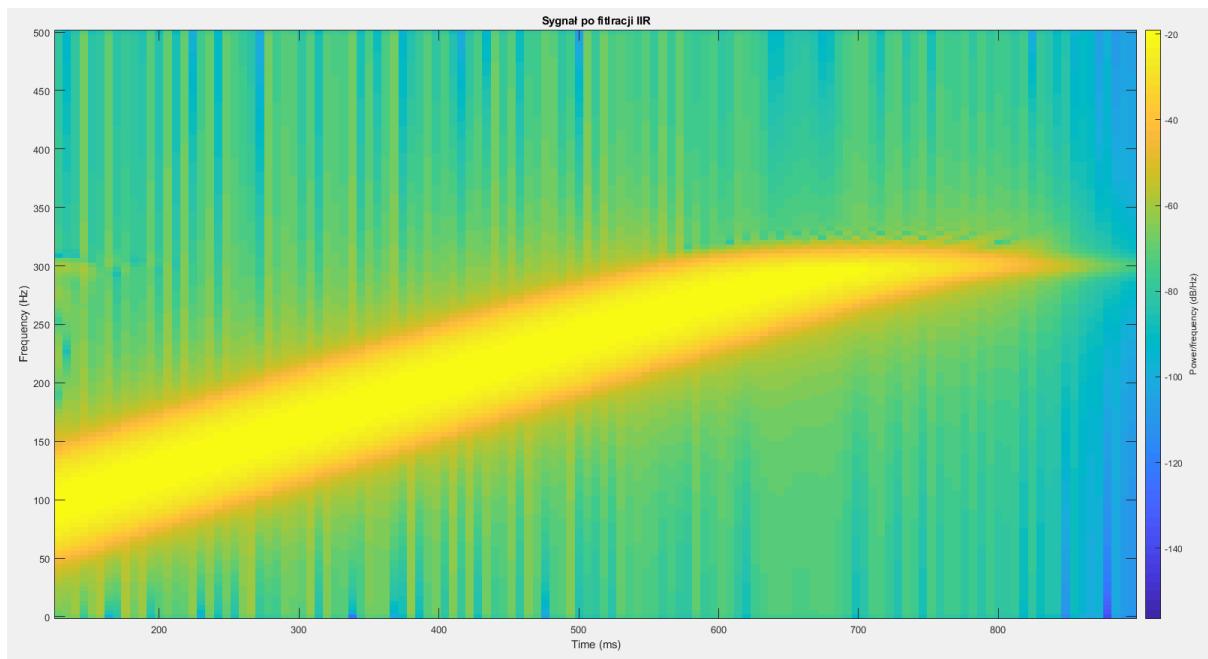

Rysunek 7.9. Spektrogram sygnału wymuszającego.

Widoczna jest linowa zmiana częstotliwości sygnału z czasem.

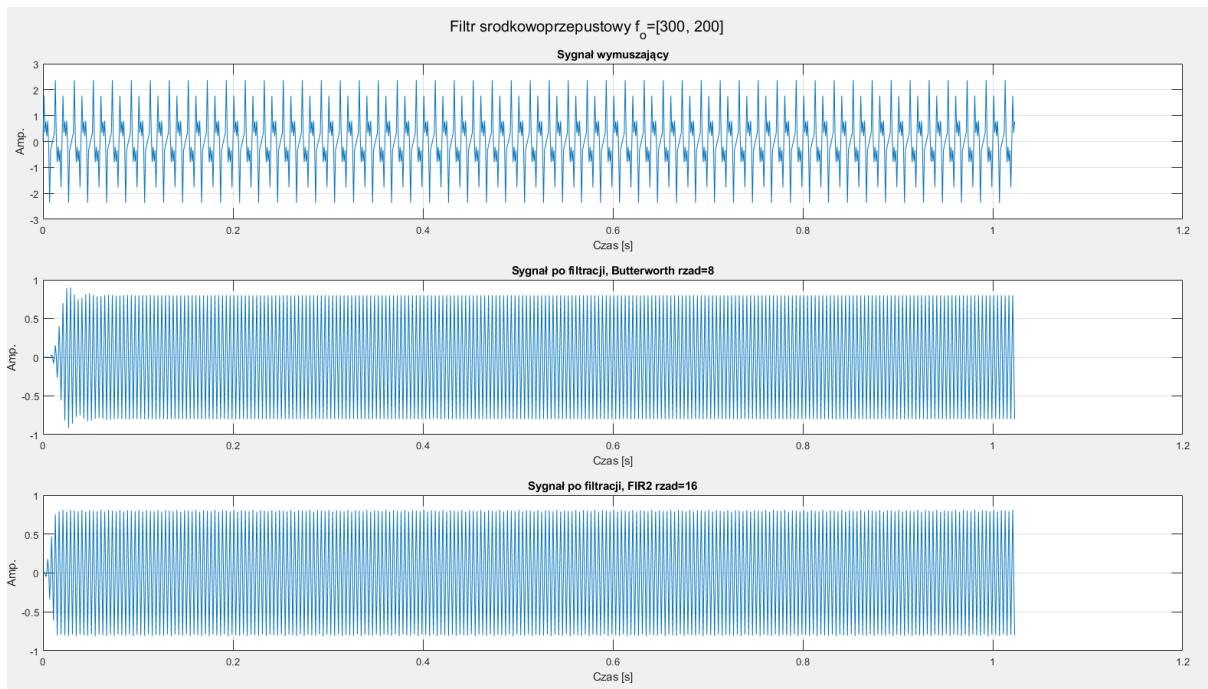
Rysunek 7.10. Spektrogram sygnału po filtracji filtrem nierekursywnym.

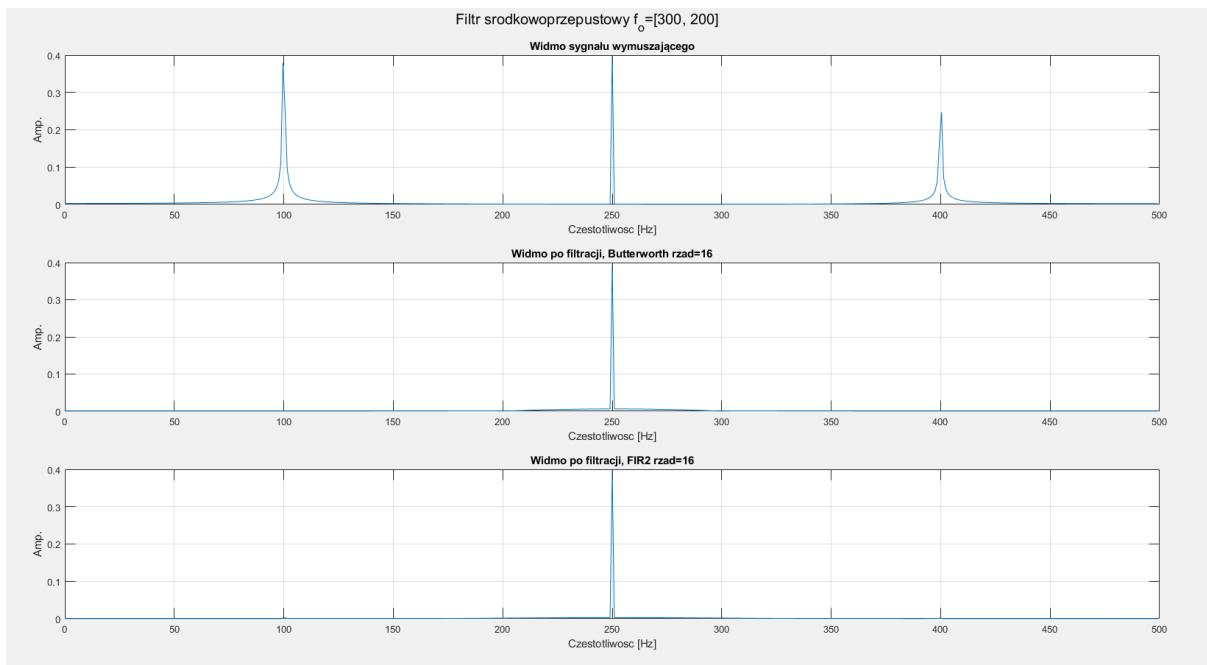
Rysunek 7.11. Spektrogram sygnału po filtracji filtrem rekursywnym.

Rysunki 8.10 i 8.11 pokazują jak szybko filtr wyciął z sygnału składowe przekraczające zadaną częstotliwość odcięcia. Widać, że filtr nierekursywny potrzebuje dłuższego czasu, aby wytłumić sygnał.

Taką samą analizę przeprowadzono z wykorzystaniem filtra średkowoprzepustowego o częstotliwościach odcięcia 200 i 300 Hz. W przypadku filtra rekursywnego zastosowany zastał filtr 8 rzędu a dla filtra nierekursywnego 16 rzędu.

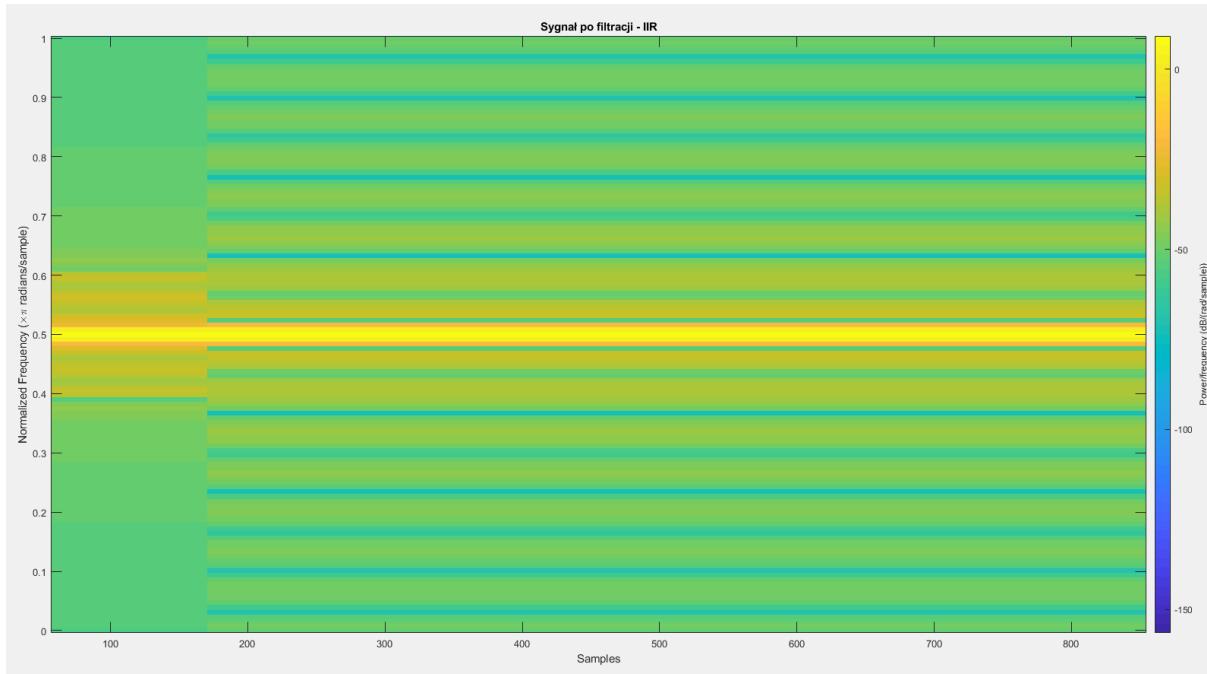

Rysunek 7.12. Przebiegi czasowe sygnałów: wymuszający, po filtracji filtrem rekursywnym, po filtracji filtrem nierekursywnym.

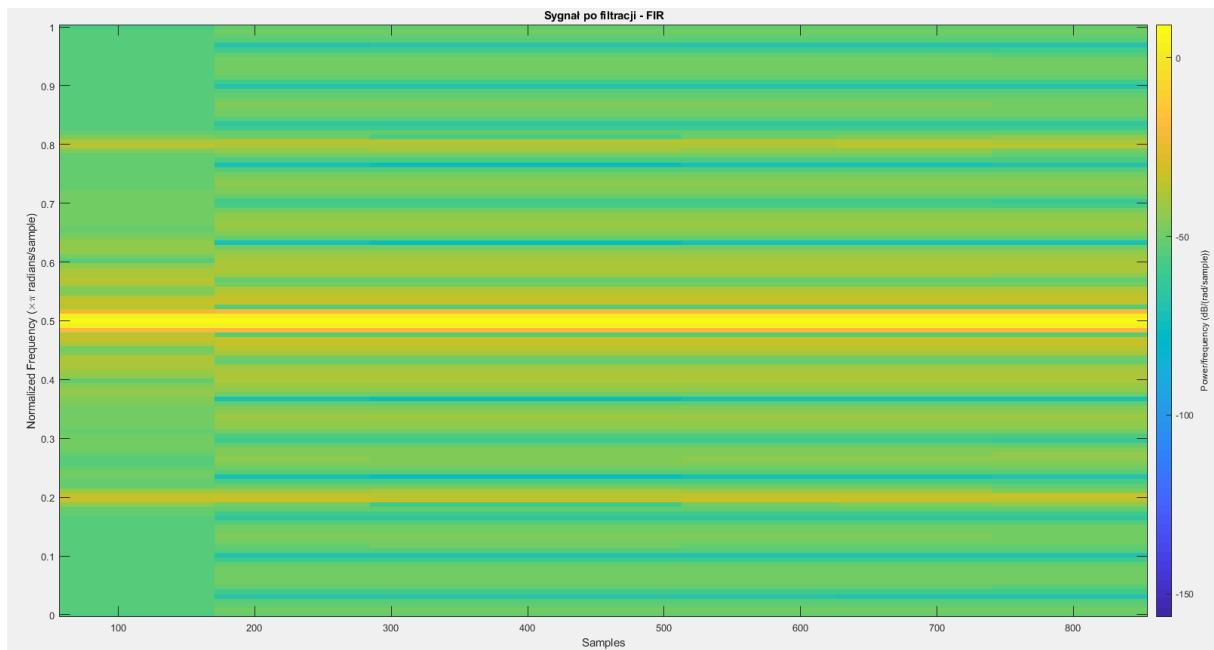

Rysunek 7.13. Widma sygnałów w kolejności jak na rysunku powyżej.

Spektrogram sygnału wymuszającego przedstawiony jest już na rysunku 8.5. Poniżej przedstawione zostaną spektrogramy po filtracji oraz filtracja sygnału zmodulowanego, którego spektrogram widoczny jest na rysunku 8.9.

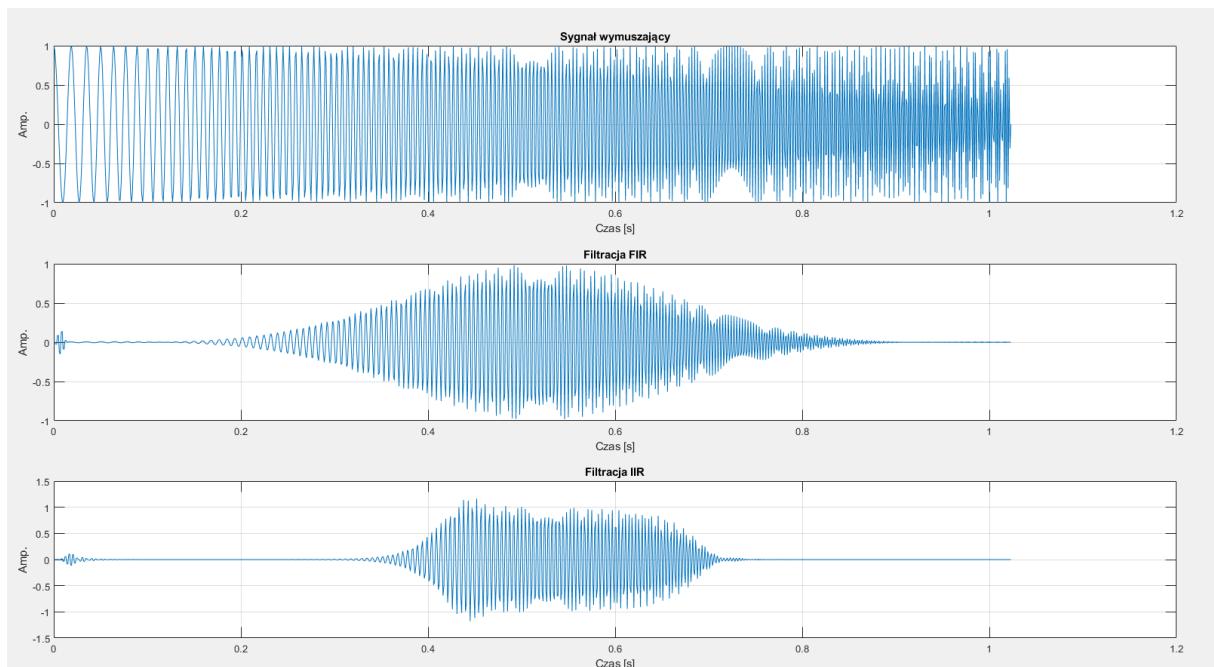

Rysunek 7.14. Spektrogram po filtracji filtrem rekursywnym.

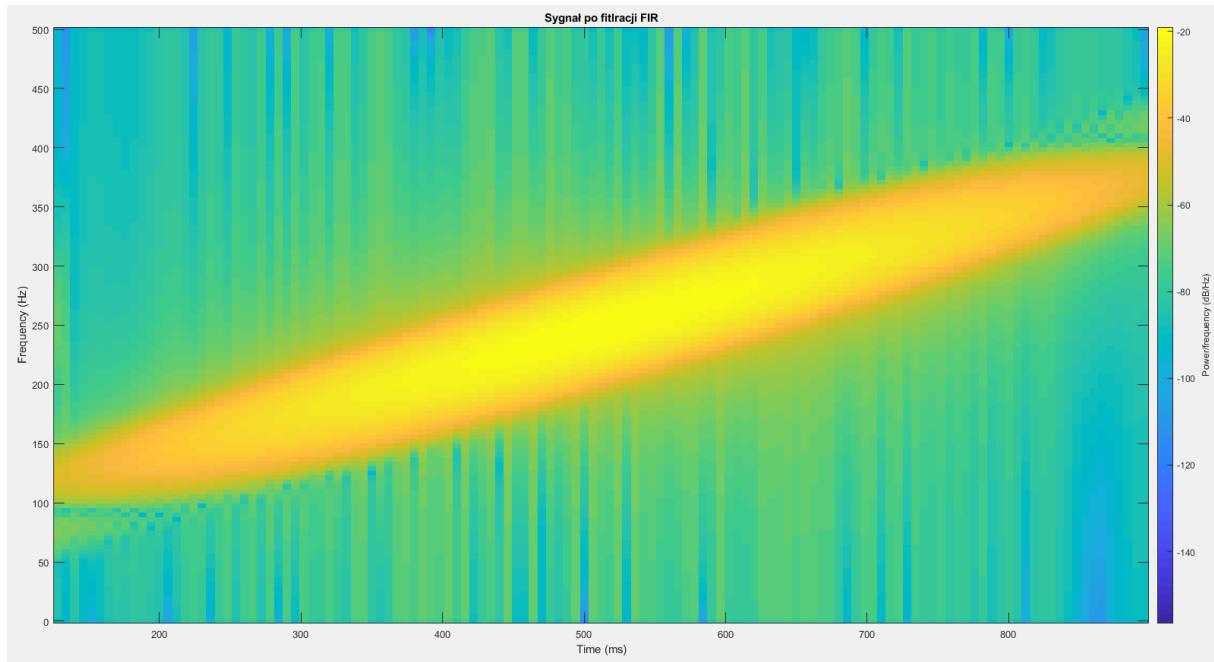

Rysunek 7.15. Spektrogram po filtracji filtrem nierekursywnym.

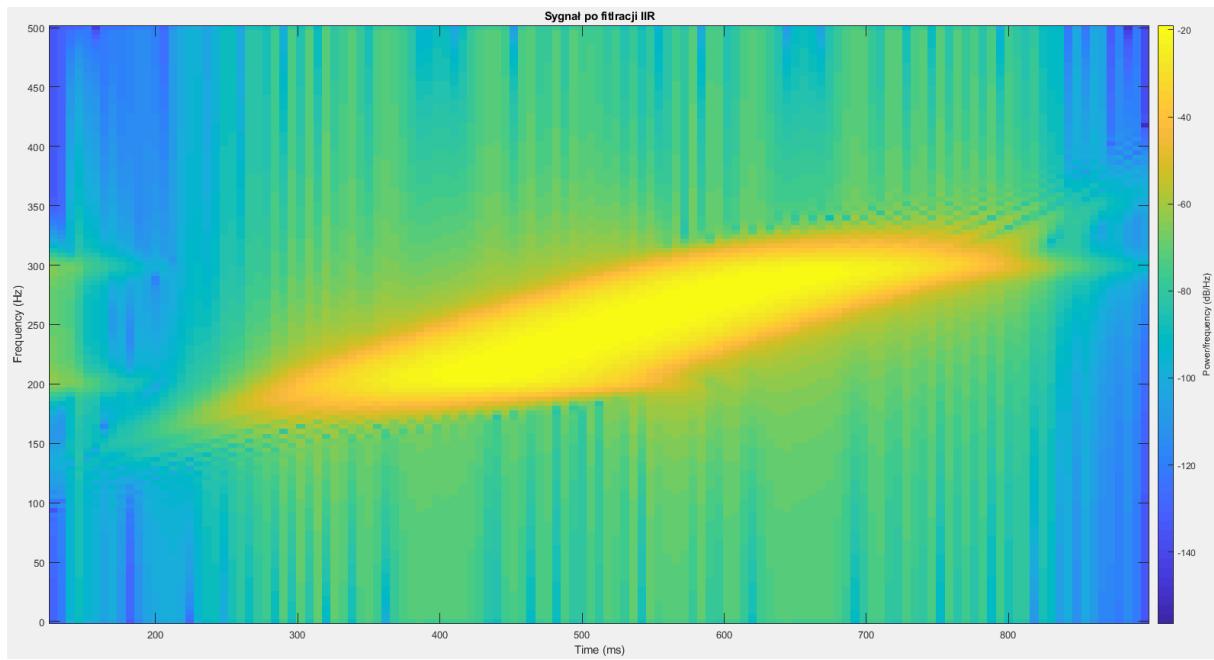
W przypadku filtra FIR widoczne są pozostałości składowych poza pasmem przepustowym. W dalszej części rozdziału widoczne są charakterystyki czasowo-częstotliwościowe sygnału zmodulowanego po filtracji. Ponownie filtr rekursywny wykazuje się słabszym i wolniejszym działaniem od filtra nierekursywnego, który posiada dwukrotnie mniejszy rząd. Sprzężenie zwrotne filtra rekursywnego znacznie polepsza jego działanie, jednak należy zwrócić uwagę na stabilność tych filtrów.

Rysunek 7.16. Przebiegi czasowe sygnału zmodulowanego i po filtracji śródkowo-przepustowej odpowiednio filtrem nierekursywnym i rekursywnym.

Rysunek 7.17. Spektrogram sygnału po filtracji średkowo-przepustowej filtrem nerekursywnym.

Rysunek 7.18. Spektrogram sygnału po filtracji średkowo-przepustowej filtrem rekursywnym.